

**แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช ๒๕๕๑**

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

พุทธศักราช ๒๕๕๑

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๕๓

แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๐

พิมพ์ครั้งที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๕๓

จำนวนพิมพ์ ๕๐,๐๐๐ เล่ม

ISBN 978-616-202-169-5

พิมพ์ที่ โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด
๗๙ ถนนงามวงศ์วาน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ๑๐๑๐๐
โทร. ๐-๒๕๖๑-๔๕๖๗ โทรสาร ๐-๒๕๗๙-๕๑๐๑
นายโชคดี ออสุวรรณ ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา พ.ศ. ๒๕๕๓

คำนำ

กระทรวงศึกษาธิการได้มีคำสั่งให้ใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ในโรงเรียนต้นแบบและโรงเรียนที่มีความพร้อมในการใช้หลักสูตร ในปีการศึกษา ๒๕๕๒ และใช้ในโรงเรียนทั่วประเทศ ในปีการศึกษา ๒๕๕๓ หลักสูตรนี้เป็นหลักสูตรที่ใช้แนวคิดหลักสูตรอิงมาตรฐาน (Standards-based Curriculum) กล่าวคือ เป็นหลักสูตรที่กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ เป็นเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยมาตรฐานการเรียนรู้ได้ระบุสิ่งที่ผู้เรียนพึงรู้และปฏิบัติได้เมื่อสำเร็จการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาได้ยึดเป็นแนวทางในการดำเนินการพัฒนาและส่งเสริมให้ผู้เรียนได้บรรลุคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ ดังกล่าวด้วยการดำเนินการบริหารจัดการอิงมาตรฐาน (Standards-based Instruction) การวัดและประเมินผลที่สะท้อนมาตรฐาน (Standards-based Assessment) เพื่อให้กระบวนการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงได้จัดทำเอกสารประกอบหลักสูตรเพื่ออธิบายขยายความให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ทั้งระดับชาติ ท้องถิ่น และสถานศึกษามีความเข้าใจที่ชัดเจนตรงกัน รวมทั้งร่วมกันรับผิดชอบและทำงานร่วมกันอย่างเป็นระบบ

เอกสารประกอบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ที่จัดทำขึ้นประกอบด้วยเอกสารจำนวน ๕ เล่ม

เล่มที่ ๑ แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตร ให้ข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการพัฒนาและใช้หลักสูตรตลอดแนว ทั้งหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่น และหลักสูตรสถานศึกษา ตลอดจนแนวคิดสำคัญของการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลในชั้นเรียน นอกจากนี้ยังสื่อสารกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้เข้าใจถึงบทบาทหน้าที่ในการส่งเสริมสนับสนุนและกำกับดูแลการจัดการศึกษา

เล่มที่ ๒ แนวทางการจัดการเรียนรู้ ให้ข้อมูลเกี่ยวกับแนวคิดการจัดการเรียนรู้ที่มีมาตรฐานเป็นเป้าหมาย สื่อการจัดการเรียนรู้ การจัดทำคำอธิบายรายวิชา การจัดทำหน่วยการเรียนรู้ ตลอดจนแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้

เล่มที่ ๓ แนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ให้ข้อมูลเกี่ยวกับข้อแนะนำในการจัดทำระเบียบว่าด้วยการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของสถานศึกษา แนวปฏิบัติที่ดีในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่ถูกต้องตามหลักวิชา แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในระดับชั้นเรียนที่นำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพบนพื้นฐานของความแตกต่างระหว่างบุคคล

เล่มที่ ๔ แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ให้ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มุ่งให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองตามศักยภาพอย่างรอบด้าน โดยเสนอเป็นแนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนทั้ง ๓ ลักษณะ คือ กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน และกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ ให้กับผู้บริหาร ครู และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

เล่มที่ ๕ แนวทางการพัฒนาการวัดและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ให้ข้อมูลเกี่ยวกับนิยาม ตัวชี้วัด พฤติกรรมบ่งชี้และเกณฑ์การให้คะแนนทุกระดับการศึกษา และมีการนำเสนอแนวคิด ทฤษฎี หลักการเกี่ยวกับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ การวัดและประเมิน ตลอดจนการรายงานผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญ แต่ละสาขา คณาจารย์ ศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และผู้เกี่ยวข้อง ตลอดจนนักวิชาการของสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา และหน่วยงานต่าง ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ในการจัดทำเอกสารชุดนี้ให้สำเร็จลุล่วงด้วยดี หวังว่า เอกสารประกอบการใช้หลักสูตรทั้ง ๕ เล่มนี้ จะเป็นประโยชน์สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ให้สามารถพัฒนาหลักสูตร จัดการเรียนรู้ และดำเนินการวัดและประเมินผลได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อพัฒนาเยาวชนไทยให้มีความรู้ความสามารถ มีทักษะกระบวนการคิด เป็นคนดี มีคุณธรรม และดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างเป็นสุข

(นายชินภัทร ภูมิรัตน)

เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สารบัญ

หน้า

คำนำ

ความนำ

ตอนที่ ๑ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

หลักการ

เป้าหมาย

แนวการจัดกิจกรรม

ขอช่วยการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

โครงสร้างการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

บทบาทของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

ตอนที่ ๒ แนวการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

แนวการจัดกิจกรรมแนะแนว

แนวการจัดกิจกรรมนักเรียน

กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี

กิจกรรมยุวภาษา

กิจกรรมผู้บำเพ็ญประโยชน์

กิจกรรมนักศึกษาวิชาทหาร

กิจกรรมชุมนุม ชมรม

แนวการจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์

บรรณานุกรม

๑

๕

๗

๗

๗

๘

๙

๑๐

๑๔

๑๗

๒๐

๒๔

๒๗

๓๓

๓๔

๔๖

๕๑

๕๕

๕๙

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ภาคผนวก	
ตัวอย่าง การจัดกิจกรรมแนะแนว	๖๓
หลักสูตรลูกเสือ เนตรนารี	๖๕
กิจกรรมยุวกาชาด	๗๑
กิจกรรมพิเศษ	๘๕
กิจกรรมผู้นำเพื่อประโยชน์	๙๐
โครงสร้างหลักสูตรนักศึกษาวิชาทหาร	๙๒
ตัวอย่างกิจกรรม	๑๐๒
เอกสารค้นคว้าเพิ่มเติม	๑๐๔
คณะผู้จัดทำ	๑๒๑

กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ที่จัดทำขึ้นเพื่อให้เขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาได้นำไปใช้เป็นกรอบและทิศทางในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนไทยทุกคนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีคุณภาพด้านความรู้และทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในสังคม ที่มีการเปลี่ยนแปลง และแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๐ (พ.ศ. ๒๕๕๐-๒๕๕๔) ได้ชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นในการปรับเปลี่ยนจุดเน้นในการพัฒนาคุณภาพคนในสังคมไทยให้มีคุณธรรมและมีความรอบรู้อย่างเท่าทัน ให้มีความพร้อมทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงเพื่อนำไปสู่สังคมฐานความรู้ได้อย่างมั่นคง แนวการพัฒนาคนดังกล่าวมุ่งเตรียมเด็กและเยาวชนให้มีพื้นฐานจิตใจที่ดีงาม มีจิตสาธารณะ พร้อมทั้งมีสมรรถนะ ทักษะ และความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการดำรงชีวิต อันจะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศแบบยั่งยืน (สภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, ๒๕๔๙) อีกทั้งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ ได้กำหนดแนวทางการจัดการศึกษา โดยยึดหลักผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ ประกอบกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสังคมและเทคโนโลยี ก่อให้เกิดทั้งผลดีและผลเสียต่อการดำเนินชีวิตในปัจจุบันของบุคคล ทำให้เกิดความยุ่งยากซับซ้อนมากยิ่งขึ้น จำเป็นต้องมีการปรับเปลี่ยนวิถีการดำเนินชีวิตให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีคุณค่า มีศักดิ์ศรี มีความสุขบนพื้นฐานของเศรษฐกิจพอเพียงและยั่งยืน (กรมวิชาการ, ๒๕๔๖) ซึ่งแนวทางดังกล่าวสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในการพัฒนาเยาวชนของชาติเข้าสู่โลกยุคศตวรรษที่ ๒๑ โดยมุ่งส่งเสริมผู้เรียนมีคุณธรรม รักความเป็นไทย ให้มีทักษะการคิดวิเคราะห์และคิดสร้างสรรค์ มีทักษะด้านเทคโนโลยี สามารถทำงาน และอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมโลกได้อย่างสันติ (กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๕๑)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึก ในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย อันมี พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษา การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ การพัฒนาที่สำคัญ คือ การพัฒนา ที่สมดุลอย่างเป็นองค์รวมทุกด้านเพื่อความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีพื้นฐานทางจริยศาสตร์ ความเป็นคนดีทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม ผู้เรียนทุกคนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ต้องสร้างองค์ความรู้ ทักษะหรือกระบวนการเรียนรู้ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ จึงจำเป็นต้อง เรียนรู้ ๘ กลุ่มสาระการเรียนรู้ คือ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สุขศึกษาและพลศึกษา ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี ภาษาต่างประเทศ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ซึ่งเป็นการบูรณาการองค์ความรู้ ทักษะและเจตคติที่เกิดจากการเรียนรู้ ทั้ง ๘ กลุ่มสาระการเรียนรู้ และประสบการณ์ของผู้เรียนมาปฏิบัติ เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

ด้วยเหตุผลดังกล่าว **กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน** จึงเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ที่ช่วยให้ผู้เรียนได้นำองค์ความรู้ ทักษะจากการเรียนรู้ และประสบการณ์ของผู้เรียนมาปฏิบัติกิจกรรมพัฒนาตนเองเพื่อเป็น **คนดี** มีคุณธรรมจริยธรรม มีวินัย และมีจิตสำนึกสาธารณะที่ดีงาม เป็น **คนมีปัญญา**ในการใช้ทักษะชีวิต การคิด การสื่อสาร การแก้ปัญหา และการใช้เทคโนโลยี และเป็น **คนมีความสุข**ในการดำเนินชีวิตอย่างพอเพียง โดยอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างสร้างสรรค์

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ มุ่งให้ผู้เรียนได้พัฒนานตนเองตามศักยภาพ พัฒนาอย่างรอบด้านเพื่อความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม เสริมสร้างให้เป็นผู้มีศีลธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย ปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกของการทำประโยชน์เพื่อสังคม สามารถจัดการตนเองได้ และอยู่ร่วมกับ

ผู้อื่นอย่างมีความสุข กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้ใช้องค์ความรู้ ทักษะและเจตคติจากการเรียนรู้ ๔ กลุ่มสาระการเรียนรู้ และประสบการณ์ของผู้เรียนมาปฏิบัติกิจกรรมเพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ ได้แก่ ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ซึ่งจะส่งผลในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ได้แก่ รักชาติ ศาสนา กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย และมีจิตสาธารณะ เกิดทักษะการทำงาน และอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลก

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ประกอบด้วยกิจกรรม ๓ ลักษณะ ดังนี้

๑. กิจกรรมแนะแนว

เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้รู้จักตนเอง รู้รักษ์สิ่งแวดล้อม สามารถคิดตัดสินใจ คิดแก้ปัญหา กำหนดเป้าหมาย วางแผนชีวิตทั้งด้านการเรียนและอาชีพ สามารถปรับตัว ได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ยังช่วยให้ครูรู้จักและเข้าใจผู้เรียน ทั้งยังเป็นกิจกรรมที่ช่วยเหลือ และให้คำปรึกษาแก่ผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมพัฒนาผู้เรียน

๒. กิจกรรมนักเรียน

เป็นกิจกรรมที่มุ่งพัฒนาความมีระเบียบวินัย ความเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี ความรับผิดชอบ การทำงานร่วมกัน การรู้จักแก้ปัญหา การตัดสินใจที่เหมาะสม ความมีเหตุผล การช่วยเหลือแบ่งปัน เอื้ออาทรและสมานฉันท์ โดยจัดให้สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียน ให้ได้ปฏิบัติด้วยตนเองในทุกขั้นตอน ได้แก่ การศึกษาวิเคราะห์ วางแผน ปฏิบัติตามแผน ประเมิน และปรับปรุงการทำงาน เน้นการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มตามความเหมาะสม และสอดคล้องกับวุฒิภาวะของผู้เรียนและบริบทของสถานศึกษาและท้องถิ่น กิจกรรมนักเรียนประกอบด้วย

๒.๑ กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้บำเพ็ญประโยชน์ และนักศึกษาวิชาทหาร

๒.๒ กิจกรรมชุมนุม ชมรม

๓. กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์

เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม ชุมชน และท้องถิ่น ตามความสนใจในลักษณะอาสาสมัคร เพื่อแสดงถึงความรับผิดชอบ ความดีงาม ความเสียสละ ต่อสังคม และการมีจิตสาธารณะ เช่น กิจกรรมอาสาพัฒนาต่าง ๆ กิจกรรมสร้างสรรค์สังคม (กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๕๑)

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ทั้ง ๓ ลักษณะ คือ กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน และกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ เมื่อผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมแล้วนำไปสู่เป้าหมายเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกัน ดังภาพ

ตอนที่ ๑

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

หลักการ

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมีหลักการสำคัญ ดังนี้

๑. มีเป้าหมายของการจัดกิจกรรมที่ชัดเจน เป็นรูปธรรม และครอบคลุมผู้เรียนทุกคน
๒. เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองอย่างรอบด้านเต็มตามศักยภาพตามความสนใจ ความถนัด ความต้องการ เหมาะสมกับวัยและวุฒิภาวะ
๓. เป็นกิจกรรมที่ปลูกฝังและส่งเสริมจิตสำนึกในการบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ ต่อสังคมในลักษณะต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับวิถีชีวิต ประเพณี และวัฒนธรรมอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ
๔. เป็นกิจกรรมที่ยึดหลักการมีส่วนร่วม โดยเปิดโอกาสให้ครู พ่อแม่ ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ประชาชนชาวบ้าน องค์กร และหน่วยงานอื่น มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม

เป้าหมาย

การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมุ่งส่งเสริมและพัฒนาให้ผู้เรียนใช้ความรู้ ทักษะ และประสบการณ์จากการเรียนรู้ไปพัฒนาตนเองให้เกิดสมรรถนะสำคัญ ๕ ประการ ได้แก่ ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และความสามารถในการใช้เทคโนโลยี อันจะนำไปสู่คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๘ ประการ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ได้แก่ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย และมีจิตสาธารณะ

แนวการจัดกิจกรรม

สถานศึกษาจัดให้ผู้เรียนทุกคนเข้าร่วมกิจกรรม โดยมีแนวการจัดกิจกรรม ดังนี้

๑. ให้ผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรมตามความสนใจ
๒. ให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมผ่านประสบการณ์ที่หลากหลาย ฝึกการทำงานที่สอดคล้องกับชีวิตจริง ตลอดจนสะท้อนความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ของผู้เรียน

๓. จัดกิจกรรมอย่างสมดุลทั้ง ๓ ลักษณะ คือ กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน และกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ โดยจัดกิจกรรมรายบุคคล กิจกรรมกลุ่ม ทั้งใน และนอกสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

๔. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนเป็นผู้ดำเนินการ โดยการศึกษาและใช้ข้อมูลประกอบการวางแผนอย่างเป็นระบบ เน้นการคิดวิเคราะห์และใช้ความคิดสร้างสรรค์ในการดำเนินกิจกรรม

๕. ใช้กระบวนการมีส่วนร่วมและการเรียนรู้แบบร่วมมือมากกว่าเน้นการแข่งขันบนพื้นฐานการปฏิบัติตามวิถีประชาธิปไตย

๖. จัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และเผยแพร่กิจกรรม

ขอบข่ายการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

สถานศึกษาต้องจัดกิจกรรมให้ครบทั้ง ๓ ลักษณะ คือ กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน และกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ โดยสามารถจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนได้หลากหลายรูปแบบและวิธีการ โดยมีขอบข่าย ดังนี้

๑. เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ ๔ กลุ่มสาระการเรียนรู้ ให้กว้างขวางลึกซึ้งยิ่งขึ้น ในลักษณะเป็นกระบวนการเชิงบูรณาการโดยยึดหลักคุณธรรมจริยธรรม ตลอดจนสามารถบูรณาการระหว่างกิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน และกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์

๒. เป็นกิจกรรมที่ตอบสนองความสนใจ ความถนัด และความต้องการของผู้เรียนตามความแตกต่างระหว่างบุคคล เน้นการให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของวิชาความรู้ อาชีพ และการดำเนินชีวิตที่ดีงาม ตลอดจนเห็นแนวทางในการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพ

๓. เป็นกิจกรรมที่ปลูกฝังและส่งเสริมจิตสำนึกการทำประโยชน์ต่อสังคมในลักษณะต่าง ๆ สนับสนุนค่านิยมที่ดีงามและเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

๔. เป็นกิจกรรมที่ฝึกการทำงานและการให้บริการด้านต่าง ๆ ทั้งที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและต่อส่วนรวม เพื่อเสริมสร้างความมีน้ำใจ ความเอื้ออาทร ความเป็นพลเมืองดี และความรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว และสังคม

โครงสร้างการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

โครงสร้างเวลาการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในแต่ละระดับชั้นตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

กิจกรรม	ประถมศึกษา						มัธยมศึกษาตอนต้น			มัธยมศึกษาตอนปลาย
	ป.๑	ป.๒	ป.๓	ป.๔	ป.๕	ป.๖	ม.๑	ม.๒	ม.๓	ม.๔-ม.๖
- กิจกรรมแนะแนว										
- กิจกรรมนักเรียน										
- กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์										
				๖๐ ชม.			๔๕ ชม.			๖๐ ชม.
รวม	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐	๓๖๐

ตามหลักการของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ได้กำหนดโครงสร้างเวลาในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ปีละ ๑๒๐ ชั่วโมง และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔-๖ จำนวน ๓๖๐ ชั่วโมง เป็นเวลาสำหรับปฏิบัติกิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน และกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ สำหรับกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ให้สถานศึกษาจัดเวลาให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรม ดังนี้

ระดับประถมศึกษา (ป.๑-๖)	รวม ๖ ปี	จำนวน ๖๐ ชั่วโมง
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.๑-๓)	รวม ๓ ปี	จำนวน ๔๕ ชั่วโมง
ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.๔-๖)	รวม ๓ ปี	จำนวน ๖๐ ชั่วโมง

การจัดสรรเวลาของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้ขึ้นกับการบริหารจัดการของสถานศึกษา ทั้งนี้ให้เป็นไปตามโครงสร้างเวลาของหลักสูตร และผู้เรียนต้องได้รับการพัฒนาและฝึกปฏิบัติกิจกรรมทั้ง ๓ ลักษณะ อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องทุกปีจนจบการศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

การประเมินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ เป็นการประเมินโดยผู้เรียนต้องมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรม ปฏิบัติกิจกรรม และมีผลงาน/ชิ้นงาน/คุณลักษณะผ่านการประเมินตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

หลักการ

การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ เป็นการประเมินการปฏิบัติกิจกรรมหรือผลงาน/ชิ้นงาน/คุณลักษณะของผู้เรียน เป็นระยะอย่างต่อเนื่อง มุ่งเน้นให้ผู้เรียนค้นหาศักยภาพของตน สะท้อนแนวคิดจากการปฏิบัติ กิจกรรม การทำงานกลุ่ม และการมีจิตสาธารณะ โดยให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการประเมิน

แนวทางการประเมิน

การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มีแนวทางในการประเมินตามแผนภาพ ดังนี้

สถานศึกษาควรกำหนดแนวทางที่ชัดเจนในการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ๒ ประการ คือ การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนรายกิจกรรม และการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อการตัดสิน

๑. การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนรายกิจกรรม

การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนรายกิจกรรมมีแนวปฏิบัติ ดังนี้

๑.๑ ตรวจสอบเวลาเข้าร่วมกิจกรรมของผู้เรียนให้เป็นไปตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

๑.๒ ประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนจากการปฏิบัติกิจกรรม และผลงาน/ชิ้นงาน/คุณลักษณะของผู้เรียนตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนดด้วยวิธีการที่หลากหลาย เน้นการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องในการปฏิบัติกิจกรรม

๑.๓ ผู้เรียนที่มีเวลาการเข้าร่วมกิจกรรม มีการปฏิบัติกิจกรรม และมีผลงาน/ชิ้นงาน/คุณลักษณะตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด เป็นผู้ผ่านการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนรายกิจกรรม และนำผลการประเมินไปบันทึกในกระเปาะนแสดงผลการเรียน

๑.๔ ผู้เรียนที่มีผลการประเมินไม่ผ่านในเกณฑ์เวลาการเข้าร่วมกิจกรรม การปฏิบัติกิจกรรม และผลงาน/ชิ้นงาน/คุณลักษณะตามที่สถานศึกษากำหนด ครูหรือผู้รับผิดชอบต้องดำเนินการซ่อมเสริมและประเมินจนผ่าน ทั้งนี้ควรดำเนินการให้เสร็จสิ้นในปีการศึกษานั้น ๆ ยกเว้นมีเหตุสุดวิสัยให้อยู่ในดุลพินิจของสถานศึกษา

๒. การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อการตัดสิน

การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อตัดสินเลื่อนชั้นและจบระดับการศึกษา เป็นการประเมินการผ่านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็นรายปี/รายภาค เพื่อสรุปผลการผ่านในแต่ละกิจกรรม สรุปผลรวมเพื่อเลื่อนชั้นและประมวลผลรวมในปีสุดท้ายเพื่อการจบแต่ละระดับการศึกษา โดยการดำเนินการดังกล่าวมีแนวปฏิบัติ ดังนี้

๒.๑ กำหนดให้มีผู้รับผิดชอบในการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของผู้เรียนทุกคนตลอดระดับการศึกษา

๒.๒ ผู้รับผิดชอบสรุปและตัดสินผลการร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของผู้เรียนเป็นรายบุคคลตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด เกณฑ์การจบแต่ละระดับการศึกษาที่สถานศึกษากำหนดนั้น ผู้เรียนจะต้องผ่านกิจกรรม ๓ กิจกรรมสำคัญ ดังนี้

๒.๒.๑ กิจกรรมแนะแนว

๒.๒.๒ กิจกรรมนักเรียน ได้แก่

๑) กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้บำเพ็ญประโยชน์ และ นักศึกษาวิชาทหาร โดยเลือกเพียง ๑ กิจกรรม

๒) กิจกรรมชุมนุม ชมรม

๒.๒.๓ กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์

๒.๓ ผู้รับผิดชอบเสนอผลการประเมินต่อคณะกรรมการกลุ่มสาระการเรียนรู้ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อให้ความเห็นชอบ

๒.๔ ผู้รับผิดชอบเสนอผู้บริหารสถานศึกษาพิจารณาเพื่ออนุมัติผลการประเมิน กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนผ่านเกณฑ์การจบแต่ละระดับการศึกษา

เกณฑ์การตัดสิน

ผู้เรียนจะต้องได้รับการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและผ่านเกณฑ์ตามที่สถานศึกษา กำหนด โดยกำหนดเกณฑ์ในการประเมินอย่างเหมาะสม ดังนี้

๑. กำหนดคุณภาพหรือเกณฑ์ในการประเมินตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนด ไว้ ๒ ระดับ คือ ผ่าน และไม่ผ่าน

๒. กำหนดประเด็นการประเมินให้สอดคล้องตามวัตถุประสงค์ในแต่ละกิจกรรม และ กำหนดเกณฑ์การผ่านการประเมิน ดังนี้

๒.๑ เกณฑ์การตัดสินผลการประเมินรายกิจกรรม

ผ่าน หมายถึง ผู้เรียนมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมครบตามเกณฑ์ ปฏิบัติกิจกรรม และมีผลงาน/ชิ้นงาน/คุณลักษณะตามเกณฑ์ที่สถานศึกษา กำหนด

ไม่ผ่าน หมายถึง ผู้เรียนมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมไม่ครบตามเกณฑ์ ไม่ผ่าน การปฏิบัติกิจกรรม หรือมีผลงาน/ชิ้นงาน/คุณลักษณะ ไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

๒.๒ เกณฑ์การตัดสินผลการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนรายปี/รายภาค

ผ่าน หมายถึง ผู้เรียนมีผลการประเมินระดับ “ผ่าน” ในกิจกรรมสำคัญ ทั้ง ๓ ลักษณะ คือ กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน และกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์

ไม่ผ่าน หมายถึง ผู้เรียนมีผลการประเมินระดับ “ไม่ผ่าน” ในกิจกรรมสำคัญ กิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งจาก ๓ ลักษณะ คือ กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์

- ๒.๓ เกณฑ์การตัดสินผลการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อจบระดับการศึกษา
ผ่าน หมายถึง ผู้เรียนมีผลการประเมินระดับ “ผ่าน” ทุกชั้นปีในระดับ
การศึกษานั้น
- ไม่ผ่าน หมายถึง ผู้เรียนมีผลการประเมินระดับ “ไม่ผ่าน” บางชั้นปี ในระดับ
การศึกษานั้น

แนวทางการแก้ไขนักเรียนกรณีไม่ผ่านเกณฑ์

กรณีที่ผู้เรียนไม่ผ่านกิจกรรมให้เป็นหน้าที่ของครูหรือผู้รับผิดชอบกิจกรรมนั้น ๆ ที่จะต้อง
ซ่อมเสริมโดยให้ผู้เรียนดำเนินกิจกรรมจนครบตามเวลาที่ขาดหรือปฏิบัติกิจกรรมให้บรรลุ
ตามวัตถุประสงค์ของกิจกรรมนั้น แล้วจึงประเมินให้ผ่านกิจกรรมเพื่อบันทึกในรายงานแสดงผล
การเรียนรู้ ยกเว้นมีเหตุสุดวิสัยให้รายงานผู้บริหารสถานศึกษาทราบเพื่อดำเนินการช่วยเหลือผู้เรียน
อย่างเหมาะสมเป็นรายกรณีไป

ข้อเสนอแนะ

การประเมินการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนนั้น จะต้องคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

๑. ผู้เรียนมีเวลาการเข้าร่วมกิจกรรมของผู้เรียนตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด
โดยสถานศึกษาควรกำหนดเวลาไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ของเวลาเรียนแต่ละกิจกรรม สำหรับ
กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ ผู้เรียนต้องปฏิบัติตามโครงสร้างเวลาเรียน
๒. ผู้เรียนมีผลการปฏิบัติกิจกรรม และมีผลงาน/ชิ้นงาน/คุณลักษณะตามเกณฑ์
ที่สถานศึกษากำหนด โดยอาจจัดให้ผู้เรียนแสดงผลงาน แฟ้มสะสมงาน หรือจัดนิทรรศการ
๓. การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หากสถานศึกษามีบุคลากรไม่เพียงพอหรือไม่สามารถ
จัดกิจกรรมได้อย่างหลากหลาย สถานศึกษาอาจจัดกิจกรรมในลักษณะบูรณาการในกิจกรรม
หรือโครงการต่าง ๆ เช่น กิจกรรมโฮมรูม กิจกรรมวันสำคัญ กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ เป็นต้น
ซึ่งสถานศึกษาสามารถประเมินผลการเข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าว และนำมาเป็นส่วนหนึ่ง
ในการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนได้
๔. การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนควรมีองค์ประกอบในการดำเนินการ ดังนี้
  - ๔.๑ มีครูที่ปรึกษากิจกรรม และมีแผนการดำเนินกิจกรรม
  - ๔.๒ มีหลักฐาน ชิ้นงาน หรือแฟ้มสะสมงาน
  - ๔.๓ มีผู้รับรองผลการเข้าร่วมกิจกรรม
  - ๔.๔ มีรายงานแสดงการเข้าร่วมกิจกรรม

บทบาทของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

การดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพ จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องกำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสถานศึกษาสามารถนำไปเป็นแนวทางในการปฏิบัติได้ตามความเหมาะสม

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา

๑. กำหนดแผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนไว้ในหลักสูตรสถานศึกษา และโดยการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย
๒. ผู้บริหารชี้แจง ทำความเข้าใจ และสร้างความตระหนักให้บุคลากรและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคนเห็นคุณค่าและร่วมมือในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
๓. พัฒนาและส่งเสริมสนับสนุนให้ครูมีความรู้ ความสามารถ ความเชี่ยวชาญ และมีความทันสมัยในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่หลากหลายสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและสถานการณ์ปัจจุบันอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ
๔. สร้างเครือข่ายและประสานความร่วมมือและความเข้าใจอันดีระหว่างสถานศึกษากับผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรภาครัฐและภาคเอกชนเพื่อสนับสนุนการจัดกิจกรรม
๕. นิเทศ ติดตาม ให้คำปรึกษา ประเมินผล และสร้างขวัญกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
๖. แลกเปลี่ยนเรียนรู้และเผยแพร่ผลงานที่ประสบผลสำเร็จกับหน่วยงานและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

บทบาทของครูผู้รับผิดชอบกิจกรรม

๑. ศึกษาหลักการ วัตถุประสงค์ ขอบข่าย แนวการจัดกิจกรรม การประเมินผลพัฒนาผู้เรียน และจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุตามเป้าหมาย
๒. ชี้แจงและทำความเข้าใจกับผู้เรียนและผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
๓. ร่วมกับผู้เรียนออกแบบกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัด ความสนใจของผู้เรียน และเป็นไปตามหลักการ ปรัชญา และแนวการจัดกิจกรรมพัฒนานักเรียน

๔. ส่งเสริม กระตุ้น และอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ ในการจัดทำแผนงาน โครงการ ร่วมปฏิบัติกิจกรรม และการประเมินผล

๕. ให้คำปรึกษา ดูแล ติดตาม ประสานงาน และอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้เรียน ในการร่วมกิจกรรมให้เป็นไปตามแผน

๖. ประเมินผลการเข้าร่วมกิจกรรมของผู้เรียน และซ่อมเสริมกรณีที่ผู้เรียนไม่ผ่านเกณฑ์ พร้อมจัดทำเอกสารหลักฐานการประเมินผล

๗. รายงานผลการดำเนินกิจกรรมให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ แล้วนำผลการจัดกิจกรรม มาพัฒนาและปรับปรุงแก้ไข

๘. แลกเปลี่ยนเรียนรู้และเผยแพร่ผลงานที่ประสบผลสำเร็จกับหน่วยงานและบุคลากร ที่เกี่ยวข้อง

บทบาทของผู้เรียน

๑. ศึกษาข้อมูล วิเคราะห์ตนเอง และเข้าร่วมกิจกรรมตามความสนใจ ความถนัด และความสามารถ หรือตามข้อเสนอแนะของสถานศึกษา

๒. เข้ารับการปฐมนิเทศจากครูผู้รับผิดชอบกิจกรรม

๓. ร่วมประชุมเลือกตั้งคณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ตามลักษณะของกิจกรรม

๔. ร่วมประชุมจัดทำแผนงาน โครงการ ปฏิทินงาน และปฏิบัติกิจกรรม ด้วยความเข้าใจใ้ อย่างสม่ำเสมอ

๕. ร่วมประเมินการปฏิบัติกิจกรรมและนำผลมาพัฒนาตนเอง และนำเสนอ ผลการปฏิบัติกิจกรรมต่อครูผู้รับผิดชอบ

๖. แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ถอดประสบการณ์ ทบทวน และสะท้อนความรู้สึกละหว่าง การปฏิบัติกิจกรรม (After Action Review : AAR) รวมทั้งสร้างเครือข่ายจิตอาสาและขยายผล ต่อ ยอดสู่ความยั่งยืน

บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษา

๑. ให้ความเห็นชอบและมีส่วนร่วมในการกำหนดวางแผนดำเนินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

๒. ส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามความเหมาะสม

บทบาทของผู้ปกครองและชุมชน

๑. มีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดกิจกรรม และอาสาร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษาและชุมชน
๒. ยอมรับในศักยภาพของผู้เรียน ให้โอกาสให้ผู้เรียนได้สำรวจตนเองเพื่อประกอบการตัดสินใจในการเลือกแผนการเรียน การศึกษาต่อ และการประกอบอาชีพ
๓. ดูแล เอาใจใส่ผู้เรียน และให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนา ป้องกัน และแก้ไขปัญหของผู้เรียน
๔. เป็นที่ปรึกษาหรือแนะแนวทางการดำเนินชีวิตที่ดียิ่งให้แก่ผู้เรียน
๕. ร่วมมือกับสถานศึกษาเพื่อติดตามประเมินผลพัฒนาและการปฏิบัติกิจกรรมของผู้เรียน

ตอนที่ ๒

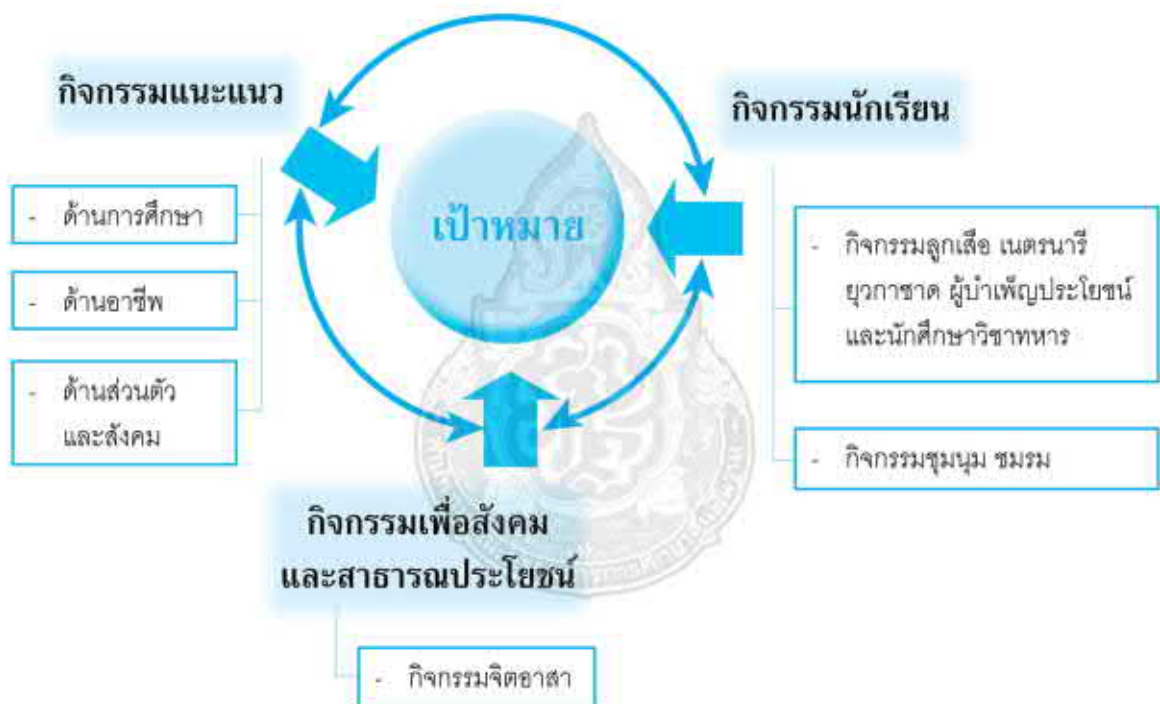
แนวการจัด
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

แนวการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ เป็นการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้ครอบคลุม ๓ ลักษณะ คือ กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน และกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ โดยเสนอให้เป็นระบบ เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องเห็นภาพกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ตามความเหมาะสม ดังนี้

ขอบข่ายกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช ๒๕๕๑

แนวการจัดกิจกรรมแนะแนว

กิจกรรมแนะแนวเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้รู้จักตนเอง รู้รักษ์สิ่งแวดล้อม สามารถคิดตัดสินใจ คิดแก้ปัญหา กำหนดเป้าหมาย วางแผนชีวิตทั้งในด้านการเรียนและอาชีพ สามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ยังช่วยให้ครูรู้จักและเข้าใจผู้เรียน ทั้งยังเป็นกิจกรรมที่ช่วยเหลือและให้คำปรึกษาแก่ผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมพัฒนาผู้เรียน

หลักการ

การจัดกิจกรรมแนะแนวต้องส่งเสริมและสนับสนุนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ อันจะนำไปสู่สมรรถนะที่สำคัญ ๕ ประการ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๘ ประการ โดยนำไปบูรณาการในการจัดกิจกรรมตามลักษณะของกิจกรรมแนะแนวที่ระบุไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ อีกทั้งยังต้องส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะชีวิต โดยมุ่งจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการ ความสนใจ ธรรมชาติของผู้เรียน และวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา ที่ตอบสนองจุดมุ่งหมายหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ให้ครอบคลุมทั้งด้านการศึกษา ด้านอาชีพ รวมทั้งด้านส่วนตัวและสังคม เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยผู้เรียนมีอิสระในการคิดและตัดสินใจด้วยตนเอง เรียนรู้ด้วยตนเอง ด้วยการปฏิบัติจนกระทั่งเกิดทักษะชีวิต ตลอดจนครูทุกคนต้องมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม โดยมีครูแนะแนวเป็นพี่เลี้ยงและประสานงาน

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้ผู้เรียนรู้จัก เข้าใจ รัก และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น
๒. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถวางแผนการเรียน อาชีพ รวมทั้งการดำเนินชีวิตและสังคม
๓. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสม และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

ขอบข่าย

การจัดกิจกรรมแนะแนว มีองค์ประกอบ ๓ ด้าน ดังนี้

๑. ด้านการศึกษา ให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองในด้านการเรียนอย่างเต็มตามศักยภาพ รู้จักแสวงหาและใช้ข้อมูลประกอบการวางแผนการเรียนหรือการศึกษาต่อได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีนิสัยใฝ่รู้ใฝ่เรียน มีวิธีการเรียนรู้ และสามารถวางแผนการเรียนหรือการศึกษาต่อได้อย่างเหมาะสม
๒. ด้านอาชีพ ให้ผู้เรียนได้รู้จักตนเองในทุกด้าน รู้และเข้าใจโลกของงานอาชีพ อย่างหลากหลาย มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต มีการเตรียมตัวสู่อาชีพ สามารถวางแผนเพื่อประกอบอาชีพตามที่ตนเองมีความถนัดและสนใจ
๓. ด้านส่วนตัวและสังคม ให้ผู้เรียนรู้จักและเข้าใจตนเอง รักและเห็นคุณค่าของตนเอง และผู้อื่น รักษาสิ่งแวดล้อม มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ มีเจตคติที่ดีต่อการมีชีวิตที่ดีมีคุณภาพ มีทักษะชีวิต และสามารถปรับตัว ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

แนวการจัดกิจกรรม

๑. ศึกษาวิเคราะห์สภาพปัญหา ความต้องการ ความสนใจ ธรรมชาติของผู้เรียน
๒. วิเคราะห์สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ วิสัยทัศน์ของสถานศึกษา และวิเคราะห์ข้อมูลของผู้เรียนเป็นรายบุคคล
๓. กำหนดสัดส่วนของกิจกรรมแนะแนวให้ครอบคลุมด้านการศึกษา ด้านอาชีพ ด้านส่วนตัวและสังคม โดยยึดสภาพปัญหา ความต้องการ ความสนใจ ตลอดจนธรรมชาติของผู้เรียนและเป้าหมายของสถานศึกษา โดยครู ผู้ปกครอง และผู้เรียนมีส่วนร่วม
๔. กำหนดวัตถุประสงค์การจัดกิจกรรมแนะแนวของสถานศึกษา เป็นระดับการศึกษา และชั้นปี
๕. ออกแบบการจัดกิจกรรมแนะแนว ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ การจัดกิจกรรม เวลาจัดกิจกรรม หลักฐานการทำกิจกรรม และการประเมินผล
๖. จัดทำแผนการจัดกิจกรรมแนะแนวรายชั่วโมง ประกอบด้วย ชื่อกิจกรรม จุดประสงค์ เวลา เนื้อหา/สาระ วิธีดำเนินกิจกรรม สื่อ/อุปกรณ์ และการประเมินผล
๗. จัดกิจกรรมแนะแนวตามแผนการจัดกิจกรรมแนะแนวและประเมินผลการจัดกิจกรรม
๘. ประเมินเพื่อตัดสินผล และสรุปรายงาน

การประเมินกิจกรรมแนะแนว

การประเมินกิจกรรมแนะแนว ครูผู้จัดกิจกรรมแนะแนว ผู้เรียน และผู้ปกครอง มีภารกิจที่รับผิดชอบดังนี้

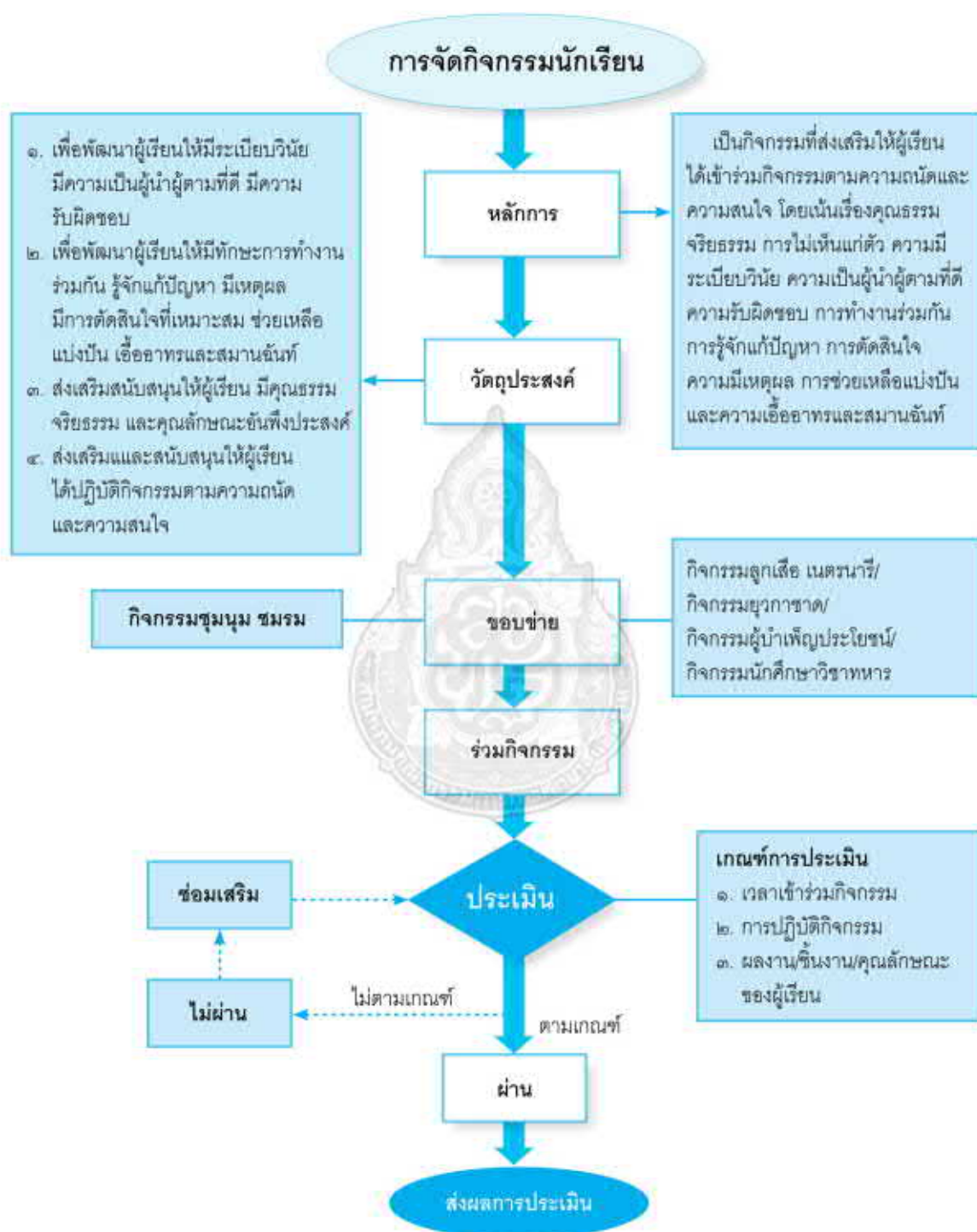
- ครูผู้จัดกิจกรรมแนะแนว ผู้เรียน และผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประเมินผลเพื่อพัฒนาผู้เรียน โดยครูผู้จัดกิจกรรมมีภารกิจในการวางแผนการประเมิน ดำเนินการประเมิน นำผลการประเมินไปพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง และรายงานผลการดำเนินงานให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ

- ผู้เรียนอาจมีส่วนร่วมในการวางแผนการประเมิน ประเมินตนเองและเพื่อน ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นในการประเมิน ประเมินผลการพัฒนาผู้เรียน โดยประสานร่วมมือกับครูผู้จัดกิจกรรม ประเมิน บันทึก สรุปผลการพัฒนาและการปฏิบัติกิจกรรมของผู้เรียน

- การประเมินเพื่อตัดสินผลการเรียน ครูผู้จัดกิจกรรมตรวจสอบเวลาการเข้าร่วมกิจกรรม และประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรมด้วยวิธีการที่หลากหลาย ตัดสินผลการประเมินเป็น “ผ่าน” และ “ไม่ผ่าน” ดังนี้

ผ่าน	หมายถึง	ผู้เรียนมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรม ปฏิบัติกิจกรรม และมีผลงาน/ชิ้นงาน/คุณลักษณะตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด
ไม่ผ่าน	หมายถึง	ผู้เรียนมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมไม่ครบตามเกณฑ์ ไม่ผ่านการปฏิบัติกิจกรรม หรือมีผลงาน/ชิ้นงาน/คุณลักษณะไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

แนวการจัดกิจกรรมนักเรียน

หลักการ

กิจกรรมนักเรียนเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมตามความถนัดและความสนใจ โดยเน้นเรื่องคุณธรรมจริยธรรม ความมีระเบียบวินัย การไม่เห็นแก่ตัว ความเป็นผู้นำผู้ตามที่ดี ความรับผิดชอบ การทำงานร่วมกัน การรู้จักแก้ปัญหา การตัดสินใจ ความมีเหตุผล การช่วยเหลือแบ่งปันกัน และความเอื้ออาทรและสมานฉันท์

การจัดกิจกรรมนักเรียนควรดำเนินการ ดังนี้

๑. จัดให้สอดคล้องกับความสามารถและความสนใจของผู้เรียน
๒. เน้นให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติด้วยตนเองในทุกขั้นตอน
๓. เน้นการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มตามความเหมาะสมและสอดคล้องกับวุฒิภาวะของผู้เรียน ตลอดจนบริบทของสถานศึกษาและท้องถิ่น

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีระเบียบวินัย มีความเป็นผู้นำผู้ตามที่ดี และมีความรับผิดชอบ
๒. เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะการทำงานร่วมกัน รู้จักการแก้ปัญหา มีเหตุผล มีการตัดสินใจที่เหมาะสม ช่วยเหลือแบ่งปัน และเอื้ออาทรและสมานฉันท์
๓. ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนมีคุณธรรมจริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์
๔. ส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมตามความถนัดและความสนใจ

ขอบข่าย

กิจกรรมนักเรียน ประกอบด้วย

๑. กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้บำเพ็ญประโยชน์ และนักศึกษาวิชาทหาร
สถานศึกษาให้ผู้เรียนเลือกกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียนให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา และครบตามหลักสูตรของแต่ละกิจกรรม
๒. กิจกรรมชุมนุม ชมรม
สถานศึกษาส่งเสริมให้ผู้เรียนจัดกิจกรรมอย่างหลากหลาย และเข้าร่วมกิจกรรมตามความถนัดและความสนใจ

ทั้งนี้ นักเรียนชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้นจะต้องเข้าร่วมกิจกรรมทั้งในข้อ ๑ และ ๒ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายสามารถเลือกเข้าร่วมกิจกรรมในข้อ ๑ หรือ ๒ กิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง

กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี

การจัดกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี

วัตถุประสงค์ของคณะลูกเสือแห่งชาติ

วิชาพิเศษ คือ วิชาที่กำหนดขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนเลือกเรียนตามความถนัดและความสนใจ นอกเหนือจากการเรียนตามหลักสูตรลูกเสือแต่ละประเภท

กระบวนการลูกเสือ คือ กระบวนการพัฒนาเยาวชน มีวัตถุประสงค์เพื่อฝึกอบรม ให้การศึกษา และพัฒนาเยาวชนให้เป็นพลเมืองดี โดยไม่คำนึงถึงเชื้อชาติ ศาสนา ทั้งนี้เป็นไปตามความมุ่งประสงค์ หลักการ และวิธีการ ซึ่งลูกเสือโลกได้กำหนดไว้

ปัจจุบันกระบวนการลูกเสือถือเป็นกระบวนการทางการศึกษาส่วนหนึ่ง ซึ่งมุ่งพัฒนาสมรรถภาพของบุคคลทั้งทางสมอง ร่างกาย จิตใจ และศีลธรรม เพื่อให้เป็นบุคคลที่มีความประพฤติดีงาม ไม่กระทำความผิดให้เป็นปัญหาต่อสังคม และดำรงชีวิตอย่างมีความหมายและสุขสบาย

หลักการ

กระบวนการลูกเสือมีหลักการสำคัญ ดังนี้

๑. มีศาสนาเป็นหลักยึดทางจิตใจ จงรักภักดีต่อศาสนาที่ตนเคารพนับถือ และพึงปฏิบัติศาสนกิจด้วยความจริงใจ
๒. จงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์และประเทศชาติของตน พร้อมด้วยการส่งเสริมและสนับสนุนสันติสุขและสันติภาพ ความเข้าใจที่ดีซึ่งกันและกัน และความร่วมมือซึ่งกันและกัน ตั้งแต่ระดับท้องถิ่น ระดับชาติ และระดับนานาชาติ
๓. เข้าร่วมพัฒนาสังคม ยอมรับและให้ความเคารพในเกียรติและศักดิ์ศรีของผู้อื่นและเพื่อนมนุษย์ทุกคน รวมทั้งธรรมชาติและสรรพสิ่งทั้งหลายในโลก
๔. มีความรับผิดชอบต่อการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง
๕. ลูกเสือทุกคนต้องยึดมั่นในคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ

วัตถุประสงค์

พระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๘ ได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมลูกเสือเพื่อพัฒนาลูกเสือทั้งทางกาย สติปัญญา จิตใจ และศีลธรรม ให้เป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบ และช่วยสร้างสรรค์สังคมให้เกิดความสามัคคีและมีความเจริญก้าวหน้า ทั้งนี้เพื่อความสงบสุขและความมั่นคงของประเทศชาติตามแนวทางดังต่อไปนี้

๑. ให้มีนิสัยในการสังเกต จดจำ เชื้อฟัง และฟังตนเอง
๒. ให้มีความซื่อสัตย์สุจริต มีระเบียบวินัย และเห็นอกเห็นใจผู้อื่น
๓. ให้รู้จักบำเพ็ญตนเพื่อสาธารณประโยชน์
๔. ให้รู้จักทำการฝีมือและฝึกฝนการทำกิจกรรมต่าง ๆ ตามความเหมาะสม
๕. ให้รู้จักรักษาและส่งเสริมจารีตประเพณี วัฒนธรรม และความมั่นคงของประเทศชาติ

ขอบข่าย

กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี เป็นกิจกรรมที่มุ่งปลูกฝังระเบียบวินัยและกฎเกณฑ์ เพื่อการอยู่ร่วมกัน ให้รู้จักการเสียสละและบำเพ็ญประโยชน์แก่สังคมและวิถีชีวิตในระบอบประชาธิปไตย ซึ่งการจัดกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ให้เป็นไปตามข้อบังคับของสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ รวมทั้งให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ โดยกำหนดหลักสูตรเป็น ๔ ประเภท ดังนี้

๑. ลูกเสือสำรอง	ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๓
๒. ลูกเสือสามัญ	ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖
๓. ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑-๓
๔. ลูกเสือวิสามัญ	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔-๖

แนวการจัดกิจกรรม

การจัดกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี มีแนวทางการจัดกิจกรรมตามวิธีการลูกเสือ (Scout Method) ซึ่งมีองค์ประกอบ ๗ ประการ คือ

๑. **คำปฏิญาณและกฎ** ถือเป็นหลักเกณฑ์ที่ลูกเสือทุกคนให้คำมั่นสัญญาว่าจะปฏิบัติตามกฎของลูกเสือ กฎของลูกเสือมีไว้ให้ลูกเสือเป็นหลักในการปฏิบัติ ไม่ได้ “ห้าม” ทำ หรือ “บังคับ” ให้ทำ แต่ถ้า “ทำ” ก็จะทำให้เกิดผลดีแก่ตัวเอง เป็นคนดี ได้รับการยกย่องว่าเป็นผู้มีเกียรติ เชื่อถือได้ ฯลฯ

๒. **เรียนรู้จากการกระทำ** เป็นการพัฒนาศักยภาพบุคคล ความสำเร็จหรือไม่สำเร็จของผลงานอยู่ที่การกระทำของตนเอง ทำให้มีความรู้ที่ชัดเจน และสามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ด้วยตัวเองได้ และท้าทายความสามารถของตนเอง

๓. **ระบบหมู่** เป็นรากฐานอันแท้จริงของการลูกเสือ เป็นพื้นฐานในการอยู่ร่วมกัน การยอมรับซึ่งกันและกัน การแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ซึ่งเป็นการเรียนรู้ การใช้ประชาธิปไตยเบื้องต้น

๔. การใช้สัญลักษณ์ร่วมกัน ฝึกให้มีความเป็นหนึ่งเดียวในการเป็นสมาชิกลูกเสือเนตรนารี ด้วยการใช้สัญลักษณ์ร่วมกัน ได้แก่ เครื่องแบบ เครื่องหมาย การทำความเคารพ รหัสคำปฏิญาณ กฎ คติพจน์ คำขวัญ ธง เป็นต้น วิธีการนี้จะช่วยให้ผู้เรียนตระหนักและภาคภูมิใจในการเป็นสมาชิกขององค์การลูกเสือโลก ซึ่งมีสมาชิกอยู่ทั่วโลกและเป็นองค์กรที่มีจำนวนสมาชิกมากที่สุดในโลก

๕. การศึกษาธรรมชาติ คือ สิ่งสำคัญอันดับหนึ่งในกิจกรรมลูกเสือ ธรรมชาติอันโปร่งใสตามชนบท ป่าเขา ป่าละเมาะ และพุ่มไม้ เป็นที่ปรารถนาอย่างยิ่งในการไปทำกิจกรรมกับธรรมชาติ การปีนเขา ตั้งค่ายพักแรมในชุดสัปดาห์หรือตามวาระของการอยู่ค่ายพักแรมตามกฎระเบียบ เป็นที่เสนาหาแก่เด็กทุกคน ถ้าขาดสิ่งนี้แล้ว ก็ไม่เรียกว่าใช้ชีวิตแบบลูกเสือ

๖. ความก้าวหน้าในการเข้าร่วมกิจกรรม กิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดให้เด็กทำต้องให้มีความก้าวหน้าและดึงดูดใจ สร้างให้เกิดความกระตือรือร้นอยากที่จะทำ และวัตถุประสงค์ในการจัดแต่ละอย่างให้สัมพันธ์กับความหลากหลายในการพัฒนาตนเอง เกมการเล่นที่สนุกสนาน การแข่งขันกันก็เป็นสิ่งดึงดูดใจและเป็นการจูงใจที่ดี

๗. การสนับสนุนโดยผู้ใหญ่ ผู้ใหญ่เป็นผู้ที่ชี้แนะหนทางที่ถูกต้องให้แก่เด็ก เพื่อให้เขาเกิดความมั่นใจในการที่จะตัดสินใจกระทำสิ่งใดลงไป ทั้งคู่มีความต้องการซึ่งกันและกัน เด็กก็ต้องการให้ผู้ใหญ่ช่วยชี้แนะ ผู้ใหญ่เองก็ต้องการนำพาให้ไปสู่หนทางที่ดี ให้ได้รับการพัฒนาอย่างถูกต้องและดีที่สุด จึงเป็นการร่วมมือกันทั้งสองฝ่าย

ภาพการจัดกิจกรรมตามวิธีการลูกเสือ

เงื่อนไข

๑. เวลาในการเข้าร่วมกิจกรรม

การจัดกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารีตามหลักสูตรในแต่ละระดับชั้น สถานศึกษาอาจจัดเวลาได้ตามความเหมาะสม

ส่วนการจัดกิจกรรมเพื่อรับเครื่องหมายวิชาพิเศษของลูกเสือ เนตรนารี แต่ละประเภท อาจใช้ในเวลาเรียนปกติหรือนอกเวลาเรียนก็ได้

๒. การจัดกิจกรรม

๒.๑ การจัดกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารีตามหลักสูตร ควรจัดให้มีการเปิดประชุมกองทุกครั้ง เพื่อเป็นการฝึกความมีระเบียบวินัยในตนเอง โดยปฏิบัติตามขั้นตอน ดังนี้

๒.๑.๑ พิธีเปิด (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

๒.๑.๒ เกมหรือเพลง

๒.๑.๓ เรียนตามหลักสูตร

๒.๑.๔ การเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

๒.๑.๕ พิธีปิด (นัดหมาย ตรวจ ชักธงลง เลิก)

๒.๒ กิจกรรมการอยู่ค่ายพักแรม

การเดินทางไกลและอยู่ค่ายพักแรม มีวัตถุประสงค์เพื่อฝึกให้ลูกเสือมีความอดทน อยู่ในระเบียบวินัย รู้จักช่วยเหลือตัวเอง รู้จักอยู่และทำงานร่วมกับผู้อื่น ตลอดจนเรียนรู้วิชาลูกเสือเพิ่มเติม ผู้บังคับบัญชาลูกเสือจำเป็นต้องวางแผนนำลูกเสือไปเดินทางไกล และอยู่ค่ายพักแรมไว้ให้พร้อมก่อนและเน้น ๆ ดังนั้นบทบาทผู้บังคับบัญชาลูกเสือที่มีหน้าที่รับผิดชอบต่อลูกเสือต้องงานการอยู่ค่ายพักแรม และตามหน้าที่ของตนเองจึงจำเป็นต้องหาโอกาสให้ลูกเสือของตนได้มีโอกาสในการอยู่ค่ายพักแรมเสมอ

ให้ผู้กำกับลูกเสือนำลูกเสือไปฝึกเดินทางไกล และอยู่ค่ายพักแรมปีหนึ่งไม่น้อยกว่า ๑ ครั้ง ครั้งหนึ่งให้อยู่ค่ายพักแรมอย่างน้อย ๑ คืน

๒.๓ กิจกรรมพิธีการ สถานศึกษาควรจัดกิจกรรมพิธีการลูกเสือ เช่น พิธีเข้าประจำกอง พิธีทบทวนคำปฏิญาณและสวนสนาม พิธีถวายราชสดุดี พิธีประดับเครื่องหมายต่าง ๆ เป็นต้น เพื่อให้ลูกเสือมีความภาคภูมิใจและเห็นคุณค่าในการเป็นลูกเสือ

๒.๔ กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ สถานศึกษาควรส่งเสริมการจัดกิจกรรมให้ลูกเสือได้บำเพ็ญประโยชน์ตามอุดมการณ์ของลูกเสือ

๓. ผู้บังคับบัญชาลูกเสือควรผ่านการฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือขั้นความรู้เบื้องต้นในแต่ละประเภท

๔. สถานศึกษาควรให้มีการจัดตั้งกลุ่มหรือกองลูกเสือตามข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ

การประเมินกิจกรรม

การประเมินกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี เป็นกระบวนการทดสอบความสามารถและพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของผู้เรียนลูกเสือ เนตรนารี ซึ่งนอกจากพิจารณาความรู้ตามทฤษฎีแล้ว ต้องพิจารณาด้านความประพฤติ พฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรมที่เน้นทักษะและการปฏิบัติต่าง ๆ ด้วยวิธีการประเมินที่หลากหลายและการประเมินตามสภาพจริง ซึ่งแบ่งการประเมินผลออกเป็น ๒ ส่วน คือ

๑. **กิจกรรมบังคับ** เป็นการประเมินผลกิจกรรมตามหลักสูตร เพื่อให้ผู้เรียนผ่านเกณฑ์การตัดสิน เลื่อนชั้นหรือจบหลักสูตร โดยการเข้าร่วมกิจกรรมและผ่านการประเมินตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด มีการประเมินผลตลอดภาคเรียน/ปี โดยวิธีการสังเกตการเข้าร่วมกิจกรรม การซักถาม การทดสอบภาคทฤษฎีและปฏิบัติ โดยกำหนดผลการประเมินเป็น “ผ่าน” และ “ไม่ผ่าน”

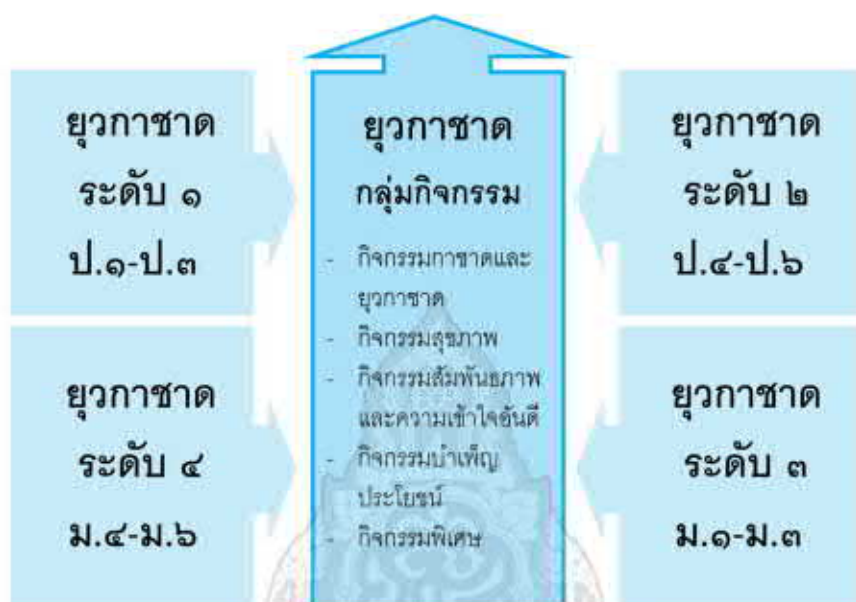
ผ่าน	หมายถึง	ผู้เรียนมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมครบตามเกณฑ์ ปฏิบัติกิจกรรมและมีผลงาน/ชิ้นงาน/คุณลักษณะตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด
ไม่ผ่าน	หมายถึง	ผู้เรียนมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมไม่ครบตามเกณฑ์ ไม่ผ่านการปฏิบัติกิจกรรม หรือมีผลงาน/ชิ้นงาน/คุณลักษณะไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

๒. **วิชาพิเศษ** การประเมินผลวิชาพิเศษในแต่ละวิชา ใช้วิธีการทดสอบทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ตามหลักเกณฑ์ในข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ

กิจกรรมยุวกาชาด

การจัดกิจกรรมยุวกาชาด

วัตถุประสงค์ของกิจกรรมยุวกาชาด

กิจกรรมยุวกาชาดเป็นกิจกรรมที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณธรรมจริยธรรม ระเบียบวินัย มีจิตสำนึกในการทำประโยชน์ให้แก่สังคม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสังคมไทย โดยให้ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติด้วยตนเองอย่างครบวงจร เน้นทักษะ กระบวนการตั้งแต่ศึกษาวิเคราะห์ วางแผน ปฏิบัติตามแผน ประเมิน ปรับปรุงการทำงาน และการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม

หลักการ

กิจกรรมยุวกาชาดมีหลักการของการจัดกิจกรรม ดังนี้

๑. เป็นกิจกรรมที่สร้างพื้นฐานในการคิดและปฏิบัติตามหลักการกาชาดและยุวกาชาด กฎหมายมนุษยชน และสิทธิมนุษยชน รวมทั้งทักษะในการจัดการ ทักษะในการดำเนินชีวิต สามารถ คิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาได้

๒. มีความเป็นเอกภาพและมีความหลากหลายในกิจกรรม กล่าวคือ เป็นกิจกรรมที่มีโครงสร้างหลักสูตรยืดหยุ่น ทั้งนี้เพื่อความจำเป็นและความสอดคล้องสำหรับการพัฒนาคุณภาพชีวิต ความเป็นไทย และความเป็นพลเมืองดีของชาติ

๓. สามารถสนองตอบต่อสภาพความต้องการที่แท้จริงของสถานศึกษาและท้องถิ่น

วัตถุประสงค์

กิจกรรมยุวภาษา เป็นการจัดกิจกรรมที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในระบบหน่วย กลุ่ม หมู่ เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจ และเกิดทักษะเกี่ยวกับการปฏิบัติตามหลักการภาษาและยุวภาษา การคุ้มครอง กฎหมายมนุษยธรรม สิทธิมนุษยธรรม การช่วยเหลือ การรักษาสุขภาพ และสมรรถภาพที่ดี บำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การสร้างสัมพันธภาพและความเข้าใจอันดีจะนำไปสู่สันติภาพ ก่อให้เกิดความสุขในการอยู่ร่วมกันทุกแห่งหน (ข้อบังคับแก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ ๖๐ พุทธศักราช ๒๕๕๐ หมวดที่ ๙ ว่าด้วยยุวภาษา) จึงกำหนดจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ดังต่อไปนี้

๑. มีอุดมคติในศานติสุข มีความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
๒. มีความรู้ ความชำนาญในเรื่องการรักษาอนามัยของตนเองและผู้อื่น ตลอดจนพัฒนาตนเองทางร่างกาย จิตใจ คุณธรรม และธำรงไว้ซึ่งเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของชาติ
๓. มีความรู้ ความเข้าใจในหลักการและอุดมการณ์ภาษา มีคุณธรรมจริยธรรม และมีจิตใจเมตตากรุณาต่อเพื่อนมนุษย์
๔. บำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น ชุมชน สังคม และประเทศชาติ
๕. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๖. มีสัมพันธภาพและมิตรภาพที่ดีต่อบุคคลทั่วไป

ขอบข่าย

การจัดกิจกรรมยุวภาษา กำหนดโครงสร้างหลักสูตรยุวภาษาในสถานศึกษาเป็น ๔ ระดับ ดังนี้

ยุวภาษาระดับ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๓

ยุวภาษาระดับ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖

๑.๓.๑ ความสามัคคีและความพร้อมเพรียง

๑.๓.๒ ความมีระเบียบวินัย

๑.๓.๓ สัมพันธภาพและความเข้าใจอันดี

๑.๔ กลุ่มกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ เป็นการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้สมาชิกยุวกาชาดปฏิบัติตนเพื่อสนองต่ออุดมการณ์และวัตถุประสงค์ของยุวกาชาด มีความภาคภูมิใจในวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี และมรดกของชาติ พร้อมทั้งจะอนุรักษ์สภาพแวดล้อมและธรรมชาติ เป็นผู้ที่มีความเสียสละ และบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์แก่ส่วนรวม ประกอบด้วยสาระเกี่ยวกับเรื่อง

๑.๔.๑ การบำเพ็ญประโยชน์

๑.๔.๒ การอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ในแต่ละสาระของกิจกรรมหลักทั้ง ๔ กลุ่มกิจกรรม สถานศึกษาสามารถปรับแต่ละสาระมากขึ้นน้อยแตกต่างกันได้ตามความเหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น สภาพการณ์ปัจจุบัน ความต้องการ และความสนใจของผู้เรียน รวมทั้งความพร้อมของสถานศึกษา ทั้งนี้ให้อยู่ในดุลยพินิจของสถานศึกษา

๒. กิจกรรมพิเศษ เป็นกิจกรรมที่จัดเสริมกิจกรรมหลักโดยผู้สอนเป็นผู้กำหนดเวลาในการจัดกิจกรรมได้ตามความเหมาะสม มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถพื้นฐานในการดำรงชีวิตในสังคมตามความเหมาะสมกับวัยและความต้องการของท้องถิ่น โดยผู้เรียนสามารถเลือกเข้าร่วมกิจกรรมตามความถนัดหรือความสนใจ และมีเกณฑ์การประเมินตามที่กำหนดแต่ละกิจกรรม เมื่อผ่านเกณฑ์ผู้เรียนจึงจะมีสิทธิประดับเครื่องหมายกิจกรรมพิเศษนั้น ๆ มีจำนวน ๕๔ กิจกรรม

เงื่อนไข

๑. เวลาในการเข้าร่วมกิจกรรม

การจัดกิจกรรมยุวกาชาดตามหลักสูตรในแต่ละระดับชั้น สถานศึกษาอาจจัดเวลาได้ตามความเหมาะสม

ส่วนการจัดกิจกรรมเพื่อรับเครื่องหมายกิจกรรมพิเศษของยุวกาชาดแต่ละประเภท อาจใช้เวลาเรียนปกติหรือนอกเวลาเรียนก็ได้

๒. การจัดกิจกรรม ควรจัดให้มีพิธีเปิดและพิธีปิดกิจกรรมยูวาทาทุกครั้งก่อนที่จะมีการปฏิบัติกิจกรรม เพื่อเป็นการฝึกความมีระเบียบวินัยในตนเอง โดยปฏิบัติตามขั้นตอน ดังนี้

๒.๑ พิธีเปิดกิจกรรมยูวาทา

๒.๑.๑ เรียกสมาชิกเข้าแถวครึ่งวงกลมหน้าเสาธง

๒.๑.๒ ชักธงยูวาทาขึ้นสู่ยอดเสา

๒.๑.๓ สบนิ่ง

๒.๑.๔ กล่าวคำปฏิญาณตนยูวาทา

๒.๑.๕ ตรวจและรายงาน

๒.๑.๖ นัดหมายและชี้แจง

๒.๒ พิธีปิดกิจกรรมยูวาทา

๒.๒.๑ เรียกสมาชิกเข้าแถวครึ่งวงกลมหน้าเสาธง

๒.๒.๒ นัดหมายและชี้แจง

๒.๒.๓ ชักธงยูวาทาลง

๒.๒.๔ เลิกแถว

๒.๓ กิจกรรมพิธีการ สถานศึกษาควรจัดกิจกรรมพิธีการยูวาทา เช่น พิธีเข้าประจำหมู่ พิธีทบทวนคำปฏิญาณตนยูวาทาและสวนสนาม พิธีประดับเครื่องหมายต่าง ๆ เป็นต้น

๒.๔ กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ สถานศึกษาควรส่งเสริมให้ยูวาทาได้บำเพ็ญประโยชน์ทั้งในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษา

๓. ผู้นำยูวาทาควรผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรเจ้าหน้าที่และผู้บังคับบัญชายูวาทา หลักสูตรใดหลักสูตรหนึ่ง เช่น หลักสูตรครูผู้สอน หลักสูตรผู้นำยูวาทา เป็นต้น

๔. สถานศึกษาควรให้มีการจัดตั้งหมู่ยูวาทาตามข้อบังคับ

การประเมินกิจกรรม

การประเมินกิจกรรมยูวาทา เป็นกระบวนการทดสอบความสามารถและพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของผู้เข้าร่วมกิจกรรม ซึ่งนอกจากพิจารณาความรู้ตามทฤษฎีแล้ว ยังต้องพิจารณาด้านความประพฤติ และพฤติกรรม การเข้าร่วมกิจกรรมที่เน้นทักษะและการปฏิบัติต่าง ๆ ด้วยวิธีการประเมินที่หลากหลายและการประเมินตามสภาพจริง ซึ่งแบ่งการประเมินผลออกเป็น ๒ ส่วน คือ

๑. **กิจกรรมหลัก** เป็นการประเมินผลเพื่อให้ผู้เรียนผ่านเกณฑ์การตัดสิน เลื่อนชั้นหรือจบหลักสูตร โดยการเข้าร่วมกิจกรรมและผ่านการประเมินตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด มีการประเมินผลตลอดภาคเรียน/ปี โดยวิธีการสังเกตการเข้าร่วมกิจกรรม การซักถาม และการทดสอบทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ โดยกำหนดผลการประเมินเป็น “ผ่าน” และ “ไม่ผ่าน”

ผ่าน	หมายถึง	ผู้เรียนมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมครบตามเกณฑ์ ปฏิบัติกิจกรรมและมีผลงาน/ชิ้นงาน/คุณลักษณะตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

ไม่ผ่าน	หมายถึง	ผู้เรียนมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมไม่ครบตามเกณฑ์ ไม่ผ่านการปฏิบัติกิจกรรม หรือมีผลงาน/ชิ้นงาน/คุณลักษณะไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

๒. **กิจกรรมพิเศษ** เป็นการประเมินเพื่อให้ผู้เรียนมีสิทธิ์ประดับเครื่องหมายกิจกรรมพิเศษได้ เมื่อผู้เรียนสามารถสอบผ่านเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

กิจกรรมผู้บำเพ็ญประโยชน์

การจัดกิจกรรมผู้บำเพ็ญประโยชน์

วัตถุประสงค์ของกิจกรรมผู้บำเพ็ญประโยชน์

กิจกรรมผู้บำเพ็ญประโยชน์เป็นกิจกรรมอาสาสมัครนานาชาติสำหรับเด็กผู้หญิงและสตรีที่สนใจ โดยไม่จำกัดเชื้อชาติ วรรณะ และศาสนา มีเป้าหมายเพื่อฝึกเด็กผู้หญิงให้เป็นพลเมืองดี มีประโยชน์ต่อสังคม ตามหลักการที่ Lord Baden Powell ผู้ก่อตั้งกิจกรรมลูกเสือและผู้บำเพ็ญประโยชน์ได้กำหนดไว้ โดยการฝึกทักษะต่าง ๆ ให้มีความพร้อมทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม และคุณธรรม มีคำปฏิญาณและกฎ ๑๐ ข้อ เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวให้ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดี โดยมีการจัดองค์กร การบริหารตามข้อบังคับ และนโยบายขององค์การผู้บำเพ็ญประโยชน์แห่งโลก (The World Association of Guides and Girl Scouts)

หลักการ

กิจกรรมผู้บำเพ็ญประโยชน์ เป็นกระบวนการในการทำงานเพื่อให้เด็กผู้หญิงและเยาวชนสตรีมีโอกาสเท่าเทียมกันในการพัฒนาตนเองให้เต็มตามศักยภาพ โดยในการฝึกจะต้องให้สมาชิกได้รับการพัฒนาตนเองให้เต็มศักยภาพและครบถ้วนทั้ง ๖ ด้าน คือ ร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา จิตใจ และคุณธรรม

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้เด็กผู้หญิงและเยาวชนสตรีมีอุปนิสัยที่ดีตามแนวทางของคำปฏิญาณและกฎ
๒. เพื่อเตรียมเด็กผู้หญิงและเยาวชนสตรีให้มีทักษะชีวิตที่เหมาะสมกับสังคมปัจจุบัน
๓. เพื่อสร้างโอกาสให้เด็กผู้หญิงและเยาวชนสตรีได้ฝึกทักษะการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี
๔. เพื่อสร้างโอกาสให้เด็กผู้หญิงและเยาวชนสตรีได้รู้จักช่วยเหลือผู้อื่นและบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม

แนวการจัดกิจกรรม

การจัดกิจกรรมผู้บำเพ็ญประโยชน์มีขอบข่ายที่ประกอบด้วย ข้อกำหนด จุดประสงค์ สาระกิจกรรม กระบวนการฝึก หลักสูตรพื้นฐาน พิธีการ และเครื่องแบบ โดยจำแนกตามประเภทของสมาชิกผู้บำเพ็ญประโยชน์ ซึ่งประกอบด้วย สมาชิกผู้บำเพ็ญประโยชน์ที่เรียกว่า เยาวสมาชิก ผู้บำเพ็ญประโยชน์มีทั้งหมด ๔ รุ่น คือ

- รุ่นที่ ๑ นกน้อย ได้แก่ เด็กหญิงอายุประมาณ ๔-๖ ปี เรียนอยู่ในชั้นอนุบาล ๑-๓
- รุ่นที่ ๒ นกสีฟ้า ได้แก่ เด็กหญิงอายุประมาณ ๗-๑๑ ปี
เรียนอยู่ในระดับประถมศึกษา (ป.๑-ป.๖)
- รุ่นที่ ๓ ผู้บำเพ็ญประโยชน์รุ่นกลาง ได้แก่ เยาวสตรีอายุประมาณ ๑๒-๑๕ ปี
เรียนอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.๑-ม.๓)
- รุ่นที่ ๔ ผู้บำเพ็ญประโยชน์รุ่นใหญ่ ได้แก่ เยาวสตรีอายุประมาณ ๑๖-๒๐ ปี
เรียนอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.๔-ม.๖) หรือสูงกว่านั้น

กิจกรรมผู้บำเพ็ญประโยชน์ มีแนวการจัดกิจกรรมเฉพาะ ๙ ข้อ ดังนี้

๑. ให้อยึดมั่นและปฏิบัติตามคำปฏิญาณและกฎของกิจกรรมผู้บำเพ็ญประโยชน์ (Promise and Laws) วิธีการนี้จะช่วยสร้างอุปนิสัยที่ดี มีคุณธรรมจริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์ และตระหนักในหน้าที่ของตนที่มีต่อชุมชนและประเทศชาติ

๒. ระบบหมู่ (Patrol System) ฝึกการทำงานร่วมกันเป็นทีมที่เรียกว่า ระบบหมู่ โดยให้ทำงานร่วมกันเป็นหมู่เล็ก ๆ ๖-๘ คน ฝึกความเป็นผู้นำและผู้ตามในการปกครองตนเอง วิธีการนี้ช่วยพัฒนาทักษะความเป็นประชาธิปไตย

๓. เรียนรู้ด้วยการปฏิบัติจริง วิธีการนี้จะช่วยให้ผู้เรียนได้รู้ถึงความสนใจ ความสามารถ และความต้องการของตน

๔. ฝึกพัฒนาตนเองให้ก้าวหน้า (Progressive Development) ให้มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตัวเอง รู้จักสร้างโอกาสในการทำสิ่งใหม่ ๆ ที่ท้าทายความสามารถด้วยตนเอง วิธีการนี้จะช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ พัฒนาความสนใจและความสามารถของตนยิ่งขึ้น

๕. ให้มีความร่วมมืออย่างจริงจังระหว่างเด็กและผู้ใหญ่ (Active Co-operation between Youths and Adults) เป็นความร่วมมือด้านความคิด การวางแผน การตัดสินใจ การดำเนินกิจกรรม และการประเมินผลร่วมกัน ความร่วมมือนี้ตั้งอยู่บนพื้นฐานของการส่งเสริมให้คนรุ่นเยาว์ได้พัฒนาตนเองและมีความรับผิดชอบ วิธีการนี้จะช่วยสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กและได้เห็นแบบอย่างที่ดีของผู้ใหญ่ด้วย

๖. การใช้สัญลักษณ์ร่วมกัน (Symbolism) ฝึกให้มีความเป็นหนึ่งเดียวกันในการเป็นสมาชิกผู้บำเพ็ญประโยชน์ด้วยการใช้สัญลักษณ์ร่วมกัน ได้แก่ เครื่องแบบ เครื่องหมาย การทำความเคารพ รหัส คำปฏิญาณ กฎ คติพจน์ คำขวัญ ธง วิธีการนี้จะช่วยให้ผู้เรียนตระหนักและภาคภูมิใจในการที่เป็นสมาชิกขององค์การผู้บำเพ็ญประโยชน์แห่งโลก ซึ่งมีสมาชิกอยู่ทั่วโลก และเป็นองค์กรสตรีที่มีจำนวนสมาชิกมากที่สุดในโลก

๗. กิจกรรมกลางแจ้ง (Outdoor Activities) ฝึกการใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่นและฝึกการเตรียมพร้อมเสมอ ด้วยการใช้องค์กรกลางแจ้งและการอยู่ค่ายพักแรม วิธีการนี้ช่วยให้ผู้เรียนมีความพร้อมในการดำเนินชีวิต

๘. ฝึกให้ผู้บำเพ็ญประโยชน์ต่อชุมชน (Community Service) วิธีการนี้จะทำให้ผู้เรียนได้ฝึกนิสัยการบำเพ็ญประโยชน์ และมีความรับผิดชอบต่อการช่วยเหลือผู้อื่น ชุมชน ประเทศชาติ และสังคมโลก

๙. เรียนรู้เกี่ยวกับนานาชาติ (International Experience) ทั้งด้านวัฒนธรรมศาสนา และ วิถีชีวิต วิธีการนี้ช่วยให้ผู้เรียนยอมรับความแตกต่างของบุคคลในชาติและสังคมโลก เพื่อลดข้อขัดแย้ง และรู้จักพึ่งพาอาศัยกันเป็นการสร้างสันติสุขในโลก

โปรแกรมการจัดกิจกรรมผู้บำเพ็ญประโยชน์

กิจกรรมผู้บำเพ็ญประโยชน์ มีสาระของกิจกรรม ๑๐ โปรแกรม ดังนี้

๑. การบำเพ็ญประโยชน์ (Giving Service)

โปรแกรมนี้จะช่วยส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กผู้หญิงและเยาวชนสตรีได้เรียนรู้เกี่ยวกับ กิจกรรมผู้บำเพ็ญประโยชน์ ได้ฝึกฝนทักษะต่าง ๆ ให้เป็นผู้ที่ช่วยเหลือผู้อื่นเสมอ แสดงความเมตตา กรุณา เพื่อให้ไปบำเพ็ญประโยชน์ต่อครอบครัว ชุมชน และสังคม

๒. การเป็นพลเมืองดี (Citizenship)

โปรแกรมนี้จะช่วยให้เด็กผู้หญิงและเยาวชนสตรีได้ฝึกฝนตนเองให้เป็นพลเมืองที่ดี มีความรับผิดชอบ โดยการปฏิบัติหน้าที่ต่อตนเอง ครอบครัว โรงเรียน ชุมชน ประเทศชาติด้วยความเต็มใจ ปฏิบัติตามคำปฏิญาณและกฎของผู้บำเพ็ญประโยชน์

๓. วัฒนธรรมและมรดกของชาติ (Culture and Heritage)

โปรแกรมนี้จะช่วยให้เด็กผู้หญิงและเยาวชนสตรีมีความรู้ ความเข้าใจ ความภาคภูมิใจ ในวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี ความเชื่อ และมรดกของชาติ พร้อมทั้งจะอนุรักษ์และช่วย เผยแพร่สิ่งที่ตั้งมานี้แก่ผู้อื่น

๔. สิ่งแวดล้อม (Environment)

โปรแกรมนี้จะช่วยส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กผู้หญิงและเยาวชนสตรีได้รู้ เข้าใจ และตระหนักถึงคุณค่าของสิ่งแวดล้อม ได้ทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม รวมทั้งการนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างเหมาะสม

๕. การอยู่ร่วมกับผู้อื่น (Relationships)

โปรแกรมนี้จะช่วยให้เด็กผู้หญิงและเยาวชนสตรีได้รู้จักตนเองและรู้จักผู้อื่น ด้วยการ เป็นมิตร และเรียนรู้การทำงานร่วมกับผู้อื่นโดยกระบวนการของระบบหมู่

๖. สุขภาพ (Health)

โปรแกรมนี้จะช่วยให้เด็กผู้หญิงและเยาวชนสตรีมีสุขภาพดี มีสติปัญญา มีอารมณ์ มั่นคง และรู้จักปรับตัวเข้ากับผู้อื่นและสังคมได้เป็นอย่างดี

๗. ประสบการณ์นานาชาติ (International Understanding)

โปรแกรมนี้จัดขึ้นเพื่อให้เด็กผู้หญิงและเยาวชนสตรีได้มีความรู้ ความเข้าใจอันดีระหว่างชาติ และยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคลซึ่งมีพื้นฐานวิถีชีวิตและวัฒนธรรมที่ต่างกันอย่างสิ้นเชิง โดยการส่งเสริมและสนับสนุนให้ทำงานร่วมกันได้อย่างสันติ

เด็กผู้หญิงและเยาวชนสตรีจะได้เรียนรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมนานาชาติ ภาษาต่างประเทศ และกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ของประเทศต่าง ๆ เรื่องเกี่ยวกับองค์การผู้นำเพื่อประโยชน์แห่งโลก ภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก และสายใยแห่งความสัมพันธ์ของสมาชิกผู้นำเพื่อประโยชน์ทั่วโลก

๘. เทคโนโลยี (Technology)

โปรแกรมนี้จะช่วยให้เด็กผู้หญิงและเยาวชนสตรีได้เรียนรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยี มีทักษะ และสามารถนำเทคโนโลยีมาใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม

๙. ครอบครัว (Family Life)

โปรแกรมนี้จะทำให้เด็กผู้หญิงและเยาวชนสตรีรู้และเข้าใจบทบาทความรับผิดชอบ และหน้าที่ของตนเองที่มีต่อครอบครัว เกิดความภาคภูมิใจในการเป็นส่วนหนึ่งของครอบครัว และมีพื้นฐานในการสร้างครอบครัวในอนาคต

๑๐. วิสัยทัศน์ (My Vision)

โปรแกรมนี้จัดขึ้นเพื่อให้เด็กผู้หญิงและเยาวชนสตรีได้มีโอกาสค้นหาความต้องการ ความสามารถ ความสนใจ และวิสัยทัศน์ของตนเอง ได้เรียนรู้ทักษะใหม่ ๆ เพื่อเตรียมตัวเองให้สามารถตัดสินใจที่จะเลือกอาชีพที่ถนัดและสนใจในอนาคตได้

เมื่อผู้เรียนรวมกลุ่มปฏิบัติกิจกรรมผู้นำเพื่อประโยชน์ตามโปรแกรม ๑๐ โปรแกรมแล้ว ผู้เรียนแต่ละคนสามารถเลือกทำเครื่องหมายแสดงความสามารถ (Efficiency Badges) ที่ตนสนใจและถนัดได้ เป็นการประเมินผลขั้นสุดท้ายของสมาชิกแต่ละระดับ

เงื่อนไข

๑. เวลาในการร่วมกิจกรรม

การจัดกิจกรรมผู้นำเพื่อประโยชน์ตามหลักสูตรในแต่ละรุ่น สถานศึกษาอาจจัดเวลาได้ตามความเหมาะสม

๒. การจัดกิจกรรม

๒.๑ การจัดกิจกรรมผู้บำเพ็ญประโยชน์ตามหลักสูตร ควรจัดให้มีการเปิดชุมนุม ทุกครั้งก่อนที่จะมีการปฏิบัติกิจกรรม เพื่อเป็นการฝึกความมีระเบียบวินัยในตนเอง โดยปฏิบัติ ตามขั้นตอน ดังนี้

๒.๑.๑ เปิดชุมนุม (การเปิดชุมนุมของสมาชิกรุ่นน้อยและนกสีฟ้า ต้องทำ ทุกครั้งที่มีการจัดกิจกรรม สำหรับสมาชิกรุ่นกลางและรุ่นใหญ่ไม่จำเป็นต้องทำทุกครั้ง แต่อย่างน้อย ควรทำเดือนละ ๑ ครั้ง)

๒.๑.๒ จัดกิจกรรมตามโปรแกรมหรือตามเครื่องหมายแสดงความสามารถ (Efficiency Badges)

๒.๑.๓ ใช้วิธีการ (Methods) ๙ ข้อ

๒.๑.๔ ใช้เพลงหรือเกมที่สอดคล้องกับเนื้อหาที่จัดกิจกรรม

๒.๑.๕ ปิดชุมนุม (การปิดชุมนุมของสมาชิกรุ่นน้อยและนกสีฟ้า ต้องทำ ทุกครั้งที่มีการจัดกิจกรรม สำหรับรุ่นกลางและรุ่นใหญ่ใช้การปิดชุมนุมทุกครั้งด้วยการร้องเพลง เสร็จหนึ่งวัน/Taps)

๒.๒ กิจกรรมการอยู่ค่ายพักแรม

การเดินทางไกลและการเข้าค่ายพักแรม มีวัตถุประสงค์เพื่อฝึกให้สมาชิก ผู้บำเพ็ญประโยชน์มีความอดทน อยู่ในระเบียบวินัย รู้จักช่วยเหลือตนเอง รู้จักอยู่และทำงานร่วมกับ ผู้อื่น ตลอดจนเรียนรู้และฝึกทักษะตามหัวข้อ (Theme) ของการเข้าค่ายพักแรม ซึ่งหัวหน้าหมวด ผู้บำเพ็ญประโยชน์และเยาวชนสมาชิกได้วางแผนไว้ล่วงหน้าแล้ว การอยู่ค่ายพักแรมสามารถทำได้ ตามความเหมาะสมหรืออย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง

๒.๓ กิจกรรมพิธีการ สถานศึกษาควรจัดกิจกรรมพิธีการของผู้บำเพ็ญประโยชน์ เช่น การเปิดชุมนุม พิธีปฏิญาณตน พิธีมอบเครื่องหมายแสดงความสามารถพิเศษ (Efficiency Badges) พิธีวันรำลึก (Thinking Day) เป็นต้น เพื่อให้สมาชิกผู้บำเพ็ญประโยชน์มีความภาคภูมิใจและ เห็นคุณค่าของการเป็นสมาชิกผู้บำเพ็ญประโยชน์

๒.๔ กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ สถานศึกษาควรส่งเสริมการจัดกิจกรรมให้สมาชิก ผู้บำเพ็ญประโยชน์ได้มีกิจกรรมเพื่อการบำเพ็ญประโยชน์ตามอุดมการณ์ของผู้บำเพ็ญประโยชน์

๓. หัวหน้าหมวดผู้บำเพ็ญประโยชน์ (Leaders) ซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบการจัดกิจกรรม ผู้บำเพ็ญประโยชน์ ต้องผ่านการอบรมหลักสูตรหัวหน้าหมวดผู้บำเพ็ญประโยชน์ขั้นพื้นฐาน

๔. สถานศึกษาที่ประสงค์จะจัดกิจกรรมผู้บำเพ็ญประโยชน์ให้ขออนุญาตเปิดหมวด
ผู้บำเพ็ญประโยชน์ต่อสมาคมผู้บำเพ็ญประโยชน์แห่งประเทศไทย ในพระบรมราชินูปถัมภ์

เลขที่ ๕/๑-๒ ถนนพญาไท เขตราชเทวี กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐

E-mail : ggat.thailand@gmail.com Website : www.ggat.org

โทรศัพท์ ๐๒-๒๔๕-๐๒๔๒, ๒๔๕-๓๕๙๙, ๒๔๕-๐๖๔๑ โทรสาร ๐๒-๒๔๖-๔๖๙๙

การประเมินกิจกรรม

๑. ประเมินจากพฤติกรรมความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรม โดยประเมินจากจำนวน
ครั้งและเวลาในการจัดกิจกรรม

๒. ประเมินจากการปฏิบัติกิจกรรมได้ตรงตามจุดประสงค์ของแต่ละกิจกรรม โดย
ประเมินจากผลงานและการร่วมกิจกรรมกับผู้อื่น

๓. ประเมินพัฒนาการของเยาวชนสมาชิกด้านต่าง ๆ ได้แก่ ร่างกาย อารมณ์ สังคม จิตใจ
สติปัญญา และคุณธรรม โดยประเมินจากผลการปฏิบัติกิจกรรมเพื่อได้รับเครื่องหมายแสดงความ
สามารถ โดยกำหนดผลการประเมินเป็น “ผ่าน” และ “ไม่ผ่าน”

ผ่าน	หมายถึง	ผู้เรียนมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมครบตามเกณฑ์ ปฏิบัติกิจกรรม และมีผลงาน/ชิ้นงาน/คุณลักษณะตามเกณฑ์ที่สถานศึกษา กำหนด

ไม่ผ่าน	หมายถึง	ผู้เรียนมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมไม่ครบตามเกณฑ์ ไม่ผ่าน การปฏิบัติกิจกรรม หรือมีผลงาน/ชิ้นงาน/คุณลักษณะ ไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

กิจกรรมนักศึกษาวิชาทหาร

การจัดกิจกรรมนักศึกษาวิชาทหาร

วัตถุประสงค์ของกิจกรรมนักศึกษาวิชาทหาร

กิจกรรมนักศึกษาวิชาทหาร เป็นกิจกรรมที่มุ่งให้ผู้เรียนมีระเบียบวินัย เชื่อฟังและปฏิบัติตามคำสั่ง ปฏิบัติตนอยู่ในกรอบของประเพณีและวัฒนธรรมที่ดี และมีสุขภาพ พลานามัยที่แข็งแรง

หลักการ

กิจกรรมนักศึกษาวิชาทหารเป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นตามความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียน มีหลักการสำคัญดังนี้

๑. เป็นกิจกรรมที่เกิดขึ้นตามความสมัครใจของผู้เรียน
๒. เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนตระหนักว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของชาติ จึงต้องมีความรัก ความห่วงหาอาทร สามารถที่จะเสียสละ และอุทิศชีวิตให้กับชาติ โดยไม่หวังสิ่งตอบแทนแต่อย่างใด
๓. เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนมีความรู้และประสบการณ์ในวิชาทหารที่เหมาะสม มีทัศนคติที่ดี เชื่อมั่น ศรัทธาในกองทัพ และมีความพร้อมที่จะเข้ารับใช้ชาติในฐานะกำลังพลสำรอง ที่มีคุณภาพ ของกองทัพ เมื่อสำเร็จการฝึกวิชาทหารตามหลักสูตรด้วยความเต็มใจ
๔. เป็นกิจกรรมที่เป็นสื่อกลางในการสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างทหาร กับประชาชน รวมทั้งสามารถเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับเยาวชนในสังคม โดยเฉพาะในเรื่องการรณรงค์ เพื่อป้องกัน และต่อต้านยาเสพติด

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้สอดคล้องกับความถนัด ความสามารถ และความสนใจของผู้เรียน
๒. เพื่อให้นักเรียนทั้งชายและหญิงที่สมัคร มีความรู้วิชาทหารทั้งในทางเทคนิคและทางยุทธศาสตร์
๓. เพื่อปลูกฝังให้มีอุดมการณ์ เทิดทูน และยึดมั่นในชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และมีจิตสำนึกในเรื่องชาตินิยม
๔. เพื่อเสริมสร้างให้เป็นผู้มีระเบียบวินัย ปฏิบัติตนอยู่ในกรอบของประเพณี และวัฒนธรรมที่ดีของชาติ มีสุขภาพพลานามัยแข็งแรง มีความอดทน และอดกลั้น
๕. เพื่อส่งเสริมให้มีส่วนร่วมในการรณรงค์ และดำเนินกิจกรรมอันเป็นประโยชน์ต่อสาธารณะชนอย่างกว้างขวาง จริงจัง และต่อเนื่อง
๖. เพื่อเสริมสร้างให้มีความรักและสามัคคีในหมู่คณะด้วยกัน รวมทั้งให้ความสำคัญในการระหน้าที่ของตนให้บังเกิดเป็นรูปธรรมและเป็นระบบโดยต่อเนื่อง

ขอบข่าย

นักศึกษาวิชาทหารชั้นปีที่ ๑ และ ๒

ศึกษาวิชาทหารเบื้องต้นในระดับลูกแถว บังเกิดความมีระเบียบวินัยเสริมสร้างบุคลิกลักษณะนิสัย สามารถใช้อาวุธประจำกาย และทำการยิงอย่างได้ผล

นักศึกษาวิชาทหารชั้นปีที่ ๓

ศึกษาวิชาทหารในระดับผู้บังคับหมู่ รองผู้บังคับหมวดและผู้บังคับหมวด มีความพร้อมในการควบคุมบังคับบัญชาหน่วยในการปฏิบัติการรบทั้งในแบบและนอกแบบ

แนวการจัดกิจกรรม

การสมัครเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาวิชาทหาร ต้องมีคุณสมบัติและคุณสมบัติ ดังนี้

๑. เป็นชายหรือหญิงที่มีสัญชาติไทย
๒. ไม่พิการ ทุพพลภาพ หรือมีโรคซึ่งไม่สามารถจะรับราชการทหารได้ ตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหาร
๓. มีขนาดรอบตัว น้ำหนัก และความสูงตามส่วนสัมพันธ์ ดังนี้

อายุปี	ชาย				หญิง	
	ความยาวของอก (ซม.)		น้ำหนัก (กก.)	ความสูง (ซม.)	น้ำหนัก (กก.)	ความสูง (ซม.)
	หายใจเข้า	หายใจออก				
ไม่เกิน ๑๕	๗๕	๗๒	๔๒	๑๕๕	๔๑	๑๔๘
๑๖	๗๖	๗๓	๔๔	๑๕๖	๔๒	๑๔๙
๑๗	๗๗	๗๔	๔๖	๑๕๘	๔๓	๑๕๐
๑๘	๗๘	๗๕	๔๘	๑๖๐	๔๔	๑๕๑
๑๙ ถึง ๒๒	๗๙	๗๖	๕๙	๑๖๑	๔๕	๑๕๒

๔. มีความประพฤติเรียบร้อย
๕. กำลังศึกษาอยู่ในสถานศึกษาที่หน่วยบัญชาการกำลังสำรองเปิดทำการฝึกวิชาทหาร
๖. สำเร็จการศึกษาตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ หรือเทียบเท่าขึ้นไป และมีผลการเรียนของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ หรือเทียบเท่าตั้งแต่ ๑.๐๐ ขึ้นไป หรือนักเรียนที่เคยเป็นลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ และสอบได้วิชาพิเศษไม่น้อยกว่า ๘ วิชา จะต้องมีผลการเรียนของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ หรือเทียบเท่า ไม่ต่ำกว่า ๑.๕ เว้นแต่ผู้ซึ่งสำเร็จการศึกษาตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ หรือเทียบเท่าขึ้นไป และกำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนช่างฝีมือทหารของกระทรวงกลาโหม หรือกำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนตามที่กระทรวงกลาโหมกำหนด ไม่ต้องมีผลการเรียนของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ หรือเทียบเท่าตามที่กองทัพบกกำหนด
๗. นักศึกษาวิชาทหารจะต้องผ่านการทดสอบสมรรถภาพทางร่างกายตามที่กำหนด ดังนี้

- ๗.๑ ลูก-นึ่ง ๓๔ ครั้ง ภายในเวลา ๒ นาที
- ๗.๒ ดันพื้น ๒๒ ครั้ง ไม่จำกัดเวลา
- ๗.๓ วิ่งระยะทาง ๘๐๐ เมตร ใช้เวลาไม่เกิน ๓ นาที ๑๕ วินาที
๘. นักศึกษาหญิง จะต้องผ่านการทดสอบสมรรถภาพทางร่างกายตามที่กำหนด ดังนี้
- ๘.๑ ลูก-นึ่ง ๒๕ ครั้ง ภายในเวลา ๒ นาที
- ๘.๒ ดันพื้น ๑๕ ครั้ง ภายในเวลา ๒ นาที (เดิมไม่จำกัดเวลา)
- ๘.๓ วิ่งระยะทาง ๘๐๐ เมตร ใช้เวลาไม่เกิน ๔ นาที (เดิม ๕ นาที)

เงื่อนไข

๑. เป็นผู้เรียนที่ศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
  ๒. สถานศึกษาที่เปิดรับนักศึกษาวิชาทหาร ต้องได้รับอนุมัติจากหน่วยบัญชาการกำลังสำรอง กองทัพบก กระทรวงกลาโหม
  ๓. การจัดกิจกรรมนักศึกษาวิชาทหารในสถานศึกษาก่อนจะมีการปฏิบัติกิจกรรมควรปฏิบัติดังนี้
- พิธีเปิด รวมพลเข้าแถวตอน ชักธงชาติขึ้น สวดมนต์ ปฏิญาณตน และแยกแถวทำกิจกรรม
- พิธีปิด รวมพลเข้าแถวตอน นัดหมาย ชักธงชาติลง และเลิก

๔. เวลาในการเข้าร่วมกิจกรรม สถานศึกษาอาจจัดเวลาได้ตามความเหมาะสม สำหรับการฝึกภาคสนามสถานศึกษาควรส่งเสริมให้มีการฝึกโดยใช้เวลาเรียนปกติหรือนอกเวลาเรียนได้ตามความเหมาะสม

๕. ผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหาร ต้องผ่านการฝึกอบรมตามหลักสูตรของกองบัญชาการตำรวจ กองทัพบก กระทรวงกลาโหม

๖. การขอเปิดสถานศึกษาวิชาทหาร การฝึก การสอบ และการปกครองให้เป็นไปตามระเบียบของหน่วยบัญชาการกำลังตำรวจ กองทัพบก กระทรวงกลาโหม

การประเมินกิจกรรม

การประเมินกิจกรรม เป็นกระบวนการทดสอบความสามารถและพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของนักศึกษาวิชาทหาร ซึ่งนอกจากพิจารณาความรู้ตามทฤษฎีแล้วยังต้องพิจารณาด้านความประพฤติ พฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรมที่เน้นทักษะและการปฏิบัติต่าง ๆ ด้วยวิธีการประเมินที่หลากหลาย และการประเมินตามสภาพจริง โดยกำหนดผลการประเมินเป็น “ผ่าน” และ “ไม่ผ่าน”

ผ่าน	หมายถึง	ผู้เรียนมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมครบตามเกณฑ์ ปฏิบัติกิจกรรม และมีผลงาน/ชิ้นงาน/คุณลักษณะตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด
ไม่ผ่าน	หมายถึง	ผู้เรียนมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมไม่ครบตามเกณฑ์ ไม่ผ่านการปฏิบัติกิจกรรม หรือมีผลงาน/ชิ้นงาน/คุณลักษณะไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

กิจกรรมชุมนุม ชมรม

การจัดกิจกรรมชุมนุม ชมรม

วัตถุประสงค์ของกิจกรรมชุมนุม ชมรม

กิจกรรมชุมนุม ชมรม เป็นกิจกรรมนักเรียนที่สถานศึกษาสนับสนุนให้ผู้เรียนรวมกลุ่มกันจัดขึ้นตามความสนใจ ความถนัด ความสามารถของผู้เรียน เพื่อเติมเต็มศักยภาพของผู้เรียนตามเจตนารมณ์ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

ชุมนุม หมายถึง การรวมกลุ่มของผู้เรียนที่มีความสนใจ ความถนัดในเรื่องเดียวกันและร่วมปฏิบัติกิจกรรมให้บรรลุวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ของตนเองให้เต็มตามศักยภาพ ตลอดจนปลูกฝังจิตสำนึกในการทำประโยชน์ต่อตนเองและสังคม

ชมรม หมายถึง การรวมกันของกลุ่มผู้เรียนที่มีความมุ่งหมายอย่างใดอย่างหนึ่งร่วมกันการจัดตั้งมีการกำหนดวัตถุประสงค์ ข้อบังคับ สมาชิก โครงสร้างของชมรม และบทบาทของผู้ที่เกี่ยวข้อง ให้เป็นไปตามข้อกำหนดของสถานศึกษา

หลักการ

กิจกรรมชุมนุม ชมรม มีหลักการที่สำคัญดังนี้

๑. เป็นกิจกรรมที่เกิดจากการสร้างสรรค์และออกแบบกิจกรรมของผู้เรียนตามความสนใจ
๒. เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนร่วมกันทำงานเป็นทีม ช่วยกันคิด ช่วยกันทำ และช่วยกันแก้ปัญหา
๓. เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน
๔. เป็นกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัยและวุฒิภาวะของผู้เรียน รวมทั้งบริบทของสถานศึกษา และท้องถิ่น

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมตามความสนใจ ความถนัด และความต้องการของตน
๒. เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้ ความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ให้เกิดประสบการณ์ทั้งทางวิชาการและวิชาชีพตามศักยภาพ
๓. เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้เวลาให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวม
๔. เพื่อให้ผู้เรียนทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ตามวิถีประชาธิปไตย

ขอบข่าย

กิจกรรมชุมนุม ชมรม มีขอบข่ายดังนี้

๑. เป็นกิจกรรมที่เกื้อกูล ส่งเสริมการเรียนรู้ ๔ กลุ่มสาระการเรียนรู้ ให้กว้างขวางลึกซึ้งยิ่งขึ้น
๒. เป็นกิจกรรมจัดตามความสนใจของผู้เรียน
๓. เป็นกิจกรรมที่สามารถจัดได้ทั้งในและนอกสถานศึกษา และทั้งในและนอกเวลาเรียน

แนวการจัดกิจกรรม

การจัดกิจกรรมชุมนุม ชมรมของสถานศึกษา สามารถปรับใช้ได้ตามความเหมาะสม กับบริบทและสภาพของสถานศึกษา ดังนี้

๑. สถานศึกษามีการบริหารจัดการให้ผู้เรียนดำเนินกิจกรรมได้หลากหลาย ทั้งรูปแบบ ภายในหรือภายนอกห้องเรียน และระยะเวลาการจัดกิจกรรม เช่น กิจกรรมระยะเวลา ๑ ภาคเรียน กิจกรรมระยะเวลา ๑ ปีการศึกษา และกิจกรรมระยะเวลามากกว่า ๑ ปีการศึกษา

๒. กรณีสถานศึกษามีการจัดตั้งชุมนุมหรือชมรมอยู่แล้ว สถานศึกษาควรสำรวจความ สนใจของผู้เรียนในการเลือกเข้าร่วมชุมนุม ชมรม

๓. กรณีที่สถานศึกษายังไม่มีการจัดตั้งชุมนุม ชมรม ควรให้ผู้เรียนร่วมกันจัดตั้งชุมนุม ชมรม และเชิญครูเป็นที่ปรึกษา โดยร่วมกันดำเนินกิจกรรมชุมนุม ชมรม ตามระเบียบปฏิบัติ ที่สถานศึกษากำหนด

๔. ครูที่ปรึกษากระตุ้นและส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการถอดประสบการณ์แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และเผยแพร่กิจกรรม

เงื่อนไข

๑. การจัดกิจกรรมชุมนุม ชมรมในแต่ละระดับชั้น สถานศึกษาจัดให้เป็นไปตาม โครงสร้างของหลักสูตรสถานศึกษา

๒. สมาชิกของชุมนุม ชมรม ต้องเข้าร่วมกิจกรรมและปฏิบัติตามระเบียบของชุมนุม ชมรม และมีผลงาน/ชิ้นงาน/คุณลักษณะตามที่กำหนดไว้ของแต่ละกิจกรรม

๓. สถานศึกษามีระบบการกำกับติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานของชุมนุม ชมรมอย่างต่อเนื่อง

การประเมินกิจกรรม

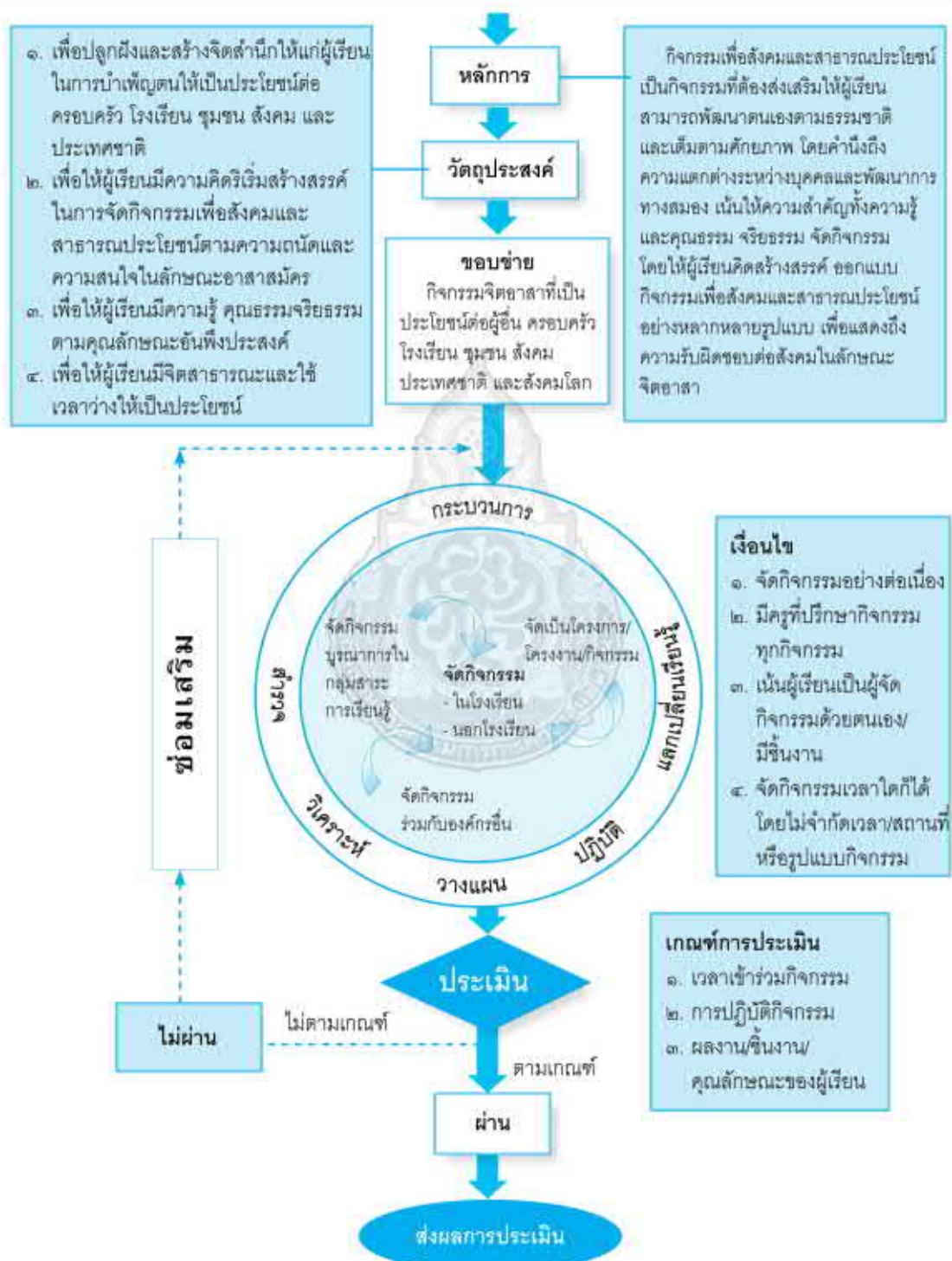
การประเมินกิจกรรมชุมนุม ชมรม เป็นการตรวจสอบความสามารถและพัฒนาการ
ด้านต่าง ๆ ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด ด้วยวิธีการที่หลากหลายและประเมินตามสภาพจริง
โดยกำหนดผลการประเมินเป็น “ผ่าน” และ “ไม่ผ่าน”

ผ่าน	หมายถึง	ผู้เรียนมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมครบตามเกณฑ์ ปฏิบัติกิจกรรม และมีผลงาน/ชิ้นงาน/คุณลักษณะตามเกณฑ์ที่สถานศึกษา กำหนด
ไม่ผ่าน	หมายถึง	ผู้เรียนมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมไม่ครบตามเกณฑ์ ไม่ผ่าน การปฏิบัติกิจกรรม หรือมีผลงาน/ชิ้นงาน/คุณลักษณะ ไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

แนวการจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์

การจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์

กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติในลักษณะอาสาสมัคร เพื่อช่วยขัดเกลาจิตใจของผู้เรียนให้มีความเมตตา กรุณา มีความเสียสละ และมีจิตสาธารณะ เพื่อช่วยสร้างสรรค์สังคมให้อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

หลักการ

กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์เป็นกิจกรรมที่ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและพัฒนาการทางสมอง เน้นให้ความสำคัญทั้งความรู้และคุณธรรมจริยธรรม จัดกิจกรรมโดยให้ผู้เรียนคิดสร้างสรรค์ออกแบบกิจกรรมเพื่อสาธารณประโยชน์อย่างหลากหลายรูปแบบ เพื่อแสดงถึงความรับผิดชอบต่อสังคมในลักษณะจิตอาสา

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกให้แก่ผู้เรียนในการบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อครอบครัว โรงเรียน ชุมชน สังคม และประเทศชาติ
๒. เพื่อให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ตามความถนัดและความสนใจในลักษณะอาสาสมัคร
๓. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ คุณธรรมจริยธรรม ตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์
๔. เพื่อให้ผู้เรียนมีจิตสาธารณะและใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

ขอบข่าย

เป็นกระบวนการจัดกิจกรรมในลักษณะกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ กิจกรรมอาสาพัฒนาหรือกิจกรรมสร้างสรรค์สังคม โดยผู้เรียนดำเนินการด้วยตนเองในลักษณะอาสาสมัคร เพื่อแสดงถึงความรับผิดชอบ ความตั้งใจ ความเสียสละต่อสังคม และมีจิตสาธารณะ

แนวการจัดกิจกรรม

การจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ เน้นให้ผู้เรียนร่วมกันสำรวจและวิเคราะห์สภาพปัญหา ร่วมกันออกแบบการจัดกิจกรรม วางแผนการจัดกิจกรรม ปฏิบัติกิจกรรม ตามแผน ร่วมสรุปและประเมินผลการจัดกิจกรรม ร่วมรายงานผล พร้อมทั้งประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ผลการจัดกิจกรรม

การจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ ผู้เรียนสามารถเลือกจัดกิจกรรมหรือเข้าร่วมกิจกรรมได้ ดังนี้

๑. จัดกิจกรรมภายในโรงเรียน (กิจกรรมในวิถีชีวิตโรงเรียนเพื่อปลูกฝังจิตอาสา) เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนและครูที่ปรึกษากิจกรรมร่วมกันวางแผนปฏิบัติกิจกรรมจิตอาสาในวิถีชีวิตของชั้นเรียนและโรงเรียนจนเกิดเป็นนิสัยในการสมัครใจทำงานต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ของส่วนรวม ซึ่งงานเหล่านี้จะขยายขอบเขตจากใกล้ตัวไปสู่สังคมที่อยู่ภายนอกได้

๒. จัดกิจกรรมภายนอกโรงเรียน (กิจกรรมอาสาสมัครเพื่อสังคม) เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนได้รับการสนับสนุนตามแผนการจัดกิจกรรม โดยให้ทำกิจกรรมด้วยความสมัครใจที่เป็นประโยชน์แก่ชุมชนและสังคมโดยรวม

แนวการจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ มีแนวการจัดดังนี้

๑. จัดกิจกรรมในลักษณะบูรณาการใน ๘ กลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยผู้เรียนสามารถจัดกิจกรรมตามองค์ความรู้ที่ได้จากการเรียนรู้ของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ตามความเหมาะสม

๒. จัดกิจกรรมลักษณะโครงการ/โครงงาน/กิจกรรม หมายถึง กิจกรรมที่ผู้เรียนนำเสนอการจัดกิจกรรมต่อโรงเรียนเพื่อขอความเห็นชอบในการจัดทำโครงการหรือโครงงาน หรือกิจกรรมซึ่งมีระยะเวลาเริ่มต้นและสิ้นสุดที่ชัดเจน

๓. จัดกิจกรรมร่วมกับองค์กรอื่น หมายถึง กิจกรรมที่ผู้เรียนอาสาสมัครเข้าร่วมกิจกรรมกับหน่วยงานหรือองค์กรอื่น ๆ ที่จัดกิจกรรมในลักษณะเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ โดยผู้เรียนสามารถเลือกเข้าร่วมกิจกรรมได้ ดังนี้

- ๑) ร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เข้ามาจัดกิจกรรมในโรงเรียน
- ๒) ร่วมกับหน่วยงานอื่นที่จัดกิจกรรมนอกโรงเรียน

เงื่อนไข

๑. เวลาเข้าร่วมกิจกรรม ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์อย่างต่อเนื่องทุกภาคเรียน/ปี โดยขึ้นอยู่กับการบริหารจัดการของสถานศึกษา
๒. เน้นให้ผู้เรียนเป็นผู้จัดกิจกรรมด้วยตนเองทุกขั้นตอนและต่อเนื่อง โดยมีครูเป็นที่ปรึกษากิจกรรม
๓. ผู้เรียนจะจัดกิจกรรมหรือแสดงพฤติกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ในสถานศึกษา หรือรูปแบบของกิจกรรมใดก็ได้ โดยคำนึงถึงความเหมาะสมตามบริบทของแต่ละสถานศึกษา และขึ้นอยู่กับการบริหารจัดการของสถานศึกษา

การประเมินกิจกรรม

กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ ผู้เรียนต้องเข้าร่วมกิจกรรมให้ครบตามกรอบเวลาในโครงสร้างของหลักสูตรสถานศึกษา ดังนี้

๑. ระดับประถมศึกษา (ป.๑-ป.๖) มีเวลาเข้าร่วมกิจกรรม ๖๐ ชั่วโมง
๒. ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.๑-ม.๓) มีเวลาเข้าร่วมกิจกรรม ๔๕ ชั่วโมง
๓. ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.๔-ม.๖) มีเวลาเข้าร่วมกิจกรรม ๖๐ ชั่วโมง

การประเมินในแต่ละกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ มีผลการประเมินเป็น “ผ่าน” และ “ไม่ผ่าน” ดังนี้

ผ่าน	หมายถึง	ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมครบตามเวลา ปฏิบัติกิจกรรมและมีผลงาน/ชิ้นงาน/คุณลักษณะตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด
ไม่ผ่าน	หมายถึง	ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมไม่ครบตามเวลา ปฏิบัติกิจกรรมหรือมีผลงาน/ชิ้นงาน/คุณลักษณะไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

ในกรณีที่ผู้เรียนไม่ผ่าน ครูที่ปรึกษาต้องให้ผู้เรียนซ่อมเสริมการทำกิจกรรมให้ครบตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

บรรณานุกรม

กำลังสำรอง, หน่วยบัญชาการ. คำสั่งกองทัพบก ที่ ๙๕/๒๕๕๐ เรื่อง การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร ประจำปีการศึกษา ๒๕๕๐ ลง ๑๙ มี.ค. ๕๐. กรุงเทพมหานคร : หน่วยบัญชาการสำรอง, ๒๕๕๐. (เอกสารอัดสำเนา).

..... คู่มือนักศึกษาวิชาทหารชาย ชั้นปีที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๕๑. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานโรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก, ๒๕๕๑. (เอกสารอัดสำเนา).

..... คู่มือนักศึกษาวิชาทหารชาย ชั้นปีที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๕๑. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานโรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก, ๒๕๕๑. (เอกสารอัดสำเนา).

..... คู่มือนักศึกษาวิชาทหารชาย ชั้นปีที่ ๓ พ.ศ. ๒๕๕๑. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานโรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก, ๒๕๕๑. (เอกสารอัดสำเนา).

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕. กรุงเทพมหานคร : บริษัท พริกหวาน กราฟฟิค จำกัด (มหาชน), ๒๕๔๕.

คณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ, สำนักงาน. ขอบบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติว่าด้วยการปกครอง หลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๒๘. (พิมพ์ครั้งที่ ๗). กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, ๒๕๔๔.

..... ขอบบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติว่าด้วยการปกครอง หลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือวิสามัญ (ฉบับที่ ๑๕) พ.ศ. ๒๕๒๙. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, ๒๕๓๔.

..... ขอบบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติว่าด้วยการปกครอง หลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือสามัญ (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๒๙. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, ๒๕๓๔.

คณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ, สำนักงาน. **ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติว่าด้วยการปกครอง หลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือสำรอง (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๒๙.** กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, ๒๕๒๖.

คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน. **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๐ (พ.ศ. ๒๕๕๐-๒๕๕๔).**

ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงาน. **หลักสูตรกิจกรรมยุวกาชาด (ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๔๔).** กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.), ๒๕๔๔.

ผู้บำเพ็ญประโยชน์แห่งประเทศไทย ในพระบรมราชินูปถัมภ์, สมาคม. **แนวการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กิจกรรมผู้บำเพ็ญประโยชน์.** กรุงเทพมหานคร : สมาคมผู้บำเพ็ญประโยชน์แห่งประเทศไทย ในพระบรมราชินูปถัมภ์, ๒๕๕๑. (เอกสารอัดสำเนา).

ลูกเสือแห่งชาติ, สำนักงาน. **คู่มือการฝึกอบรมผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ขั้นผู้ช่วยผู้ให้การฝึกอบรมวิชากำกับลูกเสือ (ASSISTANT LEADER TRAINERS COURSE) (A.L.T.C.).** กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ สกสค. ลาดพร้าว, ๒๕๕๑.

_____. **พระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ. ๒๕๕๑.** กรุงเทพมหานคร : สำนักงานลูกเสือแห่งชาติ, ๒๕๕๑.

วิชาการ, กรม. **คู่มือการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน.** กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, ๒๕๔๕.

_____. **คู่มือการบริหารจัดการแนะแนว.** กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, ๒๕๔๕.

วิชาการ, กรม. **แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๔๔.** กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, ๒๕๔๖.

ศึกษาธิการ, กระทรวง. **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑.** กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, ๒๕๕๑.

World Organization of the Scout Movement Organization Mondiale du Mouvement Scout.

[Scouting : An Educational System](#). Switzerland : World Scout Bureau, 1998.

ກຳພຸນ

ตัวอย่าง การจัดกิจกรรมแนะแนว

๑. ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้รู้จัก เข้าใจตนเองและผู้อื่น

๑.๑ รู้ความถนัด ความสนใจ ความสามารถด้านการเรียนและอาชีพ

ประถมศึกษา	มัธยมศึกษาตอนต้น	มัธยมศึกษาตอนปลาย
- บอกวิชาที่ตนชอบเรียนได้ - บอกความถนัดความสนใจด้านการเรียนได้ - มีพฤติกรรมการเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ - มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ การงานและอาชีพ - บอกชื่อและลักษณะอาชีพในท้องถิ่น - สามารถจำแนกอาชีพสุจริตและไม่สุจริตได้	- ตรวจสอบความถนัด ความสนใจ ความสามารถด้านการเรียน - บอกความถนัด ความสนใจ ความสามารถด้านการเรียนและอาชีพ จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการตรวจสอบ	- บอกความถนัด ความสนใจ ความสามารถด้านการเรียนและอาชีพ

๑.๒ รู้และเข้าใจลักษณะเฉพาะตนและศักยภาพของตนเอง

ประถมศึกษา	มัธยมศึกษาตอนต้น	มัธยมศึกษาตอนปลาย
- บอกลักษณะและความสามารถของตนเองได้ - แสดงความสามารถของตนเองได้	- บอกความสามารถของตนเองได้ - พัฒนาในสิ่งที่ตนมีความสามารถจนเกิดเป็นลักษณะเฉพาะของตนเอง	- บอกลักษณะเฉพาะของตนเองได้ - แสดงลักษณะเฉพาะตนและนำมาใช้ให้สอดคล้องกับการศึกษาและอาชีพ

๑.๓ เข้าใจและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น

ประถมศึกษา	มัธยมศึกษาตอนต้น	มัธยมศึกษาตอนปลาย
- รับรู้และเข้าใจความต้องการและความรู้สึกของตนเอง - การพัฒนาจุดเด่นและปรับปรุงจุดด้อยของตนเอง - ความภูมิใจในตนเองและชื่นชมผู้อื่น - การรับรู้และเข้าใจปัญหาของตนเอง	- รับรู้และเข้าใจความต้องการและความรู้สึกของตนเอง - การแสวงหาแบบอย่างที่ดีและเหมาะสมกับตนเอง - รักและนับถือตนเองและผู้อื่น - รู้และเข้าใจสาเหตุของปัญหาของตนเองและมีแนวทางในการแก้ปัญหา	- รักและนับถือตนเองและผู้อื่น - รับรู้เข้าใจและยอมรับปัญหาและสามารถแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์

๒. ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้สามารถวางแผนการเรียนรู้ อาชีพ และการดำเนินชีวิต

๒.๑ สามารถค้นหาข้อมูลเพื่อการวางแผนการเรียนรู้ อาชีพ และการดำเนินชีวิต

ประถมศึกษา	มัธยมศึกษาตอนต้น	มัธยมศึกษาตอนปลาย
- ค้นหาข้อมูลจากบุคคล สถานที่ สื่อ และเทคโนโลยีที่จำเป็น - บอกชื่ออาชีพในท้องถิ่น - บอกชื่ออาชีพที่ตนสนใจและบอกเหตุผลได้	- ค้นหาข้อมูลที่ตนสนใจเพื่อการวางแผนอาชีพและการดำเนินชีวิต - จัดกลุ่มข้อมูลด้านการศึกษา อาชีพ และการดำเนินชีวิต	- ปรับข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษา อาชีพ และการดำเนินชีวิตให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ - จัดกลุ่มข้อมูลด้านการศึกษา อาชีพ และการดำเนินชีวิต

๒.๒ สามารถคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และเลือกใช้ข้อมูลเพื่อการวางแผนการเรียนรู้ อาชีพ และการดำเนินชีวิต

ประถมศึกษา	มัธยมศึกษาตอนต้น	มัธยมศึกษาตอนปลาย
- เปรียบเทียบข้อมูลกับความเป็นไปได้ของตนเองด้านการเรียน อาชีพ และการดำเนินชีวิต - เลือกข้อมูลที่สอดคล้องกับความเป็นไปได้ของตนเอง	- จัดลำดับความสำคัญของข้อมูลได้สอดคล้องกับความถนัด ความสนใจ ความสามารถของตนเอง - เลือกข้อมูลมาเพื่อการวางแผนการเรียนรู้ อาชีพ และการดำเนินชีวิต	- จัดระบบข้อมูลสารสนเทศได้ - คาดคะเนสิ่งที่เกิดขึ้นในอนาคตจากข้อมูลสารสนเทศที่เลือก

๒.๓ สามารถตัดสินใจและแก้ปัญหาเพื่อวางแผนการเรียนรู้ อาชีพ และการดำเนินชีวิต

ประถมศึกษา	มัธยมศึกษาตอนต้น	มัธยมศึกษาตอนปลาย
- บอกเป้าหมายด้านการเรียน อาชีพ และการดำเนินชีวิตของตน - บอกทางเลือกในการเรียน อาชีพ และการดำเนินชีวิต - ตัดสินใจเลือกอย่างมีเหตุผล - วางแผนด้านการเรียน อาชีพ และการดำเนินชีวิตอย่างเหมาะสม - ปฏิบัติตามแผนที่กำหนด	- กำหนดเป้าหมายด้านการเรียน อาชีพ และการดำเนินชีวิตให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัด ความสามารถ และบุคลิกภาพของตน - วางแผนการเรียนรู้ อาชีพ และการดำเนินชีวิตให้สอดคล้องกับความเป็นไปได้ของตนเอง - ปฏิบัติงานตามแผนที่กำหนดไว้ - ประเมินผลการปฏิบัติตามแผน	- กำหนดเป้าหมายได้สอดคล้องและเหมาะสมกับตนเอง - ตัดสินใจเลือกแนวทางการเรียน อาชีพ และการดำเนินชีวิตบนพื้นฐานของข้อมูลอย่างเป็นระบบ - วางแผนการเรียนรู้ อาชีพ และการดำเนินชีวิตให้สอดคล้องกับความเป็นไปได้ของตนเอง - ปฏิบัติงานตามแผนที่กำหนดไว้

๒.๓ สามารถตัดสินใจและแก้ปัญหาเพื่อวางแผนการเรียนรู้ อาชีพ และการดำเนินชีวิต (ต่อ)

ประถมศึกษา	มัธยมศึกษาตอนต้น	มัธยมศึกษาตอนปลาย
	- และปรับปรุงให้มีโอกาสประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย	- ประเมินผลการปฏิบัติตามแผน - และปรับปรุงให้มีโอกาสประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย

๓. ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้สามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสม อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

๓.๑ มีทักษะชีวิตที่จำเป็นในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

ประถมศึกษา	มัธยมศึกษาตอนต้น	มัธยมศึกษาตอนปลาย
- สื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจได้ - ควบคุมอารมณ์และแสดงออกได้เหมาะสมกับวัยและสถานการณ์ - ปฏิบัติตนเป็นประโยชน์ต่อครอบครัว โรงเรียน และท้องถิ่น - ปฏิบัติตนตามบทบาทหน้าที่ และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข - มีจิตสำนึกในการดูแลรักษาสาธารณสมบัติและสิ่งแวดล้อม	- สื่อสารความคิด ความรู้สึกให้ผู้อื่นเข้าใจได้อย่างเหมาะสมกับกาลเทศะและบุคคล - จัดการกับอารมณ์และแสดงออกได้เหมาะสมกับวัยและสถานการณ์ - ปฏิบัติตนเป็นประโยชน์ต่อครอบครัว โรงเรียน และประเทศชาติ - ปฏิบัติตนตามบทบาทหน้าที่ และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข	- สื่อสารความคิด ความรู้สึกที่ดีต่อผู้อื่นและเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม - จัดการกับอารมณ์และแสดงออกอย่างสร้างสรรค์เป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคม - ปฏิบัติตนตามบทบาทในฐานะผู้นำผู้ตามที่ดีและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข - มีจิตสำนึกในการดูแลรักษาพัฒนาสาธารณสมบัติ

๓.๑ มีทักษะชีวิตที่จำเป็นในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข (ต่อ)

ประถมศึกษา	มัธยมศึกษาตอนต้น	มัธยมศึกษาตอนปลาย
	- มีจิตสำนึกในการดูแลรักษาพัฒนาสาธารณสมบัติและสิ่งแวดล้อม - ใช้เครื่องมือทางเทคโนโลยีได้อย่างเหมาะสม	และสิ่งแวดล้อมอย่างสร้างสรรค์ - ใช้เทคโนโลยีได้อย่างสร้างสรรค์ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น

๓.๒ สามารถปรับตัวให้ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

ประถมศึกษา	มัธยมศึกษาตอนต้น	มัธยมศึกษาตอนปลาย
- เข้าใจและยอมรับความต้องการและความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น - เข้าใจความแตกต่างระหว่างบุคคล - ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่นอย่างมีเหตุผล	- เข้าใจความแตกต่างระหว่างบุคคล - ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่นอย่างมีเหตุผล - ปรับพฤติกรรมการแสดงออกเพื่อสัมพันธ์ภาพที่ดีกับผู้อื่น	- เข้าใจความแตกต่างระหว่างบุคคล - ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่นอย่างมีเหตุผล - ปรับพฤติกรรมการแสดงออกเพื่อสัมพันธ์ภาพที่ดีกับผู้อื่น - ให้เกียรติและเคารพในศักดิ์ศรีของผู้อื่น - ปฏิบัติหน้าที่ของตนโดยไม่ละเมิดสิทธิผู้อื่น

๔. ส่งเสริมให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการพัฒนาผู้เรียน

๔.๑ ผู้ปกครองรู้ เข้าใจ ยอมรับสภาพความเป็นจริงของผู้เรียน

ประณตึกษา	มัธยมศีกษาตอนต้น	มัธยมศีกษาตอนปลาย
- รับรู้ความกดดัน ความสนใจ ความสามารถของผู้เรียนตามสภาพที่เป็นจริง - ปฏิบัติต่อผู้เรียนตามสภาพที่เป็นจริง	- รับรู้ความกดดัน ความสนใจ ความสามารถของผู้เรียนตามสภาพที่เป็นจริง - ปฏิบัติต่อผู้เรียนตามสภาพที่เป็นจริง - ใส่ใจในพฤติกรรมของผู้เรียน	- รับรู้ความกดดัน ความสนใจ ความสามารถของผู้เรียนตามสภาพที่เป็นจริง - ปฏิบัติต่อผู้เรียนตามสภาพที่เป็นจริง - ใส่ใจในพฤติกรรมของผู้เรียน

๔.๒ ให้คำปรึกษาแนะนำและร่วมมือพัฒนาผู้เรียน

ประณตึกษา	มัธยมศีกษาตอนต้น	มัธยมศีกษาตอนปลาย
- ให้ข้อมูลย้อนกลับ พฤติกรรมผู้เรียน ขณะอยู่ที่บ้าน - ให้คำปรึกษาแนะนำ ด้านการเรียน อาชีพ และการดำเนินชีวิต - ให้กำลังใจและชื่นชม เมื่อผู้เรียนมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์	- ให้ข้อมูลย้อนกลับ พฤติกรรมผู้เรียน ขณะอยู่ที่บ้าน - ให้คำปรึกษาแนะนำโดย คำนึงถึงพฤติกรรมตามวัย - ให้กำลังใจและเสริมแรง เมื่อผู้เรียนมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ - ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียน ได้พัฒนาตามศักยภาพ	- ให้ข้อมูลย้อนกลับ พฤติกรรมผู้เรียน ขณะอยู่ที่บ้าน - ให้คำปรึกษาแนะนำ โดยคำนึงถึงพฤติกรรมตามวัย - ให้กำลังใจและเสริมแรง เมื่อผู้เรียนมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ - ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียน บรรลุเป้าหมายตามแผน ที่กำหนด

หลักสูตรลูกเสือ เนตรนารี

๑. หลักสูตรลูกเสือสำรอง (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๓)

หลักสูตร	รายการ
เตรียมลูกเสือสำรอง	๑. มีความรู้เกี่ยวกับนิทานเรื่องเมาศลีและประวัติการเริ่มกิจการลูกเสือสำรอง ๒. รู้จักการทำความเคารพเป็นหมู่ (แกรนด์ฮาวล์) และระเบียบแถวเบื้องต้น ๓. รู้จักการทำความเคารพเป็นรายบุคคล การจับมือซ้ายและคติพจน์ของลูกเสือ ๔. รู้จักคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือสำรอง
ดาวดวงที่ ๑	๑. อนามัย
ดาวดวงที่ ๒	๒. ความสามารถในเชิงทักษะ
ดาวดวงที่ ๓	๓. การสำรวจ ๔. การค้นหาธรรมชาติ ๕. ความปลอดภัย ๖. บริการ ๗. ธงและประเทศต่าง ๆ ๘. การฝีมือ ๙. กิจกรรมกลางแจ้ง ๑๐. การบันเทิง ๑๑. การผูกเงื่อน ๑๒. คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือสำรอง
เครื่องหมายวิชาพิเศษ (๑๘ วิชา)	เรียนชั้นละ ๒ วิชา และเมื่อสอบได้ดาวดวงที่ ๓ แล้วสอบได้ทุกวิชา โดยสามารถเรียนในเวลา นอกเวลา หรืออาจใช้วิธีบูรณาการเข้ากับกลุ่มสาระการเรียนรู้
เครื่องหมายลูกเสือสัมพันธ์	

๒. หลักสูตรลูกเสือสามัญ (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖)

หลักสูตร	รายการ
ลูกเสือตรี	๑. แสดงว่ามีความรู้เกี่ยวกับขบวนการลูกเสือ ๑.๑ ประวัติสังเขปของ Lord Baden Powell ๑.๒ พระราชประวัติสังเขปของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ๑.๓ วิวัฒนาการของขบวนการลูกเสือไทยและลูกเสือโลก ๑.๔ การทำความเคารพ การแสดงรหัส การจับมือซ้ายและคติพจน์ของลูกเสือ ๒. คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือสามัญ เข้าใจและยอมรับคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือสามัญ ๓. กิจกรรมกลางแจ้ง มีส่วนร่วมในกิจกรรมของหมู่หรือกองลูกเสือนอกสถานที่ ๔. ระเบียบแถว ทำมือเปล่า ทำถือไม้พลอง การใช้สัญญาณมือและนกหวีด การตั้งแถวและการเรียกแถว
ลูกเสือโท	๑. การรู้จักดูแลตนเอง ๒. การช่วยเหลือผู้อื่น ๓. การเดินทางไปยังสถานที่ต่าง ๆ ๔. ทักษะในทางวิชาลูกเสือ ๕. งานอดิเรกและเรื่องที่สนใจ ๖. คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ

หลักสูตร	รายการ
ลูกเสือเอก	๑. การพึ่งตนเอง ๒. การบริการ ๓. การผจญภัย ๔. วิชาการของลูกเสือ ๕. ระเบียบแถว
เครื่องหมายวิชาพิเศษ (๕๔ วิชา)	เรียนในเวลา นอกเวลา หรืออาจใช้วิธีบูรณาการเข้ากับ กลุ่มสาระการเรียนรู้

๓. หลักสูตรลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑-๓)

หลักสูตร	รายการ
เครื่องหมายลูกเสือโลก (สอบได้ภายใน ๖ เดือน)	๑. แสดงว่าเข้าใจเรื่องราวต่อไปนี้พอสมควร ๑.๑ กิจกรรมของลูกเสือแห่งชาติ ๑.๒ กิจกรรมของลูกเสือโลกและความสัมพันธ์ระหว่างลูกเสือนานาชาติ ๑.๓ บทบาทของตนเองในฐานะที่เป็นลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ๒. ยอมรับและปฏิบัติตามคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ ๓. เข้าใจเรื่องระเบียบแถวและปฏิบัติตามหนังสือคู่มือการฝึกระเบียบแถวลูกเสือของสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ๔. กางและรื้อเต็นท์ที่พับแรมในเวลากลางคืนกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่อีกคนหนึ่ง ๕. สวัสดิการบรรจุเครื่องหลังอย่างถูกต้องสำหรับการเดินทางไกลไปพักแรมค้างคืน ๖. ก่อและจุดไฟกลางแจ้งแล้วปรุงอาหารอย่างเพียงพอสำหรับ ๒ คน ๗. สามารถอ่านและใช้แผนที่ เข็มทิศ และรู้จักบริเวณที่ตนอยู่โดยพิจารณาจากเข็มทิศและสิ่งแวดล้อมที่มองเห็นด้วยตาเปล่า ๘. สามารถผูกและรู้จักประโยชน์ของเงื่อน ๑๐ เงื่อนต่อไปนี้ คือ เงื่อนพิรอด เงื่อนขัดสมาธิ เงื่อนผูกกระหวัดไม้ เงื่อนบ่วงสายธนู เงื่อนตะกรุดเบ็ด เงื่อนประมง เงื่อนผูกขลุ่ย เงื่อนผูกรั้ว เงื่อนปมตาไก่ และการผูกแน่น (ผูกทแยง ผูกกากบาท ผูกประกบ) ๙. รู้วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการปฐมพยาบาลเกี่ยวกับเรื่องต่อไปนี้ คือ บาดแผลธรรมดา ถูกไฟไหม้ น้ำร้อนลวก เป็นลม ุงกัด แมงมุมกัด แมลงกัดต่อย ผื่นหนังถลอก และเท้าแพลง

หลักสูตร	รายการ
	๑๐. รู้เรื่องที่พึงระวังเพื่อความปลอดภัยทั่วไปเกี่ยวกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่
เครื่องหมายวิชาพิเศษ (๗๖ วิชา)	เรียนในเวลา นอกเวลา หรืออาจใช้วิธีบูรณาการเข้ากับกลุ่มสาระการเรียนรู้
เครื่องหมายลูกเสือชั้นพิเศษ (สอบได้ภายใน ๑ ปี และ เข้าพิธีประจำกองแล้วหลัง ได้รับเครื่องหมายลูกเสือโลก)	ผู้ที่เข้าเกณฑ์ได้รับเครื่องหมายลูกเสือชั้นพิเศษจะต้องมีคุณสมบัติดังนี้ ๑. ได้รับเครื่องหมายลูกเสือโลก ๒. สอบวิชาพื้นฐานระดับลูกเสือชั้นพิเศษได้ ๕ วิชา คือ วิชาการเดินทางสำรวจ วิชาการบริการ และวิชาอื่น ๆ อีก ๓ วิชา ซึ่งลูกเสือเป็นผู้คัดเลือก ๓. ผ่านการฝึกอบรมวิชาความคิดริเริ่ม (Initiative Course) ซึ่งต้องประกอบด้วยการเดินทางไกลไปอยู่ค่ายพักแรมเป็นเวลา ๑ คืน การไปอยู่ค่ายพักแรมต้องเดินทางไปยังท้องถิ่นที่ลูกเสือไม่คุ้นเคย จำนวนลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ที่จะไปอยู่ค่ายพักแรมควรแบ่งเป็นชุด ๆ ละ ๔ คน การเดินทางไกลต้องมีระยะทางอย่างน้อย ๔ กิโลเมตร และในการเดินทางให้สมมติว่ามีเหตุฉุกเฉินเกิดขึ้นอย่างน้อย ๕ อย่าง เช่น ช่วยเหลือผู้ประสบภัยหรือมีผู้ติดอยู่ในที่สูง และเหตุฉุกเฉินทางน้ำ เป็นต้น เหตุฉุกเฉินที่วุ่นให้เว้นระยะห่างกันพอสมควร และลูกเสือจำเป็นต้องมีความรู้ในเรื่องแผนที่และเข็มทิศ จึงจะสามารถเดินทางไปถึงจุดหมายปลายทางได้ การฝึกอบรมวิชาความคิดริเริ่มนี้ต้องมีลักษณะเป็น การทดสอบอย่างจริงจังในเรื่องความตั้งใจจริง ความคิดริเริ่ม และการพึ่งตนเอง (Self-reliance)

หลักสูตร	รายการ
	๔. คณะกรรมการดำเนินงานของกองและผู้กำกับเห็นว่าเป็นผู้ที่สมควรได้รับเครื่องหมายลูกเสือชั้นพิเศษ ๕. ได้รับอนุมัติจากเลขาธิการคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติหรือผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัดแล้วแต่กรณี
เครื่องหมายวิชาพิเศษ (๗๖ วิชา)	เรียนในเวลา นอกเวลา หรืออาจใช้วิธีบูรณาการเข้ากับกลุ่มสาระการเรียนรู้
เครื่องหมายลูกเสือหลวง	ผู้ที่เข้าเกณฑ์ได้รับเครื่องหมายลูกเสือหลวง จะต้องมีความสมบัติดังนี้ ๑. ได้รับเครื่องหมายลูกเสือชั้นพิเศษ ๒. สอบวิชาพื้นฐานระดับลูกเสือชั้นพิเศษได้ ๓ วิชา ซึ่งไม่อยู่ในวิชาพื้นฐาน ๕ วิชาที่สอบได้ เมื่อขอรับเครื่องหมายลูกเสือชั้นพิเศษ ๓. สอบได้วิชาบริการและวิชาพื้นฐานอีก ๓ วิชาในระดับลูกเสือหลวง ๔. ผ่านการฝึกอบรมวิชาการเป็นผู้นำตามหลักสูตรที่กำหนดไว้ ๕. คณะกรรมการดำเนินงานของกองและผู้กำกับเห็นว่าเป็นผู้ปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีตามวิธีการของลูกเสือและสมควรได้รับ ๖. เลขาธิการคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติหรือผู้อำนวยการ ลูกเสือจังหวัดแล้วแต่กรณีเป็นผู้แต่งตั้งบุคคลที่มีคุณสมบัติเหมาะสมทำการสัมภาษณ์เมื่อเห็นว่าเป็นผู้เหมาะสมแล้วให้รายงานต่อไปตามลำดับ จนถึงคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติพิจารณาอนุมัติ และให้ประธานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติเป็นผู้ลงนามในประกาศนียบัตร แสดงว่าเป็นผู้ได้รับเครื่องหมายลูกเสือหลวง

หลักสูตร	รายการ
เครื่องหมายวิชาพิเศษ (๗๖ วิชา)	เรียนในเวลา นอกเวลา หรืออาจใช้วิธีบูรณาการเข้ากับ กลุ่มสาระการเรียนรู้

หมายเหตุ เครื่องหมายลูกเสือชั้นพิเศษ และเครื่องหมายลูกเสือหลวง มีวิชาพื้นฐาน ๘ วิชา
เหมือนกันแต่ต่างระดับกัน คือ หลักสูตรลูกเสือหลวงมีระดับสูงกว่าระดับลูกเสือ
ชั้นพิเศษ

วิชาพื้นฐาน ๘ วิชา สำหรับเครื่องหมายลูกเสือชั้นพิเศษ และเครื่องหมายลูกเสือหลวง
มีดังนี้

๑. หน้าที่พลเมือง
๒. สิ่งแวดล้อม
๓. การเดินทางสำรวจ
๔. การแสดงออกทางศิลปะ
๕. สมรรถภาพทางกาย
๖. อุดมคติ
๗. กิจกรรมที่สนใจเป็นพิเศษ
๘. บริการ

๔. หลักสูตรกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี วิสามัญ (ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย)

หลักสูตรกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ได้แก่ หลักสูตรลูกเสือวิสามัญ ประกอบด้วยชั้นของลูกเสือวิสามัญ คือ เตรียมลูกเสือวิสามัญ (ระยะทดลอง) และลูกเสือวิสามัญ (ต้องได้เข้าพิธีประจำกองแล้ว)

การฝึกอบรมลูกเสือวิสามัญ

การฝึกอบรมลูกเสือวิสามัญ มี ๔ อย่าง ดังนี้ คือ

๑. การฝึกอบรมร่วมกันทั้งกอง
๒. การฝึกอบรมเพื่อรับเครื่องหมายลูกเสือโลก (สอบได้ภายใน ๖ เดือน)
๓. การฝึกอบรมเพื่อรับเครื่องหมายวิชาพิเศษ (๑๑ วิชา และเครื่องหมายวชิราวุธ ซึ่งเป็นเครื่องหมายสูงสุด)
๔. การปฏิบัติหน้าที่ในฐานะคณะกรรมการกองหรือพี่เลี้ยง

การฝึกอบรมร่วมกันทั้งกอง

การประกอบกิจกรรมร่วมกันทั้งกองนี้ มีเรื่องที่จะทำได้มากมายหลายอย่างตามความคิดและความต้องการของลูกเสือวิสามัญ เช่น การฝึกอบรมด้วยกัน การทำสิ่งของต่าง ๆ ด้วยกัน การเรียนรู้ด้วยกัน การไปเยือนสถานที่ต่าง ๆ ด้วยกัน การช่วยเหลือประชาชนด้วยกัน เป็นต้น

เครื่องหมายลูกเสือโลก

๑. แสดงว่าเข้าใจเรื่องราวต่อไปนี้พอสมควร
  - ๑.๑ กิจกรรมของลูกเสือแห่งชาติ
  - ๑.๒ กิจกรรมของคณะลูกเสือโลกและความสัมพันธ์ระหว่างลูกเสือนานาชาติ
  - ๑.๓ บทบาทของตนเองในฐานะที่เป็นลูกเสือวิสามัญ
๒. เข้าใจ ยอมรับ และปฏิบัติตามคำปฏิญาณและกฎของลูกเสืออย่างผู้ใหญ่
๓. เข้าใจเรื่องระเบียบแถวและปฏิบัติตามหนังสือ คู่มือการฝึกระเบียบแถวลูกเสือของสำนักงานคณะกรรมการลูกเสือแห่งชาติ
๔. กางและรื้อเต็นท์ที่พับเก็บในเวลากลางคืนกับลูกเสือวิสามัญอีกคนหนึ่ง
๕. สาธิตการบรรจุเครื่องหลังอย่างถูกต้องสำหรับการเดินทางไกลไปพักแรมค้างคืน
๖. ก่อและจุดไฟกลางแจ้งแล้วปรุงอาหารอย่างเพียงพอสำหรับ ๒ คน

๗. สามารถอ่านและใช้แผนที่ เข็มทิศ และรู้จักบริเวณที่ตนอยู่ โดยพิจารณาจากเข็มทิศ และสิ่งแวดล้อมที่มองเห็นด้วยตาเปล่า

๘. สามารถผูกและรู้จักประโยชน์ของเงื่อน ๑๐ เงื่อนต่อไปนี้ คือ เงื่อนพิรอด เงื่อนขัดสมาธิ เงื่อนผูกกระหวัดไม้ เงื่อนบ่วงสายธนู เงื่อนตะกรุดเบ็ด เงื่อนประมง เงื่อนผูกขลุ่ย เงื่อนผูกรั้ว เงื่อนปมตาไก่ และการผูกแน่น (ผูกทแยง ผูกกากบาท ผูกประกบ)

๙. รู้วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการปฐมพยาบาลเกี่ยวกับเรื่องต่อไปนี้ คือ บาดแผลธรรมดา ถูกไฟไหม้ น้ำร้อนลวก เป็นลม ทุกข์ แผลงูกัด แมลงกัดต่อย ผื่นผิวหนัง และเท้าแพลง

๑๐. รู้เรื่องที่พึงระวังเพื่อความปลอดภัยทั่วไปเกี่ยวกับลูกเสือวิสามัญ

เครื่องหมายวิชาพิเศษลูกเสือ

ประเภทลูกเสือ			
สำรอง (๑๘ วิชา)	สามัญ (๕๔ วิชา)	สามัญรุ่นใหญ่ (๗๖ วิชา)	วิสามัญ (๑๑ วิชา)
๑. จิตรกร ๒. นักกรีฑา ๓. นักอ่านหนังสือ ๔. นักจักรยาน สองล้อ ๕. นักแสดง การบันเทิง ๖. นักสำรวจ ๗. นักปฐมพยาบาล ๘. นักสารพัดช่าง ๙. งานอดิเรก ๑๐. การช่วยเหลือ งานบ้าน ๑๑. นักอ่านแผนที่ ๑๒. นักธรรมชาติ ศึกษา ๑๓. นักถ่ายภาพ ๑๔. นักว่ายน้ำ ๑๕. ผู้ช่วยคนตกน้ำ ๑๖. นักวิทยาศาสตร์ ๑๗. นักกีฬา ๑๘. การอนุรักษ์ ธรรมชาติ เครื่องหมายลูกเสือ สัมพันธ์	๑. นักจักสาน ๒. ช่างไม้ ๓. ช่างหนัง ๔. ช่างนา ๕. ช่างสวน ๖. ช่างไร่ ๗. นักเลี้ยงสัตว์เล็ก ๘. นักจักรยาน สองล้อ ๙. นักว่ายน้ำ ๑๐. ผู้ช่วยคนดับเพลิง ๑๑. ผู้ช่วยเหลือ ผู้ประสบภัย ๑๒. ผู้ให้การปฐม พยาบาล ๑๓. นักสังเกตและจำ ๑๔. การพราง ๑๕. ช่างค่าย ๑๖. ผู้ประกอบอาหาร ในค่าย ๑๗. ล่าม ๑๘. นักดนตรี ๑๙. นักผจญภัยในป่า ๒๐. นักสำรวจ ๒๑. มัคคุเทศก์	๑. นักผจญภัย ๒. นักดาราศาสตร์ ๓. นักอุตุนิยมวิทยา ๔. ผู้จัดการค่าย พักแรม ๕. ผู้พิทักษ์ป่า ๖. นักเดินทางไกล ๗. หัวหน้าคนครัว ๘. นักบุกเบิก ๙. นักสะกดรอย ๑๐. นักธรรมชาติวิทยา ๑๑. การสื่อสารด้วย ยานพาหนะ ๑๒. นักดับเพลิง ๑๓. นักสัญญาณ ๑๔. นักสารพัดช่าง ๑๕. นักโบราณคดี ๑๖. นักสะสม ๑๗. นักดนตรี ๑๘. นักถ่ายภาพ ๑๙. นักกีฬา ๒๐. นักกรีฑา ๒๑. นักพิมพ์ดีด ๒๒. นักแสดง การบันเทิง	๑. การลูกเสือ ๒. เดินทางไกลและ อยู่ค่ายพักแรม ๓. โครงการ ๔. บริการ ๕. ผู้ฝึกสอน ๖. ยิงปืน ๗. ศิลปประยุกต์ ๘. ปฐมพยาบาล ๙. อิเล็กทรอนิกส์ ๑๐. สังคมสงเคราะห์ ๑๑. ขั้วรถยนต์ เครื่องหมายวิชาความรู้

ประเภทลูกเสือ			
สำรวจ (๑๘ วิชา)	สามัญ (๕๕ วิชา)	สามัญรุ่นใหญ่ (๗๖ วิชา)	วิสามัญ (๑๑ วิชา)
	๒๒. ช่างเขียน	๒๓. นักยิงปืน	
	๒๓. นักสัตตญาณ	๒๔. ล่าม	
	๒๔. นักบุกเบิก	๒๕. หน้าที่พลเมือง	
	๒๕. นักธรรมชาติศึกษา	๒๖. มัคคุเทศก์	
	๒๖. ช่างเบ็ดเตล็ด	๒๗. บรรณารักษ์	
	๒๗. ผู้บริหารคนใช้	๒๘. เลขานุการ	
	๒๘. นักจับปลา	๒๙. พลธิการ	
	๒๙. ผู้ช่วยต้นเต็น	๓๐. ผู้ช่วยการจราจร	
	๓๐. นักพายเรือ	๓๑. ช่างเขียน	
	๓๑. นายท้ายเรือใบ	๓๒. ช่างวิทยุ	
	๓๒. นักกระเชียงเรือ	๓๓. ช่างไฟฟ้า	
	๓๓. นักเล่นเรือใบ	๓๔. ช่างแผนที่	
	๓๔. นักดาราศาสตร์เบื้องต้น	๓๕. ช่างเครื่องยนต์	
	๓๕. นักอุตุนิยมวิทยาเบื้องต้น	๓๖. อิเล็กทรอนิกส์	
	๓๖. ยามอากาศเบื้องต้น	๓๗. การหามิตร	
	๓๗. นักเครื่องบินเล็กเบื้องต้น	๓๘. การฝีมือ	
	๓๘. นักสะสม	๓๙. การช่วย	
	๓๙. บรรณารักษ์	ผู้ประสพภัย	
	๔๐. นักกรีฑา	๔๐. การสาธารณสุข	
	๔๑. นักขี่ม้า	๔๑. การพยาบาล	
	๔๒. มวยไทยเบื้องต้น	๔๒. การพูดในที่สาธารณะ	
		๔๓. การอนุรักษ์ธรรมชาติ	
		๔๔. การประชาสัมพันธ์	
		๔๕. การสังคมสงเคราะห์	

ประเภทลูกเสือ			
ตำรวจ (๑๘ วิชา)	สามัญ (๕๔ วิชา)	สามัญรุ่นใหญ่ (๗๖ วิชา)	วิสามัญ (๑๑ วิชา)
	๔๓. มวยสากล เบื้องต้น	๔๖. การพัฒนาชุมชน	
	๔๔. กระป๋องกระบอง เบื้องต้น	๔๗. ชาวประมง	
	๔๕. นักยิงปืนเบื้องต้น	๔๘. ดันเด่น	
	๔๖. การอนุรักษ์ ธรรมชาติ	๔๙. ผู้นำร่อง	
	๔๗. การหามิตร	๕๐. นักเล่นเรือใบ	
	๔๘. มารยาทในสังคม	๕๑. นักว่ายน้ำ	
	๔๙. นิเวศวิทยา	๕๒. นักพายเรือ	
	๕๐. การพัฒนาชุมชน	๕๓. นักกระเชียงเรือ	
	๕๑. การใช้พลังงาน ทดแทน	๕๔. กลาสีเรือ	
	๕๒. ลูกเสือโต พระมงกุฎเกล้าฯ	๕๕. การควบคุมการ จราจรทางน้ำ	
	๕๓. ลูกเสือเอก พระมงกุฎเกล้าฯ	๕๖. การป้องกัน ความเสียหายและ ดับเพลิงไหม้บนเรือ	
	๕๔. สายโยงยศ	๕๗. การเรือ	
		๕๘. การดำรงค์ชีพ ในทะเล	
		๕๙. เครื่องหมาย ชาวเรือ	
		๖๐. เครื่องหมายเชิดชู เกียรติลูกเสือ เหล่าสมุทร	
		๖๑. นักเครื่องบินเล็ก	
		๖๒. ข้างอากาศ	
		๖๓. ยามอากาศ	

ประเภทลูกเสือ			
ตำรวจ (๑๘ วิชา)	สามัญ (๕๕ วิชา)	สามัญรุ่นใหญ่ (๗๖ วิชา)	วิสามัญ (๑๑ วิชา)
		๖๔. การควบคุม การจราจรทาง อากาศเบื้องต้น ๖๕. การควบคุมการ จราจรทาง อากาศ ๖๖. การช่วยเหลือ ผู้ประสบภัย และดับเพลิง อากาศยาน ๖๗. การฝึกเป็นผู้นำ ๖๘. นักปฏิบัติการ ทางจิตวิทยา ๖๙. การขนส่งทาง อากาศ ๗๐. แผนที่ทหาร และเข็มทิศ ๗๑. เสนารักษ์ ๗๒. การดำรงชีพใน ถิ่นทุรกันดาร ๗๓. นักได้น้ำผา ๗๔. เครื่องหมายการบิน ๗๕. เครื่องหมายเชิดชู เกียรติลูกเสือ เหล่าอากาศ	

ประเภทลูกเสือ			
สำรอง (๑๘ วิชา)	สามัญ (๕๕ วิชา)	สามัญรุ่นใหญ่ (๗๖ วิชา)	วิสามัญ (๑๑ วิชา)
		๗๖. เครื่องหมาย ผู้ฝึกสอน เครื่องหมาย สายขงยศ	

กิจกรรมยวภาษา

๑. กลุ่มกิจกรรมภาษาและยวภาษา

ยวภาษาระดับ ๑ (ป.๑-ป.๓)	ยวภาษาระดับ ๒ (ป.๔-ป.๖)	ยวภาษาระดับ ๓ (ม.๑-ม.๓)	ยวภาษาระดับ ๔ (ม.๔-ม.๖)
๑. ภาษา ๑.๑ ประวัติภาษา ๑.๒ เครื่องหมาย ๑.๓ กิจกรรม ภาษา ๒. ยวภาษา ๒.๑ ประวัติ ยวภาษา ๒.๒ เครื่องหมาย ๒.๓ วัตถุประสงค์ ของยวภาษา ๒.๔ คำปฏิญาณตน	๑. ภาษาสากล ๑.๑ ประวัติ ความเป็นมา ๑.๒ หลักการ เบื้องต้น ของภาษา ๑.๓ กิจกรรม ยวชน เกี่ยวกับ ภาษา ๒. ภาษาไทย ๒.๑ สภาภาษาไทย ๒.๒ กิจกรรมของ สภาภาษาไทย ๓. ยวภาษา ๓.๑ ประวัติ ความเป็นมา ๓.๒ วัตถุประสงค์ ๓.๓ คำปฏิญาณ ๓.๔ ระเบียบปฏิบัติ เกี่ยวกับ ยวภาษา	๑. ภาษาสากล ๑.๑ ภารกิจของ ภาษา ๑.๒ หลักการภาษา ๑.๓ กฎหมาย มนุษยธรรม ระหว่างประเทศ ๒. ภาษาไทย ๒.๑ ภาษาและ ยวภาษา ๒.๒ ภารกิจของ สภาภาษาไทย ๒.๓ หน่วยงานของ สภาภาษาไทย ๒.๔ ข้อบังคับของ สภาภาษาไทย ๓. ยวภาษา ๓.๑ คำปฏิญาณตน ๓.๒ ระเบียบปฏิบัติ เกี่ยวกับ ยวภาษา ๓.๓ ยวภาษากับ กิจกรรมของ สภาภาษาไทย	กิจกรรมชมรม/ ชุมนุมยวภาษา

๒. กลุ่มกิจกรรมสุขภาพ

ยุทธศาสตร์ระดับ ๑ (ป.๑-ป.๓)	ยุทธศาสตร์ระดับ ๒ (ป.๔-ป.๖)	ยุทธศาสตร์ระดับ ๓ (ม.๑-ม.๓)	ยุทธศาสตร์ระดับ ๔ (ม.๔-ม.๖)
๑. สุขภาพ ได้แก่ การเสริมสร้าง สุขภาพส่วนบุคคล ๒. สมรรถภาพ ได้แก่ การเสริมสร้าง สมรรถภาพด้าน การประสานสัมพันธ์ ของอวัยวะต่าง ๆ ๓. การป้องกันชีวิต และสุขภาพ ได้แก่ เคหะพยาบาล	๑. สุขภาพ ได้แก่ การเสริมสร้าง สุขภาพส่วนบุคคล และส่วนรวม ๒. สมรรถภาพ ได้แก่ การเสริมสร้าง สมรรถภาพด้าน การเคลื่อนไหว เบื้องต้น ๓. การป้องกันชีวิต และสุขภาพ ๓.๑ เคหะพยาบาล ๓.๒ ปฐมพยาบาล	๑. สุขภาพ ได้แก่ การเสริมสร้าง สุขภาพส่วนบุคคล และส่วนรวม ๒. สมรรถภาพ ได้แก่ การเสริมสร้าง สมรรถภาพ ด้านการพัฒนา ระบบหมุนเวียน โลหิต และ การออกกำลังกาย ๓. การป้องกันชีวิต และสุขภาพ ได้แก่ เคหะพยาบาล	กิจกรรมชมรม/ ชุมนุมยุทธศาสตร์

๓. กลุ่มกิจกรรมสัมพันธ์ภาพและความเข้าใจอันดี

ยุทธศาสตร์ระดับ ๑ (ป.๑-ป.๓)	ยุทธศาสตร์ระดับ ๒ (ป.๔-ป.๖)	ยุทธศาสตร์ระดับ ๓ (ม.๑-ม.๓)	ยุทธศาสตร์ระดับ ๔ (ม.๔-ม.๖)
๑. ความสามัคคีและ ความพร้อมเพรียง ๒. ความมีระเบียบวินัย และความอดทน ๒.๑ ฝึกทักษะ ระเบียบแถว	๑. ความสามัคคีและ ความพร้อมเพรียง ๒. ความมีระเบียบวินัย และความอดทน ๓. ความสง่างาม และความ	๑. ความสามัคคีและ ความพร้อมเพรียง ๒. ความมีระเบียบวินัย และความอดทน ๓. ความสง่างาม และความ	กิจกรรมชมรม/ ชุมนุมยุทธศาสตร์

ยุวกาชาดระดับ ๑ (ป.๑-ป.๓)	ยุวกาชาดระดับ ๒ (ป.๔-ป.๖)	ยุวกาชาดระดับ ๓ (ม.๑-ม.๓)	ยุวกาชาดระดับ ๔ (ม.๔-ม.๖)
๒.๒ การเข้าแถว	คล่องแคล่วว่องไว	คล่องแคล่วว่องไว	
๒.๓ การเดินแถว	๓.๑ ฝึกทักษะ	๓.๑ การฝึกทักษะ	
๒.๔ เกมกีฬา	ระเบียบแถว	ระเบียบแถว	
เบ็ดเตล็ด	๓.๒ การปฏิบัติ	๓.๒ การปฏิบัติ	
	ตามคำสั่ง	ตามคำสั่ง	
	๓.๓ การปฏิบัติ	๓.๓ การเดิน	
	ตามกฎกติกา	สวนสนาม	
	๓.๔ การเดิน	๓.๔ การแสดง	
	สวนสนาม	ความเคารพ	
	๔. บุคลิกภาพและ	๔. บุคลิกภาพและ	
	มารยาทสังคม	มารยาทสังคม	
	๔.๑ มารยาท	๔.๑ มารยาทและ	
	เด็กไทย	วัฒนธรรมไทย	
	๔.๒ การปฏิบัติตน	๔.๒ การปรับตัว	
	ให้สำเร็จ	๔.๓ การแก้ไขปัญหา	
	๔.๓ การบริหาร	เฉพาะหน้า	
	ร่างกาย	๔.๔ การสร้าง	
	๕. การสร้าง	บุคลิกภาพ	
	สัมพันธภาพ	๕. การสร้าง	
	๕.๑ การสื่อ	สัมพันธภาพและ	
	ความหมาย	ความเข้าใจอันดี	
	๕.๒ การสะสมและ	๕.๑ การสร้าง	
	แลกเปลี่ยน	สัมพันธภาพ	
	๕.๓ การปรับตัว	๕.๒ การประชา-	
	ในการอยู่ร่วม	สัมพันธและ	
	กับผู้อื่น	เผยแพร่	
		กิจกรรม	
		ยุวกาชาด	

ยุทธศาสตร์ระดับ ๑ (ป.๑-ป.๓)	ยุทธศาสตร์ระดับ ๒ (ป.๔-ป.๖)	ยุทธศาสตร์ระดับ ๓ (ม.๑-ม.๓)	ยุทธศาสตร์ระดับ ๔ (ม.๔-ม.๖)
		๕.๓ การทำงาน และอยู่ร่วมกับผู้อื่น	

๔. กลุ่มกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์

ยุทธศาสตร์ระดับ ๑ (ป.๑-ป.๓)	ยุทธศาสตร์ระดับ ๒ (ป.๔-ป.๖)	ยุทธศาสตร์ระดับ ๓ (ม.๑-ม.๓)	ยุทธศาสตร์ระดับ ๔ (ม.๔-ม.๖)
๑. การบำเพ็ญ ประโยชน์ ๑.๑ ฝึกทักษะ การดูแลตนเอง ๑.๒ การใช้เวลาว่าง ให้เป็น ประโยชน์ ๑.๓ การบำเพ็ญ ประโยชน์ ต่อบุคคล	๑. การบำเพ็ญ ประโยชน์ ๑.๑ การบำเพ็ญ ประโยชน์ ต่อบุคคล ๑.๒ การบำเพ็ญ ประโยชน์ ต่อสถานที่ ๑.๓ การมีส่วนร่วม ในโครงการ บำเพ็ญ ประโยชน์ ต่อชุมชน	๑. การบำเพ็ญ ประโยชน์ ๑.๑ การให้บริการ ผู้อื่น ๑.๒ การจัด โครงการ บำเพ็ญ ประโยชน์ต่อ ชุมชนและ สังคม ๒. การพัฒนา และเผยแพร่	กิจกรรมชมรม/ ชุมนุมยุทธศาสตร์
๒. ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ๒.๑ ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ๒.๒ การใช้ทักษะ ในการรักษา สภาพแวดล้อม	๒. การอนุรักษ์ ธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม	๒.๑ ฝึกทักษะ ในการอนุรักษ์ ธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม	

ชุดภาษาระดับ ๑ (ป.๑-ป.๓)	ชุดภาษาระดับ ๒ (ป.๔-ป.๖)	ชุดภาษาระดับ ๓ (ม.๑-ม.๓)	ชุดภาษาระดับ ๔ (ม.๔-ม.๖)
	๒.๑ ธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม ๒.๒ การดูแลรักษา ๒.๓ การนำไปใช้ ให้เกิด ประโยชน์		

กิจกรรมพิเศษ

นอกเหนือจากกิจกรรมทั้ง ๔ กลุ่มแล้ว ยังมีกิจกรรมพิเศษซึ่งเป็นกิจกรรมที่เสริมสร้างทักษะ ความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียนโดยเฉพาะ สถานศึกษาควรกำหนดเวลาในการจัดกิจกรรมให้ด้วย เช่น จัดในเวลาเรียน นอกเวลาเรียน บุรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ หรือจัดในลักษณะการอยู่ค่ายกลางวันและค่ายพักแรม ก็จะเกิดประโยชน์แก่ผู้เรียนมากยิ่งขึ้น ปัจจุบันกิจกรรมพิเศษมีจำนวน ๕๔ กิจกรรม คือ

๑. กิจกรรมความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
๒. กิจกรรมล่ำม
๓. กิจกรรมกฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศ
๔. กิจกรรมสิทธิเด็ก
๕. กิจกรรมนักคอมพิวเตอร์
๖. กิจกรรมนักข่าว
๗. กิจกรรมอาสาสมัครบรรเทาสาธารณภัย
๘. กิจกรรมนักประชาสัมพันธ์
๙. กิจกรรมศิลปะการวาดภาพ
๑๐. กิจกรรมงานประดิษฐ์
๑๑. กิจกรรมวิจิตรฝีมือ
๑๒. กิจกรรมงานบ้าน
๑๓. กิจกรรมงานผ้า
๑๔. กิจกรรมการนวดเพื่อสุขภาพ
๑๕. กิจกรรมนักโภชนาการ
๑๖. กิจกรรมงานครัว
๑๗. กิจกรรมการพัฒนาบุคลิกภาพ
๑๘. กิจกรรมว่ายน้ำ ๑
๑๙. กิจกรรมว่ายน้ำ ๒
๒๐. กิจกรรมว่ายน้ำ ๓
๒๑. กิจกรรมการช่วยคนตกน้ำ
๒๒. กิจกรรมปลอดภัยวัยรุ่น
๒๓. กิจกรรมยุวกาชาดสีซาว

- ๒๔. กิจกรรมสมุนไพรรไทย
- ๒๕. กิจกรรมรู้ทันป้องกันเอดส์
- ๒๖. กิจกรรมยวกาชาดรักษาสุภาพ
- ๒๗. กิจกรรมนักปฐมพยาบาล ๑
- ๒๘. กิจกรรมนักปฐมพยาบาล ๒
- ๒๙. กิจกรรมนักปฐมพยาบาล ๓
- ๓๐. กิจกรรมเคหพยาบาล
- ๓๑. กิจกรรมการบริหารจิต
- ๓๒. กิจกรรมทักษะชีวิตครอบครัว
- ๓๓. กิจกรรมมิตรสัมพันธ์
- ๓๔. กิจกรรมนักสะสม
- ๓๕. กิจกรรมนักถ่ายภาพ
- ๓๖. กิจกรรมการบุกเบิก
- ๓๗. กิจกรรมผจญภัย
- ๓๘. กิจกรรมมารยาทสังคม
- ๓๙. กิจกรรมการเดินทางไกล
- ๔๐. กิจกรรมทักษะการเขียน
- ๔๑. กิจกรรมทักษะการพูด
- ๔๒. กิจกรรมการอยู่ค่าย ๑
- ๔๓. กิจกรรมการอยู่ค่าย ๒
- ๔๔. กิจกรรมงานช่าง
- ๔๕. กิจกรรมงานไฟฟ้า
- ๔๖. กิจกรรมอารยธรรมไทย
- ๔๗. กิจกรรมจักรยาน
- ๔๘. กิจกรรมการเล่นเกม
- ๔๙. กิจกรรมพี่เลี้ยงเด็ก
- ๕๐. ยวกาชาดจรรยา
- ๕๑. กิจกรรมมัคคุเทศก์
- ๕๒. กิจกรรมนักสำรวจ
- ๕๓. กิจกรรมนักบำเพ็ญประโยชน์
- ๕๔. กิจกรรมนักอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม

กิจกรรมผู้บำเพ็ญประโยชน์

ขอบข่าย	รุ่นนกสีฟ้า	รุ่นกลาง	รุ่นใหญ่
๑. ข้อกำหนดการเป็นสมาชิก	๑. เด็กหญิงอายุ ๗-๑๒ ปี ๒. ผู้ปกครองอนุญาต	๑. เด็กหญิงอายุ ๑๓-๑๕ ปี ๒. ผู้ปกครองอนุญาต	๑. เด็กหญิงอายุ ๑๖-๑๘ ปี ๒. เคยเป็นสมาชิกผู้บำเพ็ญประโยชน์ ๓. ถ้าไม่เคยเป็นสมาชิก ต้องศึกษาความรู้หลักการของ บ.พ. พื้นฐานก่อน ๔. เข้าร่วมชุมนุมและปฏิบัติงานตามโปรแกรม ๕. ผู้ปกครองอนุญาต
๒. จุดประสงค์	๑. ให้รู้จักช่วยเหลือตนเองและผู้อื่น โดยเฉพาะคนในบ้าน ๒. ส่งเสริมให้เป็นผู้มีระเบียบ วินัย และมีคุณธรรม ๓. เพื่อเป็นพื้นฐานในการฝึกกิจกรรมผู้บำเพ็ญประโยชน์ รุ่นกลางต่อไป ๔. เพื่อให้สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น	๑. เพื่อให้มีความรู้และปฏิบัติตามคำปฏิญาณ กฎ คติพจน์ และคำขวัญของผู้บำเพ็ญประโยชน์ ๒. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจ เห็นคุณค่าและมีนิสัยในการบำเพ็ญประโยชน์ ๓. เพื่อส่งเสริมให้เป็น	๑. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในกิจกรรมผู้บำเพ็ญประโยชน์ อย่างกว้างขวาง ๒. เพื่อให้มีความตระหนักและปฏิบัติตามคำปฏิญาณ กฎ คติพจน์ และคำขวัญของผู้บำเพ็ญประโยชน์ อย่างจริงจัง

ขอบข่าย	รุ่นนกสีฟ้า	รุ่นกลาง	รุ่นใหญ่
	ได้อย่างมีความสุข และมีประสิทธิภาพ	พลเมืองดี มีคุณธรรม และปฏิบัติตาม วัฒนธรรมที่ดีงาม ๔. เพื่อส่งเสริมสุขภาพ ทางด้านร่างกาย จิตใจและ บุคลิกภาพ ๕. เพื่อส่งเสริมให้มีความ รักชาติและ ส่งเสริมสิ่งแวดล้อม ๖. เพื่อส่งเสริมให้มี ความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์	๓. เพื่อให้เป็นผู้ที่มี ความสนใจ ใฝ่รู้ และพัฒนาตนเอง ด้านสติปัญญา ความคิด บุคลิกภาพ สุขภาพอนามัย การใช้ชีวิตกลางแจ้ง และการบำเพ็ญ ประโยชน์ต่อชุมชน ๔. เพื่อให้เป็นผู้มีความ สามารถในการจัด กิจกรรมบำเพ็ญ ประโยชน์ต่อชุมชน (Service)
๓. สารการจัด กิจกรรม	๑. คำปฏิญาณ กฎ คติพจน์ และ คำขวัญ นกสีฟ้า ๒. นิทานเรื่องนกสีฟ้า ๓. ค่ายกลางวันและ ค่ายพักแรม ๔. โปรแกรมการฝึก (๑๐ โปรแกรม) ๔.๑ การบำเพ็ญ ประโยชน์ ๔.๒ การเป็น พลเมืองดี	๑. คำปฏิญาณ กฎ คติพจน์ และ คำขวัญของ ผู้บำเพ็ญประโยชน์ ๒. ประวัติผู้บำเพ็ญ ประโยชน์สากล ๓. ประวัติผู้บำเพ็ญ ประโยชน์ใน ประเทศไทย ๔. กิจกรรมสายใย สัมพันธ์แห่งผู้ บำเพ็ญประโยชน์ ๕. ค่ายพักแรม	๑. คำปฏิญาณ กฎ คติพจน์ คำขวัญ ของผู้บำเพ็ญ ประโยชน์ ๒. ความรู้เกี่ยวกับ กิจกรรมผู้บำเพ็ญ ประโยชน์เบื้องต้น ๓. การเผยแพร่กิจกรรม ผู้บำเพ็ญประโยชน์ ให้กว้างขวาง ๔. ความรู้เรื่องการ ปฐมพยาบาลและ สามารถแก้ปัญหา

ขอบข่าย	รุ่นนกสีฟ้า	รุ่นกลาง	รุ่นใหญ่
	๔.๓ วัฒนธรรม และมรดก ของชาติ ๔.๔ สิ่งแวดล้อม ๔.๕ การอยู่ร่วมกับผู้อื่น ๔.๖ สุขภาพ ๔.๗ ประสพการณ์ นานาชาติ ๔.๘ เทคโนโลยี ๔.๙ ครอบครั ๔.๑๐ วิสัยทัศน์ กิจกรรมเฉพาะชั้น ป.๑-๓ ระดับนกขนฟ้า ป.๔ ระดับนกขนเงิน ป.๕ ระดับนกขนทอง ป.๖ ระดับนกบินสูง	๖. โปรแกรมการฝึก (๑๐ โปรแกรม) ๖.๑ การบำเพ็ญ ประโยชน์ ๖.๒ การเป็น พลเมืองดี ๖.๓ วัฒนธรรม และมรดก ของชาติ ๖.๔ สิ่งแวดล้อม ๖.๕ การอยู่ร่วมกับผู้อื่น ๖.๖ สุขภาพ ๖.๗ ประสพการณ์ นานาชาติ ๖.๘ เทคโนโลยี ๖.๙ ครอบครั ๖.๑๐ วิสัยทัศน์	เมื่อมีเหตุฉุกเฉิน ๕. การพัฒนา บุคลิกภาพ ๖. ความรู้ความ สามารถ เรื่องชีวิต กลางแจ้งและ ค่ายพักแรม ๗. โปรแกรมการฝึก (๑๐ โปรแกรม) ๗.๑ การบำเพ็ญ ประโยชน์ ๗.๒ การเป็น พลเมืองดี ๗.๓ วัฒนธรรม และมรดก ของชาติ ๗.๔ สิ่งแวดล้อม ๗.๕ การอยู่ร่วมกับ ผู้อื่น ๗.๖ สุขภาพ ๗.๗ ประสพการณ์ นานาชาติ ๗.๘ เทคโนโลยี ๗.๙ ครอบครั ๗.๑๐ วิสัยทัศน์

ขอบข่าย	รุ่นนกสีฟ้า	รุ่นกลาง	รุ่นใหญ่
๔. หลักการพื้นฐานของกิจกรรม			
๔.๑ คำปฏิญาณ	คำปฏิญาณของนกสีฟ้า ๑. ข้าพเจ้าจะปฏิบัติหน้าที่อันพึงมีต่อชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ๒. ข้าพเจ้าจะช่วยเหลือผู้อื่นเสมอ โดยเฉพาะคนในบ้าน ๓. ข้าพเจ้าเชื่อ และจะปฏิบัติตามกฎของนกสีฟ้า	คำปฏิญาณของผู้บำเพ็ญประโยชน์ ๑. ข้าพเจ้าจะปฏิบัติหน้าที่อันพึงมีต่อชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ๒. ข้าพเจ้าจะช่วยเหลือผู้อื่นเสมอ ๓. ข้าพเจ้าเชื่อและจะปฏิบัติตามกฎของคณะผู้บำเพ็ญประโยชน์	คำปฏิญาณของผู้บำเพ็ญประโยชน์ ๑. ข้าพเจ้าจะปฏิบัติหน้าที่อันพึงมีต่อชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ๒. ข้าพเจ้าจะช่วยเหลือผู้อื่นเสมอ ๓. ข้าพเจ้าเชื่อและจะปฏิบัติตามกฎของคณะผู้บำเพ็ญประโยชน์
๔.๒ กฎของผู้บำเพ็ญประโยชน์	กฎของนกสีฟ้ามี ๕ ข้อ ๑. นกสีฟ้ามีความเคารพและเชื่อฟังผู้อาวุโส ๒. นกสีฟ้าไม่นึกถึงแต่ตนเองเท่านั้น ๓. นกสีฟ้าจะพูดแต่ความจริง ๔. นกสีฟ้าต้องสะอาดและเป็นระเบียบ ๕. นกสีฟ้าทำงานและเล่นด้วยจิตใจร่าเริงและรักษากฎเกณฑ์	กฎของผู้บำเพ็ญประโยชน์มี ๑๐ ข้อ ๑. ทำตนให้เป็นที่เชื่อถือและไว้วางใจได้ ๒. ซื่อสัตย์ ๓. ทำตนให้เป็นประโยชน์และช่วยเหลือผู้อื่นเสมอ ๔. เป็นมิตรกับคนทั้งหลายและถือเป็นพี่เป็นน้องกับผู้บำเพ็ญประโยชน์ร่วมคณะ	กฎของผู้บำเพ็ญประโยชน์มี ๑๐ ข้อ ๑. ทำตนให้เป็นที่เชื่อถือและไว้วางใจได้ ๒. ซื่อสัตย์ ๓. ทำตนให้เป็นประโยชน์และช่วยเหลือผู้อื่นเสมอ ๔. เป็นมิตรกับคนทั้งหลายและถือเป็นพี่เป็นน้องกับผู้บำเพ็ญประโยชน์ร่วมคณะ

ขอบข่าย	รุ่นนกสีฟ้า	รุ่นกลาง	รุ่นใหญ่
๔.๓ คติพจน์ ๔.๔ คำขวัญ	เราจะช่วยเหลือ ผู้อื่นเสมอ ทำความดี	๕. สุภาพอ่อนน้อม ๖. เมตตากรุณา ต่อสัตว์ ๗. เชื่อฟังและปฏิบัติ ตามคำสั่ง ๘. อดทนต่อความ ยากลำบากด้วย ใจร่าเริง ๙. มัธยัสถ์ ๑๐. สุขจิตพร้อม กาย วาจา ใจ เตรียมพร้อมเสมอ ทำความดีอย่างน้อย วันละ ๑ ครั้ง	๕. สุภาพอ่อนน้อม ๖. เมตตากรุณา ต่อสัตว์ ๗. เชื่อฟังและปฏิบัติ ตามคำสั่ง ๘. อดทนต่อความ ยากลำบากด้วย ใจร่าเริง ๙. มัธยัสถ์ ๑๐. สุขจิตพร้อม กาย วาจา ใจ เตรียมพร้อมเสมอ ทำความดีอย่างน้อย วันละ ๑ ครั้ง
๕. พิธีการ	๑. การเปิด-ปิดชุมนุม ๒. วงกลมนกสีฟ้า ๓. สัญญาณมือ ๔. สัญญาณเสียง ๕. รหัสและการแสดง รหัส ๖. การทักทาย ๗. การทำความเคารพ ๘. วิธีการทำความ เคารพ เป็นหมวด ๙. พิธีปฏิญาณตน ๑๐. พิธีรับขนนก (ขนฟ้า ขนเงิน ขนทอง)	๑. การเปิด-ปิดชุมนุม ๒. ระเบียบแถว ๓. การเข้าแถวเคารพ ธงชาติ (แถวรูป เกือกม้า) ๔. การตรวจเยี่ยม ๕. การทำความเคารพ ๖. รหัสและการแสดง รหัส ๗. สัญญาณมือ ๘. สัญญาณนกหวีด ๙. พิธีปฏิญาณตน ๑๐. Guides Own	๑. การเปิด-ปิดชุมนุม ๒. ระเบียบแถว ๓. การเข้าแถวเคารพ ธงชาติ (แถวรูป ตัว V) ๔. การตรวจเยี่ยม ๕. การทำความเคารพ ๖. รหัสและการแสดง รหัส ๗. สัญญาณมือ ๘. สัญญาณนกหวีด ๙. พิธีปฏิญาณตน ๑๐. Guides Own

ขอบข่าย	รุ่นนกสีฟ้า	รุ่นกลาง	รุ่นใหญ่
	๑๑. พิธีบินสูง (ติดปีกนก)		
๖. เครื่องแบบ	๑. กระโปรงนักเรียน สีกรมท่า ๒. ผ้าพันคอ บ.พ. ๓. เสื้อเชิ้ตสีฟ้าอมเทา ปล้อยชาย ๔. บังผู้บำเพ็ญประโยชน์และบัง Girl Guides ๕. บังชื่อโรงเรียน และเลขหมวด ติดที่ไหล่ขวา ๖. ดอกไม้ประจำหมู่ ติดที่หน้าอกซ้าย ๗. หมวกนกสีฟ้า หน้าหมวกสีแดง ๘. ถุงเท้าและรองเท้า นักเรียน ๙. เมื่อปฏิบัติจนตณแล้ว นกสีฟ้าจะติดเข็ม นกสีฟ้าที่ปม ผ้าพันคอ	๑. กระโปรงนักเรียน สีกรมท่า ๒. ผ้าพันคอ บ.พ. ๓. เสื้อเชิ้ตสีฟ้าอมเทา ใส่ในกระโปรง ๔. บังผู้บำเพ็ญประโยชน์และ Girl Guides ที่ไหล่ซ้าย ๕. บังชื่อโรงเรียน และเลขหมวด ติดที่ไหล่ขวา ๖. ดอกไม้ประจำหมู่ ติดที่หน้าอกซ้าย ๗. หมวกเบเล่ท์ สีน้ำเงินหน้าหมวก สีแดง ๘. สายเข็มขัดหนังสีดำ หัวเข็มขัด บ.พ. ๙. ถุงเท้าและรองเท้า นักเรียน ๑๐. หัวหน้าหมุมีสาย นกหวีดสีขาและ นกหวีดคล้องคอ	๑. กระโปรงนักเรียน สีกรมท่า ๒. ผ้าพันคอ บ.พ. ๓. เสื้อเชิ้ตสีฟ้าอมเทา ใส่ในกระโปรง ๔. บังผู้บำเพ็ญประโยชน์และ Girl Guides ที่ไหล่ซ้าย ๕. บังชื่อโรงเรียน และเลขหมวด ติดที่ไหล่ขวา ๖. ดอกไม้ประจำหมู่ ติดที่หน้าอกซ้าย ๗. หมวกเบเล่ท์ สีน้ำเงินหน้าหมวก สีแดง ๘. สายเข็มขัดหนังสีดำ หัวเข็มขัด บ.พ. ๙. ถุงเท้าและรองเท้า นักเรียน ๑๐. สายนกหวีดสีเหลือง และนกหวีด ๑๑. หัวหน้าหมุมีสาย นกหวีดสีขาและ นกหวีดคล้องคอ

เครื่องหมายแสดงความสามารถกิจกรรมผู้บำเพ็ญประโยชน์

โปรแกรม	นกน้อย	นกสีฟ้า	รุ่นกลาง	รุ่นใหญ่
๑. การบำเพ็ญ ประโยชน์ (GIVING SERVICE)	- ทำความดี - แบ่งปัน - เตรียมพร้อมเสมอ	- ช่วยเหลือผู้อื่น - แม่บ้าน - แบ่งปัน	- อาสาสมัครจราจร - เคนพยาบาล - ผู้ชำนาญการใช้เงื่อนไข - พี่เลี้ยงเด็ก - ปฐมพยาบาล - ช่วยคนตกน้ำ - การรับรองต้อนรับ - ผู้ดูแลความปลอดภัย - ผู้เผยแพร่กิจกรรมผู้บำเพ็ญประโยชน์ - นักอ่านแผนที่ - ชี้แจงและบอกทาง - สอนหนังสือ	- ค่ายผู้บำเพ็ญประโยชน์ - ผู้ดูแลเด็ก - ผู้ดูแลบ้าน - ผู้ดูแลคนชรา - ผู้บำเพ็ญประโยชน์ต่อชุมชน - ผู้สอนหนังสือในชุมชน
๒. การเป็น พลเมืองดี (CITIZENSHIP)	- ประเทศไทย - สิทธิเด็ก	- กฎจราจร - สวดมนต์ - สิทธิเด็ก	- ความปลอดภัยบนพื้นถนน - ความจงรักภักดี - รักษากฎของ บ.พ. - รู้เรื่องเมืองไทย - สิทธิเด็ก	- ผู้มีบุคลิกภาพดี - ผู้ประกาศสิทธิสตรี - ผู้สนใจการเมือง - บทบาทชาย-หญิง

โปรแกรม	นกน้อย	นกสีฟ้า	รุ่นกลาง	รุ่นใหญ่
๓. วัฒนธรรมและมรดกของชาติ (CULTURE AND HERITAGE)	- จำไทย	- จำไทย - อาหารไทย - ดนตรีไทย - นักร้อง		- จำไทย - นักดนตรีไทย - ประวัติศาสตร์ - นักแสดง - มรดกของจีน - ชุมชนของจีน - ยุวจิตรกร - ลอยกระทง - มัคคุเทศก์ - ผู้รักษาศิลปะ - ประเทศไทย - มรดกชุมชน - วัฒนธรรม
๔. สิ่งแวดล้อม (ENVIRONMENT)	- สิ่งแวดล้อมของเรา - สัตว์เลี้ยงของจีน	- สวนครัว - รักสัตว์ - นักสังเกตธรรมชาติ - นักดูนก - ผู้สนใจแมลง - สัตว์ป่า	- การรักป่าชายเลน - ทำสวน - การประหยัดพลังงาน - ธรรมชาติศึกษา - ระบบนิเวศน์ - นักดาราศาสตร์ - การสะกดรอยและการตามรอย - ผู้รักต้นไม้ - น้ำคือชีวิต - พืชพันธุ์ทะเล	- ผู้เฝ้าดูอากาศ - ผู้พิทักษ์สัตว์ป่า - ผู้ประหยัดพลังงาน - นักนิเวศวิทยา - นักอนุรักษ์

โปรแกรม	นกน้อย	นกสีฟ้า	รุ่นกลาง	รุ่นใหญ่
๕. การอยู่ร่วมกับผู้อื่น (RELATIONSHIP)	- เพื่อนที่ดี	- ชาวค่าย - เพื่อนบ้าน - สมุดมิตรภาพ	- การประกอบอาหารเป็นกลุ่ม - ชาวค่าย	- ผู้นำ - นักประชาสัมพันธ์ - ที่ปรึกษา - ผู้นำบ๊อดตนเอง
๖. สุขภาพ (HEALTH)	- สุขภาพดี	- สุขภาพ - นักขี่จักรยาน - นักกีฬา - นักว่ายน้ำ - นักขี่ม้า - ศิลปะป้องกันตัว	- นักเดินร่ำ - รักษาสมรรถภาพ - นักว่ายน้ำ - นักกีฬา - การเป็นผู้มีสุขภาพดี - การเล่นเกม	- นักโภชนาการ - นักเดินแอโรบิก - การพยาบาล - อุกเขิน - การป้องกันเอดส์ - การป้องกันสารเสพติด - เพศศึกษา
๗. ประสพการณ์นานาชาติ (INTERNATIONAL UNDERSTANDING)	- การท้าทาย - ชีวิตเป็นสุข	- โลกของเรา - สันติภาพ	- การแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม - ท่องเที่ยว - วันรำลึก - บ.พ. นานาชาติ - การเฉลิมฉลอง	- กิจกรรม - บ.พ. โลก - รู้เรื่องนานาชาติ - ผู้จัดการท่องเที่ยว - ผู้สนใจ บ.พ. ภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก - ผู้สร้างสันติภาพ
๘. เทคโนโลยี (TECHNOLOGY)	- สนุกกับคอมพิวเตอร์	- คอมพิวเตอร์ - ติดต่อเสมอ	- คอมพิวเตอร์ - การโฆษณา	- ทำด้วยตนเอง - สนุกกับคอมพิวเตอร์

โปรแกรม	นกน้อย	นกสีฟ้า	รุ่นกลาง	รุ่นใหญ่
๙. ครอบครัว (FAMILY LIFE)	- บ้านของฉัน	- ทำอาหาร - ทำความสะอาด - ความปลอดภัย ในบ้าน	- ครอบครัว ของฉัน - การเลี้ยงสัตว์ - งานบ้าน - ประกอบอาหาร - พี่เลี้ยงเด็ก - จัดดอกไม้ - ทำความ สะอาด - การจัดโต๊ะ อาหาร	- ความสัมพันธ์ ในครอบครัว - ทักษะชีวิต - ช่างฝีมือ - การบริหารเงิน - กตัญญู - การวางแผน ครอบครัว - ช่างประปา - ช่างไม้ - ชาวนา
๑๐. วิสัยทัศน์ (MY VISSION)	- นักประหยัด	- จิตรกร - นักพูด - นักเขียน - นักประดิษฐ์ - นักสะสม	- ช่างตัดเสื้อ - ช่างทอสาน - ช่างเย็บปัก ถักร้อย - นักเพาะเห็ด - นักเขียน - การเลี้ยงปลา	- สถาปนิก - แพทย์ - นักร้อง - พิธีกร - ผู้ประกอบการ - นักทำ โปรแกรม - นักเขียน โครงการ - ผู้นำรุ่นเยาว์ - ครู
รวม	๑๕ เครื่องหมาย	๓๕ เครื่องหมาย	๖๖ เครื่องหมาย	๕๖ เครื่องหมาย

โครงสร้างหลักสูตรนักศึกษาวิชาทหาร

การจัดกิจกรรมนักศึกษาวิชาทหารสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ดังนี้

๑. การฝึกเบื้องต้น

๑.๑ การฝึกบุคคลทำมือเปล่า

๑. ทำตรง
๒. ทำพัก
๓. ทำหันอยู่กับที่
๔. ทำก้าวทางซ้าย
๕. ทำก้าวทางหลัง
๖. ทำเดิน
๗. ทำหยุดจากการเดิน
๘. ทำเปลี่ยนเท้าในเวลาเดินทาง
๙. ทำชอยเท้า
๑๐. ทำหันเวลาเดิน
๑๑. ทำเคารพ
๑๒. ทำวิ่ง
๑๓. ทำหยุดจากการวิ่งและสวมหมวก
๑๔. ทำเปลี่ยนเท้าเวลาวิ่ง
๑๕. ทำเปลี่ยนเท้าเวลาเดิน
๑๖. ทำเปลี่ยนจากการเดิน
๑๗. ทำหันเวลาวิ่ง
๑๘. ทำถอดหมวก
๑๙. ทำหมอบและคลาน

๑.๒ การฝึกบุคคลทำอาวุธ

๑. ทำเรียบอาวุธ
๒. ทำพัก
๓. ทำหัน
๔. ทำเดิน
๕. ทำเคารพ
๖. ทำถอดหมวกและสวมหมวก
๗. ทำหมอบและลุก

๑.๓ การฝึกแถวซิด

๑. แถวหน้ากระดาน
๒. แถวดอน
๓. การตรวจแถว
๔. การเปลี่ยนรูปแถว

๒. แบบธรรมเนียมทหาร

๓. วิชาอาวุธ

๔. วิชาพระราชกรณียกิจของพระมหากษัตริย์ไทย

๕. วิชาอุดมการณ์ ความรักชาติ

๖. วิชาการพัฒนาสังคมและชุมชน

๗. วิชายาเสพติด

ตัวอย่างกิจกรรม

ตัวอย่างที่ ๑

กิจกรรมร่วมด้วยช่วยกันสร้างสรรค์สังคม

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้ผู้เรียนตระหนักและเห็นความสำคัญในการช่วยเหลือชุมชนและสังคม
๒. เพื่อให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกในการทำประโยชน์เพื่อสังคม
๓. เพื่อให้ผู้เรียนบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม

กลุ่มเป้าหมาย :

ผู้เรียนทุกคน

วิธีดำเนินการ

๑. ตัวแทนผู้เรียนทุกชั้นและครู ประชุมปรึกษาหารือร่วมกันในการจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ ในหัวข้อ “เดือนนี้จะทำกิจกรรมเพื่อพัฒนาชุมชนเรื่องอะไร”
๒. ตัวแทนผู้เรียนทุกชั้นร่วมกันปรึกษาหารือเกี่ยวกับกิจกรรมที่จะไปทำในชุมชน เช่น
  - ๒.๑ การดูแลคนชราในชุมชน
  - ๒.๒ การช่วยกันเก็บขยะในชุมชน
  - ๒.๓ การช่วยแพทย์และพยาบาลดูแลคนป่วยในชุมชน
๓. ผู้เรียนร่วมกันวิเคราะห์ว่า “กิจกรรมใดที่มีความสำคัญที่สุด สามารถปฏิบัติได้ง่าย และเป็นประโยชน์ต่อชุมชนมากที่สุด” จากนั้นหาเหตุผลของการปฏิบัติแต่ละกิจกรรม แล้ววิเคราะห์หาข้อสรุปว่าจะปฏิบัติกิจกรรมใดก่อน เช่น ผู้เรียนร่วมกันวิเคราะห์และได้ข้อสรุปว่า กิจกรรมที่ควรดำเนินการก่อนได้แก่ “การเก็บขยะในชุมชนเนื่องจากสังเกตเห็นว่าในชุมชนมีขยะบนถนนจำนวนมากทำให้ถนนสกปรก”
๔. เมื่อตกลงกิจกรรมที่จะไปทำได้แล้ว ให้ตัวแทนผู้เรียนวางแผนการจัดกิจกรรมร่วมกัน
ดังนี้

- กำหนดกลุ่มเป้าหมายที่จะไปปฏิบัติกิจกรรมร่วมกัน
- กำหนดสถานที่ที่จะไปปฏิบัติกิจกรรม
- กำหนดวันและเวลาในการไปปฏิบัติกิจกรรม

ขณะผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรมให้บันทึกข้อมูลสิ่งที่พบลงในแฟ้มบันทึกข้อมูล เช่น ประเภทหรือชนิดของขยะ

๕. ผู้เรียนร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบบันทึกว่า “ขยะที่พบมากในชุมชนได้แก่ อะไรบ้าง” และ “เพราะเหตุใดจึงมีขยะมากดังกล่าวจำนวนมาก” เช่น ผู้เรียนวิเคราะห์แล้วพบว่า “ขยะที่พบมากที่สุดในชุมชน ได้แก่ ขานหมาก ทั้งนี้เพราะมีชาวเขาอาศัยอยู่หลายเผ่าและส่วนใหญ่ นิยมกินหมากแล้วคายขานหมากทิ้งบนถนน”

๖. ผู้เรียนวิเคราะห์เกี่ยวกับประโยชน์และโทษของการกินหมาก โดยแบ่งกลุ่มศึกษา จากแหล่งเรียนรู้ต่าง เช่น

กลุ่มที่ ๑ : ศึกษาค้นคว้าจากเอกสารทางวิชาการต่าง ๆ

กลุ่มที่ ๒ : ศึกษาค้นคว้าจากอินเทอร์เน็ต

กลุ่มที่ ๓ : สอบถามพ่อ แม่ ปู่ ย่า ตา ยาย หรือผู้รู้ในชุมชน

กลุ่มที่ ๔ : สัมภาษณ์แพทย์ในสถานพยาบาล

นำข้อมูลที่ได้อภิปรายในกลุ่มใหญ่ เพื่อสรุปเป็นองค์ความรู้เสนอต่อครู เช่น ผู้เรียนสรุปองค์ความรู้ว่า “หมากกินแล้วทำให้เกิดโทษต่อร่างกาย เพราะผู้ที่กินหมากมีโอกาสเป็นโรคมะเร็งในช่องปาก”

๗. ผู้เรียนแต่ละกลุ่มค้นคว้าหาวิธีการที่จะทำให้ชาวเขาตระหนักถึงโทษของการกินหมาก และเลิกกินหมาก แล้วนำเสนอในที่ประชุมกลุ่มใหญ่เพื่ออภิปรายเลือกวิธีการที่ดีที่สุด ซึ่งผู้เรียนสามารถนำไปปฏิบัติได้ในชุมชน จากนั้นนำไปปฏิบัติกิจกรรมในชุมชน แล้วประเมินผลการปฏิบัติ กิจกรรมเป็นระยะ ๆ ว่าประสบผลสำเร็จหรือไม่ ถ้าไม่ประสบผลสำเร็จให้ผู้เรียนหาสาเหตุว่า เพราะเหตุใด เพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุงการปฏิบัติงานในครั้งต่อไป แล้วนำไปปฏิบัติใหม่อีกครั้ง จนประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

๘. เมื่อประสบผลสำเร็จแล้วให้ผู้เรียนรายงานผลการปฏิบัติกิจกรรม เพื่อเผยแพร่ และประชาสัมพันธ์ผลการปฏิบัติกิจกรรมต่อสาธารณชน

สื่อและอุปกรณ์

๑. แฟ้มบันทึกข้อมูล

๒. แหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น เอกสารทางวิชาการ อินเทอร์เน็ต ผู้รู้ในชุมชน

การวัดและประเมินผล

๑. การสังเกตการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมและการอภิปราย

๒. ผลงานจากแบบบันทึกผลการสำรวจ การค้นคว้าความรู้จากแหล่งต่าง ๆ การสอบถาม และการสัมภาษณ์

๓. การรายงานผลการปฏิบัติกิจกรรม

ตัวอย่างที่ ๒

กิจกรรมห้องน้ำสะอาด

(จัดได้ทั้งระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา)

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกความรับผิดชอบและมีระเบียบวินัย
๒. เพื่อให้ผู้เรียนมีจิตสาธารณะ รู้จักเสียสละ มีระเบียบวินัย และรู้จักการดูแลรักษาทรัพย์สินที่เป็นสาธารณสมบัติ
๓. เพื่อให้ผู้เรียนมีความสุขในการใช้ห้องน้ำ ห้องส้วมในโรงเรียน

กลุ่มเป้าหมาย :

ผู้เรียนทุกคน

วิธีดำเนินการ

๑. คณะกรรมการนักเรียนประชุมเพื่อวางแผน และแบ่งหน้าที่การดูแลรับผิดชอบ โดยหัวหน้าห้องส่งตัวแทนนักเรียนผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนกันทำความสะอาดห้องน้ำ ห้องละ ๑ คน
๒. ผู้รับผิดชอบงานอาคารสถานที่ มีหน้าที่เตรียมรองเท้าแตะสำหรับให้ผู้เรียนสวมเข้าห้องน้ำในจำนวนที่เพียงพอ
๓. จัดที่วางและที่เปลี่ยนรองเท้า จัดหาวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นในห้องน้ำ เช่น ชันน้ำ สบู่ล้างมือ ถังขยะ เป็นต้น รวมทั้งวัสดุในการทำความสะอาดห้องน้ำ เช่น แปรงขัดพื้น น้ำยาทำความสะอาด เป็นต้น
๔. กรรมการนักเรียนมีหน้าที่ตรวจสอบสิ่งของเครื่องใช้ให้อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้ดี
๕. ประชาสัมพันธ์และรณรงค์ขอความร่วมมือในการรักษาความสะอาดห้องน้ำ
๖. จัดให้มีการดำเนินงานกิจกรรมนี้ตลอดทั้งปี
๗. ประเมินผลเป็นระยะ และประชุมนักเรียนและครูเพื่อปรับปรุงแก้ไขในสิ่งที่ควรปรับปรุง
๘. ประเมินผลการดำเนินกิจกรรมทุกสิ้นภาคเรียนและรายงานผลให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ

สื่อและอุปกรณ์

๑. อุปกรณ์การทำความสะอาดห้องน้ำ เช่น แปรงขัดพื้น น้ำยาทำความสะอาด
๒. อุปกรณ์ที่ใช้ในห้องน้ำ เช่น ชันน้ำ ถังขยะ
๓. รองเท้าแตะ ชันวางรองเท้า

การวัดและประเมินผล

๑. การสังเกต
๒. การสรุปรายงาน

ตัวอย่างที่ ๓

กิจกรรมวิทย์จิตอาสา

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้นักเรียนแกนนำและนักเรียนเครือข่ายที่เรียนวิทยาศาสตร์มีส่วนร่วมในการคิดวิเคราะห์และบูรณาการความรู้สู่การพัฒนาชุมชน
๒. เพื่อให้นักเรียนแกนนำและนักเรียนเครือข่ายมีจิตสาธารณะในการทำงานและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ด้วยความสมัครใจ

กลุ่มเป้าหมาย :

นักเรียนแกนนำและนักเรียนเครือข่ายที่อาสาสมัครพัฒนาตามสถานที่ต่าง ๆ ภายในชุมชน

วิธีดำเนินการ

๑. สำรวจและวิเคราะห์ข้อมูลสถานที่ต่าง ๆ ภายในชุมชนที่มีปัญหา
๒. ประชุมชี้แจงภาระหน้าที่ของนักเรียนแกนนำและเครือข่ายในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อช่วยแก้ปัญหาให้กับชุมชนตามลำดับความสำคัญของปัญหา
๓. สำรวจข้อมูลนักเรียนแกนนำและเครือข่ายเพื่อแบ่งกลุ่มในการแก้ไขปัญหของชุมชนตามลำดับความสำคัญ
๔. สำรวจครู-อาจารย์ในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และผู้นำชุมชน เพื่อเป็นที่ปรึกษาของนักเรียนแกนนำและเครือข่าย
๕. แต่ละกลุ่มนำปัญหาที่ได้จากการวิเคราะห์ตามความสำคัญของปัญหามาแก้ไขเพื่อให้เกิดความสำเร็จ

สื่อและอุปกรณ์

๑. เอกสารข้อมูลของสถานที่ภายในชุมชน
๒. แหล่งเรียนรู้ในชุมชน

การวัดและประเมินผล

๑. การสรุปผลการปฏิบัติกิจกรรมรายสัปดาห์ รายเดือน และรายภาคเรียน
๒. การรายงานผลการจัดกิจกรรมของผู้เรียน
๓. การบันทึกผลการทำกิจกรรมของผู้ปกครองและชุมชน

ตัวอย่างที่ ๔

กิจกรรมโรงเรียนสวยด้วยมือเรา

(กิจกรรมลักษณะโครงการ โครงการงาน หรือกิจกรรม ที่จัดภายในโรงเรียน)

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้ผู้เรียนได้ทำงานร่วมกัน เกิดความรัก ความสามัคคี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียน
๒. เพื่อให้ผู้เรียนฝึกตนเองให้เป็นคนตรงต่อเวลา ทำงานอย่างมีขั้นตอน และมีความรับผิดชอบในการทำงาน
๓. เพื่อให้โรงเรียนสะอาดและสวยงาม

กลุ่มเป้าหมาย :

ผู้เรียนทุกคน

วิธีดำเนินการ

เป็นการทำงานประจำวันในแต่ละวัน วันละ ๑๐ นาที (เวลา ๐๘.๐๐-๐๘.๑๐ น.) โดยมีครูที่ปรึกษาเป็นผู้ให้กำลังใจ ขณะทำงานจะเปิดเพลง “คนสร้างชาติ” “คนสู้ชีวิต” “งานหนัก” และ “ไม่เคยล่าคน” ซึ่งมีเนื้อหาปลุกใจให้สร้างสรรค์ความดี มีความขยัน อดทน และเสียสละ ต่อสังคมและชาติบ้านเมือง มีขั้นตอนดังนี้

๑. สมาชิกร่วมกันสำรวจเขตพื้นที่ในการปฏิบัติกิจกรรม
๒. คณะทำงานมอบหมายหน้าที่ในการดูแลเขตพื้นที่ตามความเหมาะสมอย่างชัดเจน
๓. สมาชิกและครูที่ปรึกษาร่วมกันจัดเตรียมวัสดุและอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการทำความสะอาด เช่น ไม้กวาดทางมะพร้าว ไม้คราดมือเสือ เป็นต้น
๔. คณะทำงานชี้แจงสมาชิกเกี่ยวกับเขตพื้นที่การทำงานและวิธีการทำงาน
๕. คณะทำงานตรวจ ติดตามผล และรายงานผลการทำงานต่อครูที่ปรึกษา
๖. มอบรางวัลหรือเกียรติบัตรให้แก่ห้องที่มีคะแนนลำดับ ๑-๓ เมื่อสิ้นภาคเรียน
๗. สรุปรายงานผลเมื่อสิ้นภาคเรียน

สื่อและอุปกรณ์

๑. อุปกรณ์ในการทำความสะอาด เช่น ไม้กวาดทางมะพร้าว ไม้คราดมือเสือ เป็นต้น
๒. เครื่องขยายเสียงและเพลงประกอบกิจกรรม

การวัดและประเมินผล

๑. การสังเกต
๒. การรายงานผลการดำเนินงาน

ตัวอย่างที่ ๕

โครงการเยาวชนนันทน์ไร่คือพลังแผ่นดิน

(จัดกิจกรรมลักษณะโครงการ โครงการงาน กิจกรรม ที่จัดภายนอกโรงเรียน)

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้สมาชิกในโครงการเกิดความรู้สึภาคภูมิใจที่ได้บำเพ็ญประโยชน์ให้กับสังคมและชุมชน
๒. เพื่อให้สมาชิกในโครงการเกิดจิตสาธารณะที่ยั่งยืนจากการปฏิบัติกิจกรรม
๓. เพื่อให้ชุมชนได้รับการช่วยเหลือและพัฒนาในด้านต่าง ๆ

กลุ่มเป้าหมาย :

ผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น-ตอนปลาย

วิธีดำเนินการ

๑. ผู้เรียนนำเสนอโครงการต่อครูที่ปรึกษาและผู้บริหารโรงเรียนเพื่อขออนุมัติการดำเนินโครงการ
๒. รับสมัครสมาชิก
๓. สมาชิกเลือกคณะกรรมการ และร่วมกันสำรวจและวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาต่าง ๆ ในชุมชน
๔. นำปัญหามาเรียงลำดับความสำคัญ ความจำเป็น และความเร่งด่วนจากมากไปหาน้อย
๕. สมาชิกร่วมกันออกแบบกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ โดยการเรียนรู้รูปแบบหรือวิธีการที่ทำให้เกิดจิตสาธารณะทั้งจากการพบเห็นในชีวิตประจำวัน สื่อต่าง ๆ เช่น โทรทัศน์ วิดีโอ หรือจากการศึกษาดูงาน
๖. สมาชิกร่วมกันวางแผนการดำเนินกิจกรรม
๗. ดำเนินกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ตามแผนที่วางไว้ เช่น ทำความสะอาดบริเวณวัด ป้อนอาหารให้กับคนชราที่สถานสงเคราะห์คนชรา ดูแลช่วยเหลือเด็กพิเศษที่ศูนย์การศึกษาพิเศษ ซ่อมแซมที่อยู่อาศัยให้นักเรียนยากจนที่ขอความช่วยเหลือมา เป็นต้น
๘. ประชาสัมพันธ์เผยแพร่การดำเนินกิจกรรม และรับสมัครสมาชิกเครือข่าย ทั้งในโรงเรียนและต่างโรงเรียน
๙. ชี้แจงการดำเนินกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ให้กับสมาชิกเครือข่าย
๑๐. สมาชิกทุกคนพบปะแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และทำ AAR โดยใช้กระบวนการจัดการความรู้ ด้วยการ “เล่าเรื่องเล่าเร้าพลังเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์”

จากทุมความรู้ของแต่ละคนและสกัดทุมความรู้ของผู้เล่าแต่ละคน นำไปจัดทำหนังสือ “เรื่องเล่า
เจ้าพลัง สร้างคุณธรรมนำความรู้สู่ชุมชน”

๑๑. วัดและประเมินผลการจัดกิจกรรม

๑๒. สรุป รายงานผล และจัดนิทรรศการเผยแพร่ผลงานหรือชิ้นงาน เมื่อสิ้นสุดโครงการ
สื่อและอุปกรณ์

เอกสารข้อมูลชุมชน

การวัดและประเมินผล

๑. การปฏิบัติกิจกรรม

๒. การสอบถามความคิดเห็น

ตัวอย่างที่ ๖

กิจกรรม ออ.น้อย

(จัดกิจกรรมร่วมกับองค์กรอื่นในลักษณะภายในโรงเรียน)

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้ผู้เรียนมีความตื่นตัวในการดูแลสุขภาพอนามัยของตนเองและครอบครัว
๒. เพื่อให้สมาชิกของชุมชนมีจิตอาสาในการดูแลสุขภาพอนามัยของเพื่อนนักเรียน
๓. เพื่อให้สมาชิกสามารถนำกิจกรรมการเฝ้าระวังสารปนเปื้อนในอาหารเผยแพร่ต่อ

ชุมชน

กลุ่มเป้าหมาย :

ผู้เรียนชั้น ป.๑-ม.๖

วิธีดำเนินการ

๑. รับสมัครสมาชิกที่มีความสนใจในการดูแลสุขภาพอนามัย
๒. ประชุมวางแผนการดำเนินงานโดยคณะครู/นักเรียนในชมรม
๓. แต่งตั้งคณะกรรมการนักเรียนเป็นคนดำเนินการ โดยคัดเลือกประธาน รองประธาน และกรรมการ แบ่งเป็นฝ่ายอย่างชัดเจน
๔. อบรมและจัดกิจกรรมให้ความรู้โดยมีเจ้าหน้าที่สาธารณสุขให้ความรู้ในเรื่องความปลอดภัยของอาหาร วิธีการใช้ชุดทดสอบอาหาร ซึ่งนำอาหารจากทั้งในโรงอาหาร และตลาดในชุมชน มาทดสอบจริงศึกษาเรื่องรูปแบบและการอ่านฉลากโภชนาการและผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ เพื่อสมาชิกและชี้แจงบทบาทหน้าที่ของสมาชิก
๕. ประชุมคณะกรรมการเพื่อการดำเนินงานเป็นระยะ ๆ โดยครูให้คำปรึกษาแนะนำ
๖. สมาชิกไปศึกษาดูงานโครงการ ออ.น้อย ในโรงเรียนที่จัดได้ดีและประสบผลสำเร็จ
๗. มีการขยายผล ขยายเครือข่ายสมาชิกให้เพิ่มขึ้นจากสมาชิก โดยการจัดประชุมตัวแทนห้องเรียนทุกห้องเรียน
๘. สมาชิกจัดกิจกรรมสำรวจและตรวจสอบภาชนะในโรงครัว ในร้านค้า และคุณภาพอาหารที่จัดจำหน่ายในโรงเรียน
๙. สมาชิกชุมชนจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ความรู้ เช่น บอร์ดหรือป้ายนิเทศ แผ่นพับ บทความสำหรับเผยแพร่ ทั้งในโรงเรียนและชุมชน
๑๐. ครูเชื่อมโยงกิจกรรมกับหลักสูตรการเรียนการสอน บูรณาการในรายวิชาสุขศึกษา วิทยาศาสตร์ และมีการจัดคาบกิจกรรมส่งเสริมและคุ้มครองผู้บริโภคเพื่อการประเมินผล
๑๑. โรงเรียนร่วมกับสมาชิกชุมชนจัดประกวดคำขวัญ “อาหารปลอดภัย”

๑๒. มีกิจกรรมรณรงค์ที่ให้นักเรียนมีส่วนร่วม และมีหน่วยงานอื่น ๆ เข้าร่วมกิจกรรม ทั้งสำนักงาน สาธารณสุข เทศบาล อบต.

๑๓. จัดกิจกรรมที่สนับสนุนคุ้มครองผู้บริโภคสร้างเครือข่ายสู่โรงเรียนประถมศึกษาและขยายโอกาส

๑๔. จัดกิจกรรมให้ต่อเนื่องทุกปี

๑๕. จัดกิจกรรมเข้าตรวจสอบร้านค้าในโรงเรียนและชุมชน เพื่อเฝ้าระวังผลิตภัณฑ์เพื่อสุขภาพ

๑๖. จัดรายการเสียงตามสายในสถานศึกษาและเสียงตามสายในชุมชน

๑๗. ประเมินผล สรุปงานกิจกรรม สรุปรายงาน จัดนิทรรศการแสดงผลการดำเนินงาน เมื่อสิ้นปีการศึกษา

สื่อและอุปกรณ์

๑. ทรายอบเบท สารเคมีทดสอบคุณภาพสารอาหาร

๒. บอร์ดหรือป้ายนิเทศ แผ่นพับ

การวัดและประเมินผล

๑. การปฏิบัติจริง

๒. ความสำเร็จของงาน

ตัวอย่างที่ ๗

กิจกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

(จัดกิจกรรมร่วมกับองค์กรอื่นในลักษณะภายนอกโรงเรียน)

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกที่ดีและความจำเป็นต่อการรักษาสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน
๒. เพื่อให้ผู้เรียนรู้วิธีการรักษาสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน
๓. เพื่อสร้างนิสัยที่ดีในการปฏิบัติตนในการรักษาสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน
๔. เพื่อสนองความสนใจ ความถนัด และความสามารถของผู้เรียน

กลุ่มเป้าหมาย :

ผู้เรียนชั้น ป.๑-ป.๖

วิธีดำเนินการ

๑. นักเรียนร่วมกันจัดตั้งกลุ่มอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม โดยมีวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายร่วมกัน
  - ๑.๑ ประชุมคณะกรรมการดำเนินการจัดกิจกรรม
  - ๑.๒ เสนอโครงการเพื่อขออนุมัติ
  - ๑.๓ แต่งตั้งคณะทำงาน
  - ๑.๔ เริ่มดำเนินการตามกิจกรรม
  - ๑.๕ วัดและประเมินผล
  - ๑.๖ สรุปผลการดำเนินการ
๒. กำหนดกิจกรรม
  - ๒.๑ ธนาคารขยะ
  - ๒.๒ กระดาษหมักชีววิธี
๓. จัดหางบประมาณเพื่อใช้ในการจัดกิจกรรม
๔. ปฏิบัติกิจกรรม
๕. วัดและประเมินผล
๖. เขียนรายงานความสำเร็จของโครงการในการจัดทำกิจกรรม

สื่อและอุปกรณ์

วัสดุจากขยะ เช่น ขวดพลาสติก กระดาษต่าง ๆ เป็นต้น

การวัดและประเมินผล

๑. การปฏิบัติจริง
๒. ความสำเร็จของงาน

ตัวอย่างที่ ๘

กิจกรรมเพื่อนที่ปรึกษา

(การจัดกิจกรรมแนะแนวร่วมกับงานแนะแนวของโรงเรียน)

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้สมาชิกมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาของวัยรุ่น แนวทางการช่วยเหลือเพื่อนที่มีปัญหา และบทบาทของเพื่อนที่ปรึกษา
๒. เพื่อให้สมาชิกมีความตระหนักในการมีส่วนร่วมแก้ปัญหาสังคมทั้งในโรงเรียน และชุมชน
๓. เพื่อให้สมาชิกมีทักษะหรือมีส่วนร่วมในการให้คำปรึกษาเพื่อน

กลุ่มเป้าหมาย :

ผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น-ตอนปลาย

วิธีดำเนินการ

๑. รับสมัครสมาชิกที่มีความสนใจในการมีส่วนร่วมแก้ปัญหาสังคม ทั้งในโรงเรียนและชุมชน
๒. แต่งตั้งและกำหนดบทบาทหน้าที่คณะกรรมการ และคัดเลือกสมาชิกที่เหมาะสมเป็นเพื่อนที่ปรึกษา
๓. คณะกรรมการวางแผน กำหนดกิจกรรม วัน เวลาดำเนินการกิจกรรม
๔. ฝึกอบรมพัฒนาทักษะการให้คำปรึกษาเพื่อนให้แก่สมาชิกที่เหมาะสมเป็นเพื่อนที่ปรึกษา
๕. ดำเนินการจัดกิจกรรม : เชิญวิทยากรบรรยายเรื่องที่เพื่อนสนใจ จัดมุมบริการให้คำปรึกษา จัดเอกสารเผยแพร่ความรู้และวิธีการแก้ปัญหา จัดนิทรรศการ จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคม ฯลฯ
๖. จัดกิจกรรมฝึกทักษะการให้คำปรึกษาแก่ผู้เรียนที่สนใจเป็นรุ่น ๆ
๗. ประเมินผลการดำเนินกิจกรรมและบันทึกผลการจัดกิจกรรม เสนอแนะการดำเนินการในครั้งต่อไป
๘. รายงานผลการดำเนินกิจกรรมและเสนอแนะการดำเนินการในครั้งต่อไป

สื่อและอุปกรณ์

๑. ข่าวจากสื่อต่าง ๆ
๒. เอกสารความรู้เกี่ยวกับการให้คำปรึกษาและการแก้ปัญหาต่าง ๆ ของวัยรุ่น

การวัดและประเมินผล

๑. การมีส่วนร่วมกิจกรรมของสมาชิกและผู้สนใจนอกชุมชน
๒. จำนวนผู้มารับคำปรึกษา พุดคุย ชมนิทรรศการ รับเอกสาร ฯลฯ

ตัวอย่าง โครงการ/กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์

ชื่อโครงการ/กิจกรรม	บูรณาการในกลุ่มสาระฯ		โครงการ/กิจกรรม		จัดร่วมกับองค์กรอื่น	
	ในโรงเรียน	นอกโรงเรียน	ในโรงเรียน	นอกโรงเรียน	ในโรงเรียน	นอกโรงเรียน
๑. ค่ายดาราศาสตร์						
๒. ยุวไกด์ใฝ่เรียนรู้						
๓. ลานกีฬาต้านยาเสพติด						
๔. ส่งเสริมดนตรีพื้นบ้าน						
๕. แอโรบิกเพื่อชุมชน						
๖. อาสาเยาวชนกาชาด						
๗. ร่วมด้วยช่วยกันสร้างสรรค์สังคม						
๘. ถนนคนดี						
๙. เวทีคนกล้า						
๑๐. แผ่นที่คนดี						
๑๑. คนดีศรีโรงเรียน						
๑๒. จิตอาสาพาสะอาด						
๑๓. โรงเรียนพี่โรงเรียนน้อง						
๑๔. ผ้าป่าข้าวเปลือก						
๑๕. รักษาทรัพยากรช่วยหมู่บ้าน						
๑๖. ชยะเป็นทอง						
๑๗. ธนาคารความดี						
๑๘. พุทธศาสน์เพื่อสังคม						
๑๙. เพื่อนช่วยเพื่อน						
๒๐. เกษตรพอเพียง						
๒๑. สาธารณสุขเพื่อชุมชน						
๒๒. ค่ายพุทธบุตร						
๒๓. บุญกุ่มข้าวใหญ่						
๒๔. พี่ดูแลน้อง						

ตัวอย่าง แบบบันทึกการจัดกิจกรรม

ปก

ปกใน

ตรา สัญลักษณ์ โรงเรียน	สมุดบันทึกการจัดกิจกรรม เพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ โรงเรียน..... สหพ.....	ภาพถ่าย นักเรียน
ชื่อ-สกุล..... เลขประจำตัว..... เลขที่..... ปีการศึกษา.....ชั้น...../ ปีการศึกษา.....ชั้น...../ ปีการศึกษา.....ชั้น...../		

คำชี้แจง
๑. นักเรียนทุกคนปฏิบัติกิจกรรม ประถมศึกษา ป.๑-๖ จำนวน ๖๐ ชั่วโมง มัธยมศึกษาตอนต้น ม.๑-๓ จำนวน ๔๕ ชั่วโมง มัธยมศึกษาตอนปลาย ม.๔-๖ จำนวน ๖๐ ชั่วโมง ๒. การปฏิบัติกิจกรรมแต่ละครั้งต้องมีผู้รับรองผลการปฏิบัติ กิจกรรม (ครูที่ปรึกษา/บุคคลหน่วยงานองค์กรที่ไปปฏิบัติ กิจกรรม) ๓. กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ หมายถึง กิจกรรมอาสาพัฒนาหรือกิจกรรมสร้างสรรค์สังคม

ภาคเรียนที่.....ปีการศึกษา.....
 ชื่อกิจกรรม.....
 ครูที่ปรึกษา.....

ว.ต.ป/ เวลา	กิจกรรม ที่ปฏิบัติ	สถานที่	ผลที่เกิดกับ สาธารณประโยชน์	ผู้ รับรอง

ลายมือชื่อครูที่ปรึกษา.....
 (.....)

ภาคเรียนที่.....ปีการศึกษา.....
 ชื่อกิจกรรม.....
 ครูที่ปรึกษา.....

ว.ต.ป/ เวลา	กิจกรรม ที่ปฏิบัติ	สถานที่	ผลที่เกิดกับ สาธารณประโยชน์	ผู้ รับรอง

ลายมือชื่อครูที่ปรึกษา.....
 (.....)

หน้า ๓

ภาคเรียนที่.....ปีการศึกษา.....
ชื่อกิจกรรม.....
ครูที่ปรึกษา.....

ว.ต.ป/ เวลา	กิจกรรม ที่ปฏิบัติ	สถานที่ เกิดกับ ผู้ปฏิบัติ	ผลที่เกิดกับสังคม/ สาธารณประโยชน์	ผู้ รับรอง

ลายมือชื่อครูที่ปรึกษา.....
(.....)

หน้า ๔

ภาคเรียนที่.....ปีการศึกษา.....
ชื่อกิจกรรม.....
ครูที่ปรึกษา.....

ว.ต.ป/ เวลา	กิจกรรม ที่ปฏิบัติ	สถานที่ เกิดกับ ผู้ปฏิบัติ	ผลที่เกิดกับสังคม/ สาธารณประโยชน์	ผู้ รับรอง

ลายมือชื่อครูที่ปรึกษา.....
(.....)

ภาคเรียนที่.....ปีการศึกษา.....
 ชื่อกิจกรรม.....
 ครูที่ปรึกษา.....

ว.ต.ป/ เวลา	กิจกรรม ที่ปฏิบัติ	สถานที่ เกิดกับ ผู้ปฏิบัติ	ผลที่เกิดขึ้น/สังคม/ สาธารณประโยชน์	ผู้ รับรอง

ลายมือชื่อครูที่ปรึกษา.....
 (.....)

ภาคเรียนที่.....ปีการศึกษา.....
 ชื่อกิจกรรม.....
 ครูที่ปรึกษา.....

ว.ต.ป/ เวลา	กิจกรรม ที่ปฏิบัติ	สถานที่ เกิดกับ ผู้ปฏิบัติ	ผลที่เกิดขึ้น/สังคม/ สาธารณประโยชน์	ผู้ รับรอง

ลายมือชื่อครูที่ปรึกษา.....
 (.....)

หน้า ๗

บันทึกเพิ่มเติม

ลายมือชื่อครูที่ปรึกษา.....

(.....)

หน้า ๘

บันทึกเพิ่มเติม

ลายมือชื่อครูที่ปรึกษา.....

(.....)

ลายมือชื่อผู้อำนวยการ.....

(.....)

เอกสารค้นคว้าเพิ่มเติม

ชื่อเอกสาร	ปีที่พิมพ์	หน่วยงาน/ผู้เขียน
กิจกรรมแนะแนว		
คู่มือการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	๒๕๔๕	กรมวิชาการ
คู่มือการบริหารจัดการแนะแนว	๒๕๔๕	กรมวิชาการ
แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๔๔	๒๕๔๖	กรมวิชาการ
ชุดการศึกษาด้วยตนเอง การแนะแนวกับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ฉบับที่ ๑ ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกับการแนะแนว	๒๕๔๖	กรมวิชาการ
ชุดการศึกษาด้วยตนเอง การแนะแนวกับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ฉบับที่ ๒ ครูสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกับการแนะแนว	๒๕๔๖	กรมวิชาการ
คู่มือการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในชั้นเรียนรวม (ระดับช่วงชั้นที่ ๑-๒)	๒๕๔๖	กรมวิชาการ
- เล่ม ๑ เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา - เล่ม ๒ เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน - เล่ม ๓ เด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็น - เล่ม ๔ เด็กที่มีปัญหาทางอารมณ์และพฤติกรรม - เล่ม ๕ เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ - เล่ม ๖ เด็กที่มีความสามารถพิเศษ		
คู่มือวางแผนการเรียน ชีวิต และอาชีพ สำหรับช่วงชั้นที่ ๓ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑-๓	๒๕๕๐	สำนักวิชาการและ มาตรฐานการศึกษา
คู่มือวางแผนการเรียน ชีวิต และอาชีพ สำหรับช่วงชั้นที่ ๔ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔-๖	๒๕๕๐	สำนักวิชาการและ มาตรฐานการศึกษา

ชื่อเอกสาร	ปีที่พิมพ์	หน่วยงาน/ผู้เขียน
รูปแบบการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ที่ประสบความสำเร็จ	๒๕๕๐	สำนักงานวิชาการและ มาตรฐานการศึกษา
การพัฒนาความเข้มแข็งระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียน	๒๕๕๑	สำนักงานวิชาการและ มาตรฐานการศึกษา
คู่มือการฝึกอบรม นักเรียน : เพื่อนที่ปรึกษา (YC-Youth Counselor)		
ไครนำทาง	๒๕๕๑	สำนักงานวิชาการและ มาตรฐานการศึกษา
การพัฒนาความเข้มแข็งระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียน (หลักสูตรครูแนะแนว)	๒๕๕๑	สำนักงานวิชาการและ มาตรฐานการศึกษา
แนวทางการจัดกิจกรรมแนะแนว ๔ ช่วงชั้น	๒๕๕๒	สำนักงานวิชาการและ มาตรฐานการศึกษา

กิจกรรมนักเรียน

คู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๔ (ลูกเสือสำรอง)	๒๕๓๓	กรมวิชาการ
คู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕-๖ (ลูกเสือสามัญ)	๒๕๓๓	กรมวิชาการ
คู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑-๓ (ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่)	๒๕๓๓	กรมวิชาการ
ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติว่าด้วยการปกครอง หลักสูตร และวิชาชีพลูกเสือสามัญ (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๒๙	๒๕๓๔	สำนักงานคณะกรรมการ บริหารลูกเสือแห่งชาติ
การท่องเที่ยวไปสู่ความสำเร็จ (Rovering to Success by Lord Baden-Powell of Gilwell)	๒๕๓๖	อภัย จันทวิมล และ อาทร จันทวิมล (แปลและเรียบเรียง)

ชื่อเอกสาร	ปีที่พิมพ์	หน่วยงาน/ผู้เขียน
ข้อบังคับคณะกรรมการลูกเสือแห่งชาติว่าด้วยการปกครอง หลักสูตร และวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๒๘	๒๕๔๔	สำนักงานคณะกรรมการ บริหารลูกเสือแห่งชาติ
ชุดฝึกอบรมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	๒๕๔๔	สำนักงานคณะกรรมการ การประถมศึกษาแห่งชาติ
แนวการจัดกิจกรรมลูกเสือที่สอดคล้องกับ หลักสูตรการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๔๔	๒๕๔๔	สำนักการลูกเสือ ยุวกาชาด และกิจการนักเรียน
ข้อบังคับคณะกรรมการลูกเสือแห่งชาติว่าด้วยการปกครอง หลักสูตร และวิชาพิเศษลูกเสือวิสามัญ (ฉบับที่ ๑๕) พ.ศ. ๒๕๒๙	๒๕๔๕	สำนักงานคณะกรรมการ การประถมศึกษาแห่งชาติ
กฎกระทรวงว่าด้วยเครื่องแบบลูกเสือ	๒๕๔๕	สำนักงานคณะกรรมการ การประถมศึกษาแห่งชาติ
ข้อบังคับคณะกรรมการลูกเสือแห่งชาติว่าด้วยการปกครอง หลักสูตร และวิชาพิเศษลูกเสือ พ.ศ. ๒๕๐๙	๒๕๔๗	สำนักงานคณะกรรมการ การประถมศึกษาแห่งชาติ
ข้อบังคับคณะกรรมการลูกเสือแห่งชาติว่าด้วยการปกครอง หลักสูตร และวิชาพิเศษลูกเสือสำรอง (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๒๒	๒๕๔๘	สำนักงานคณะกรรมการ การประถมศึกษาแห่งชาติ
หลักสูตรกิจกรรมยุวกาชาด (ตามหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๔๔)	๒๕๔๘	สำนักงานปลัด กระทรวงศึกษาธิการ
คำสั่งกองทัพบก ที่ ๙๕/๒๕๕๐ เรื่อง การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร ประจำปีการศึกษา ๒๕๕๑ ถึง ๑๙ มี.ค. ๕๐	๒๕๕๐	หน่วยบัญชาการ กำลังสำรอง กระทรวงกลาโหม
เกณฑ์การประเมินคุณภาพงานลูกเสือ ภายในสถานศึกษา	๒๕๕๑	สำนักการลูกเสือ ยุวกาชาด และกิจการนักเรียน

ชื่อเอกสาร	ปีที่พิมพ์	หน่วยงาน/ผู้เขียน
คู่มือนักศึกษาวิชาทหารชาย ชั้นปีที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๕๑ (เอกสารอัดสำเนา)	๒๕๕๑	หน่วยบัญชาการ กำลังสำรอง กระทรวงกลาโหม
คู่มือนักศึกษาวิชาทหารชาย ชั้นปีที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๕๑ (เอกสารอัดสำเนา)	๒๕๕๑	หน่วยบัญชาการ กำลังสำรอง กระทรวงกลาโหม
คู่มือนักศึกษาวิชาทหารชาย ชั้นปีที่ ๓ พ.ศ. ๒๕๕๑ (เอกสารอัดสำเนา)	๒๕๕๑	หน่วยบัญชาการ กำลังสำรอง กระทรวงกลาโหม
แนวการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กิจกรรมผู้นำเพื่อประโยชน์ (เอกสารอัดสำเนา)	๒๕๕๑	สมาคมผู้นำเพื่อ ประโยชน์แห่ง ประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์
คู่มือการฝึกอบรมผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ขั้นผู้ช่วย ผู้ให้การฝึกอบรมวิชากำกับลูกเสือ (ASSISTANT LEADER TRAINERS COURSE) (A.L.T.C.).	๒๕๕๑	สำนักงานลูกเสือ แห่งชาติ
พระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ. ๒๕๕๑	๒๕๕๑	สำนักงานลูกเสือ แห่งชาติ
กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์		
คู่มือการจัดกิจกรรมบริการชุมชน	๒๕๕๑	สำนักวิชาการและ มาตรฐานการศึกษา
การสังเคราะห์รูปแบบ เทคนิควิธี และกระบวนการ ในการจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ ของ ๔ ประเทศ และแนวทางสำหรับประเทศไทย ในการประยุกต์ใช้	๒๕๕๑	รศ.ดร.ฉันทนา จันทน์บรรจง

ชื่อเอกสาร	ปีที่พิมพ์	หน่วยงาน/ผู้เขียน
การสังเคราะห์รูปแบบ เทคนิควิธี และกระบวนการ ในการจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ ของประเทศไทย	๒๕๕๑	ดร.อนุชา กอนพ่วง
การสังเคราะห์รูปแบบ เทคนิควิธี และกระบวนการ ในการจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ ของประเทศญี่ปุ่น	๒๕๕๑	รศ.ดร.ฉันทนา จันทร์บรรจง
การสังเคราะห์รูปแบบ เทคนิควิธี และกระบวนการ ในการจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ ของประเทศเกาหลีใต้	๒๕๕๑	ดร.วรินทร์ บุญยั้ง
การสังเคราะห์รูปแบบ เทคนิควิธี และกระบวนการ ในการจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ ของประเทศไต้หวัน	๒๕๕๑	รศ.ดร.ภาณุวัฒน์ ภักดีวงศ์

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

คุณหญิงเกษมา วรวรรณ ณ อยุธยา	เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
นายวินัย รอดจ้าย	รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
นายสุชาติ วงศ์สุวรรณ	ที่ปรึกษาด้านพัฒนาระบบการเรียนรู้
นางเบญจลักษณ์ น้ำฟ้า	ผู้อำนวยการสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา

คณะทำงานยกร่างแนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

นางเบญจลักษณ์ น้ำฟ้า	ผู้อำนวยการสำนักวิชาการ และมาตรฐานการศึกษา (ประธาน)
ว่าที่ ร.ต.ประสงค์ สึงะไชย	ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร
รศ.ดร.ฉันทนา จันทน์บรรจง	คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร
นางสาวกาญจน์วรินทร์ ผลอนันต์	โรงเรียนบางกอกพัฒนา
นายประยงค์ แก่นลา	ผู้อำนวยการโรงเรียนมหานະชัยวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายโสธร เขต ๑
นายทิวา ลิ้มสงวน	ผู้อำนวยการโรงเรียนวิจิตสงคราม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร
นายชำนาญ แสงทอง	ผู้อำนวยการโรงเรียนอุตรกิจ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง
นายบุญชร จันทร์ดา	ผู้อำนวยการโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๒๓ จังหวัดพิษณุโลก
นายวิโรจน์ ฉายชูวงศ์	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านแปง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต ๕

นางสาวดุษฎี สิตลวงค์	ผู้อำนวยการโรงเรียนกงไกรลาศ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต ๑
นายจำลอง อัสวาวุฒิ	รองผู้อำนวยการ โรงเรียนคำตากล้าราชประชาสงเคราะห์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต ๓
นายวีระศักดิ์ ศรีสังข์	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทมมหานคร เขต ๒
นางชนิกานต์ วงศ์กิตติวรรณ	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต ๑
นางวัฒนา คล่องดี	ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต ๑
นายเกรียงศักดิ์ คัมภีรา	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต ๗
นายปรีชา เดือนนิล	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต ๓
นางวรยา พลายเล็ก	ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุทสาคร
นางสมปอง จันทรมานิตย์	นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทมมหานคร เขต ๒
นางยุพดี ขำดี	ครูโรงเรียนสตรีวัดอัมพรสวรรค์
นางสาวจวีร์รัตน์ ธิ์มาตร	โรงเรียนบางปะอินราชานุเคราะห์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต ๒
นายสุขประชัย คำยา	ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนนาเชือกพิทยาสรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต ๒
นางบรรเจตพร สู่แสนสุข	นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
นายถนันทน์ สุวรรณรัตน์	หัวหน้ากลุ่มส่งเสริมและพัฒนาบุคลากร สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

นางธนิมา เจริญสุข	นักวิชาการศึกษานำนาฏการพิเศษ
นางศุจีภรณ์ อยู่ทองทรัพย์	สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
นางศุภณัฐลา สุขสมัย	นักวิชาการศึกษานำนาฏการพิเศษ
นางสาววิไลวรรณ ใจแก้ว	สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
นางสาวประนอม มณีวงษ์	นักวิชาการศึกษานำนาฏการพิเศษ
นายประชา อ่อนรักษา	สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
นางสาวสุภาวดี ตวีรัตน์	นักวิชาการศึกษานำนาฏการ
ร.ท.หญิงสุดาวรรณ เครือพานิช	สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
นางสาววงเดือน สุวรรณศิริ	นักวิชาการศึกษานำนาฏการพิเศษ (เลขานุการ)
	สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
	นักวิชาการศึกษานำนาฏการพิเศษ (ผู้ช่วย
	สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา เลขานุการ)

คณะปรับปรุงเอกสาร ครั้งที่ ๑

นายสุชาติ วงศ์สุวรรณ	ที่ปรึกษาด้านพัฒนาระบบการเรียนรู้
นางเบญจลักษณ์ น้ำฟ้า	ผู้อำนวยการสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
ว่าที่ ร.ต.ประสงค์ สึงะไชย	ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ
นางสาวยุพา จันทรมิตร	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร
นางสาวกรวิภา ก้อนแก้ว	ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาการแนะแนว
นายสมมาต สังขพันธ์	มูลนิธิกระเจกนา
	ผู้อำนวยการส่วนพัฒนาลูกเสือ
	และบุคลากรทางการลูกเสือ

นายฤทธา นันทะพันธ์	ผู้อำนวยการโรงเรียนกันทรารมณี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต ๑
นายทิวา ลิ้มสงวน	ผู้อำนวยการโรงเรียนวิจิตสงคราม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร เขต ๑
นายประยงค์ แก่นลา	ผู้อำนวยการโรงเรียนมหาชนะชัยวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายโสธร เขต ๑
นายวิโรจน์ ฉายขวงษ์	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านแปง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต ๕
นางสาวดุขฎิ สัตถวรพงศ์	ผู้อำนวยการโรงเรียนนงโกกลาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุโขทัย เขต ๑
นายจำลอง อัสวาวุฒิ	รองผู้อำนวยการ โรงเรียนคำตากลาราชประชาสงเคราะห์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากลนคร เขต ๓
นายถนันทน์ สุวรรณรัตน์	หัวหน้ากลุ่มส่งเสริมและพัฒนาวิชาการ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
นายเชาวฤทธิ์ จงเกษกรณ์	หัวหน้ากลุ่มนิเทศติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายุทธยานี เขต ๑
นางมาลี สิบกระแต	หัวหน้ากลุ่มนิเทศติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต ๑
นางชนิกานต์ วงศ์กิตติวรรณ	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต ๑
นายปรีชา เตือนนิล	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากลนคร เขต ๓
นางประภัสสร โกศลวัฒน์	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากลนคร เขต ๑

นางวรยา พลายเล็ก	ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร
นางจรรยา เรืองมาลัย	ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต ๑
นายวีระศักดิ์ ศรีสังข์	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทม.เขต ๒
นางรุ่งนภา ลัทธินันต์	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต ๒
นางวิไลวรรณ เหมือนชาติ	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต ๒
นางกรุณา ไวยบท	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต ๒
นางสาวสรเสริญ สุวรรณ	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี
นายเจริญ กองโตกลาง	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต ๕
นางอาภรณ์ ชูชัยมงคล	ครูชำนาญการ โรงเรียนบางระจันวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี
นายสุขประชัย คำยา	ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนนาเชือกพิทยาสรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต ๒
นางยุพดี ขำดี	ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนสตรีวัดอัปสรสวรรค์
นางสาวจรรยา ธนะนิมิตร	ครูชำนาญการ โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย
นางสาวจรีรัตน์ ธิยมาตร	ครูชำนาญการ โรงเรียนบางปะอินราชานุเคราะห์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต ๒
นายธีระวัฒน์ ชัยยุทธธรรม	ข้าราชการบำนาญ
นางแจ่มจันทร์ ทองเสริม	อุปนายกที่ ๒ เลขาธิการและประธาน ฝ่ายโครงสร้าง และการบริหารงาน สมาคมผู้บำเพ็ญประโยชน์แห่งประเทศไทยฯ

นางอารียา กลีบเมฆ	ประธานฝ่ายการฝึก
นางนิตยาพันธ์ ปาณชู	สมาคมผู้บำเพ็ญประโยชน์แห่งประเทศไทยฯ รองประธานฝ่ายการฝึก
นางเพ็ญศิริ คณารีย์	สมาคมผู้บำเพ็ญประโยชน์แห่งประเทศไทยฯ หัวหน้าฝ่ายพัฒนากิจกรรม
นางธนิมา เจริญสุข	สมาคมผู้บำเพ็ญประโยชน์แห่งประเทศไทยฯ นักวิชาการศึกษานำนานการพิเศษ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
นางสาวจิรวรรณ ปักกัถตั้ง	นักวิชาการศึกษานำนานการพิเศษ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
ร.ท.หญิงสุดาวรรณ เครือพานิช	นักวิชาการศึกษานำนานการพิเศษ (เลขานุการ) สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
นางสาวดวงใจ บุญยะภาส	นักวิชาการศึกษานำนานการ (ผู้ช่วย สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา เลขานุการ)
นางสาววงเดือน สุวรรณศิริ	นักวิชาการศึกษานำนานการพิเศษ (ผู้ช่วย สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา เลขานุการ)

คณะปรับปรุงเอกสาร ครั้งที่ ๒

นายสุชาติ วงศ์สุวรรณ	ที่ปรึกษาด้านพัฒนาระบบการเรียนรู้
นางเบญจลักษณ์ น้ำฟ้า	ผู้อำนวยการสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
นายสมมาตร สังขพันธ์	ผู้อำนวยการส่วนพัฒนาหลักสูตร และบุคลากรทางการลูกเสือ
ว่าที่ ร.ต.ประสงค์ สังชะไชย	ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี
นางวรยา พลายน้อย	ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร
นายเชาวฤทธิ์ จงเกษกรณ์	หัวหน้ากลุ่มนิเทศติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายุทธยานี้ เขต ๑

นายปรีชา เตื่อนนิล	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต ๓
นางรุ่งนภา ลัทธินันต์	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต ๒
นางกรรณา ไวยบท	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต ๒
นางชนิกานต์ วงศ์กิตติวรรณ	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต ๑
นายทิวา ลิ้มสงวน	ผู้อำนวยการโรงเรียนวิจิตสงคราม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร
นายสุขประชัย คำยา	ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนนาเชือกพิทยาสรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต ๒
ร.ท.หญิงสุดาพรรณ เครือพานิช	นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ (เลขานุการ) สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
นางสาวดวงใจ บุญยะภาส	นักวิชาการศึกษาชำนาญการ (ผู้ช่วย) สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (เลขานุการ)

คณะปรับปรุงเอกสาร ครั้งที่ ๓

นางเบญจลักษณ์ น้ำฟ้า	ผู้อำนวยการสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร
ว่าที่ ร.ต.ประสงค์ สวัสดิ์ไชย	นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ (เลขานุการ) สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
ร.ท.หญิงสุดาพรรณ เครือพานิช	นักวิชาการศึกษา
นางสาววิไลวรรณ ใจแก้ว	สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
นางวรยา พลายนเล็ก	ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร

นายปรีชา เตื่อนนิล	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต ๓
นางชนิกานต์ วงศ์กิตติวรรณ	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต ๑
นางธัญสมร คเชนทร์เดชา	ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทมมหานคร เขต ๒
นางวิภา เกตุเทพา	โรงเรียนสตรีวิทยา ๒ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทมมหานคร เขต ๒
นางเสาวคนธ์ นาจาน	โรงเรียนวัดจระเข้ใหญ่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามทรปรการ เขต ๒

คณะผู้รับผิดชอบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ร.ท.หญิงสุดาวรรณ เครือพานิช	นักวิชาการศึกษานำนาญการพิเศษ (เลขานุการ) สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
นางธนิมา เจริญสุข	นักวิชาการศึกษานำนาญการพิเศษ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
นางสาวดวงใจ บุญยะภาส	นักวิชาการศึกษานำนาญการ (ผู้ช่วย) สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา เลขานุการ)
นางสาววงเดือน สุวรรณศิริ	นักวิชาการศึกษานำนาญการพิเศษ (ผู้ช่วย) สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา เลขานุการ)

